

המכון למדיניות
ואסטרטגיה

המכון למדיניות ואסטרטגיה | הבינתחומי הרצליה

המרכז הבינתחומי הרצליה

בית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה

המכון למדיניות ואסטרטגיה

סדרת כנסי הרצליה

על

מאזן החוסן והביטחון הלאומי

הכנס השנתי השביעי

ינואר 2007

מסקנות הכנס

2007

תוכן העניינים

עמ'

1	פתח דבר
2	עיקרי המסמך
9	מגמות אסטרטגיות גלובליות
15	אתגרים אסטרטגיים ומדיניים לישראל
27	מענים לאתגרים האסטרטגיים והמדיניים של ישראל
31	אתגרים בתחומי הממשל, הכלכלה והחברה
45	מצבו של העם היהודי ועתידו
	נספחים :
48	סדר היום של הכנס
57	המרכז הבינתחומי הרצליה
57	בית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה
57	המכון למדיניות ואסטרטגיה
58	מנהלת כנס הרצליה השביעי 2007
59	רשימת המשתתפים בכנס
90	הוקרות

פתח-דבר

"כנס הרצליה" השביעי על מאזן החוסן והביטחון הלאומי נערך ב-21–24 בינואר 2007. הכנס בחן את קשת הסיכונים, האיומים והקשיים הפוקדים את ישראל מראשית 2006, זיהה מסכת רחבה של בעיות בכל הנדבכים הבסיסיים שהחוסן הלאומי נשען עליהם, והציע אסטרטגיות לפעולה. מהכנס עלה שישראל מצויה במשבר אסטרטגי עמוק ורב-פנים ובקריסת מערכות. דוברים אחדים עמדו על עומק השבר במנהיגות ובממשל ועל ליקויי התפקוד החמורים של מערכות-יסוד, כגון מערכת קבלת ההחלטות הלאומית, הצבא, מערכת אכיפת החוק ומערכת החינוך. אישים בכירים בציבוריות הישראלית, מנהיגים בעולם היהודי ומומחים בעל-שם השמיעו קולות אזהרה נוקבים.

תרומתו של הכנס הייתה, ראשית, בפרישה פנוראמית של היריעה הרחבה, שאפשרה לזהות את הבעיות ולראות עד כמה הן פזורות במספר רב של תחומים ומערכות; ושנית, באסטרטגיות שהוצעו לטיפול בבעיות אלה. בו-בזמן הוצגה בו קריאת-מצב מעודדת לגבי רוחו של העם והחוסן היחסי של מערכות אחרות, דוגמת המערכת הכלכלית והפיננסית. בכנס בלטו ביטויים של אופטימיות ושל ביטחון ביכולתן של החברה והמדינה להתמודד בהצלחה עם הליקויים מבית ועם האיומים מחוץ.

הכנס קרא לביצורם ולשיפורם של כלי ההתמודדות עם האיומים, ובהקשר זה הוצעו דרכים לחידושו ולהעצמתו של הצבא. בלטה במיוחד תוכנית שהועלתה בו לרפורמה רבתי בחינוך, אשר תארגן מחדש את המערכת ותשביח אותה.

הכנס קיים ויכוח נוקב לגבי האסטרטגיה הנדרשת ביחס לאיראן. מקובל על הכל – גם על מי שחושבים כי אי-אפשר להרתיע את איראן – שציר המאמץ העיקרי צריך להיות ציר המניעה, וכבר הובהר כי שימוש במנופים הכלכליים והמדיניים יאפשר אולי להגיע להסדר שיביא לידי האטה בפרויקט הגרעין האיראני. שאלת ההרתעה כחלופה מעשית מול המשטר האיראני כפי שהוא כיום, וגם אם ישתנה, נותרה פתוחה לוויכוח. יש מי שסבורים כי לא יהיה מנוס מהתמודדות צבאית עם האיום, וממילא מהתאמת המדיניות ובניין הכוח לחלופה זו.

במסמך המובא בזאת לעיונכם מוצגים הממצאים העיקריים, המסקנות וההמלצות למדיניות שהועלו בכנס. הוא נכתב על-ידי ד"ר ישראל אלעד-אלטמן וד"ר עמוס כרמל, בסיועה של אפרת פלג. המסמך משקף את רוח הכנס, אך אינו מתיימר לכלול את כל אשר נידון במהלכו, ולכן אינו מחייב את משתתפיו. אקווה כי תמצאו בו עניין.

פרופ' עוזי ארד

יושב-ראש הכנס

הרצליה, מארס 2007

עיקרי המסמך

הולכת וגוברת התחושה שהממשל בישראל נתון במשבר אסטרטגי עמוק, אשר מתבטא במנהיגות לקויה ובתפקוד בלתי תקין של מערכות השלטון, ויוצר חוסר ביטחון ואי-ודאות. המנהיגות נעדרת חזון, אינה מגדירה יעדים ואינה מתווה דרך ואסטרטגיה. האפקטיביות של מערכות הממשל פוחתת, והממשלות מתקשות למשול, לתכנן ולבצע, עקב העדר יציבות שלטונית, העדר כלים לתכנון ולקבלת החלטות, והתערערות מערכת האיזונים בין זרועות השלטון. מוצע לשנות את שיטת המשטר כדי להבטיח יציבות שלטונית, לבנות מערכת ראויה של קבלת החלטות ברמה הלאומית, ולפעול למציאת האיזון הנכון בין ביקורת ומאבק בשחיתות לבין יכולת השלטון לתפקד: אין עוררין על חשיבותם של המאבק לטוהר המידות, של המלחמה הבלתי-נלאית בשחיתות, של הפעילות האפקטיבית של מערכות הביקורת הממלכתיות ושל ערנות התקשורת. עם זאת, הדברים צריכים להיעשות באופן מדוד, מפני שהיסחפות-יתר במאבק זה עלולה לגרום להגברת הניכור כלפי המוסדות הדמוקרטיים הנבחרים, לסיכול עבודתם של נבחרים ציבור ועובדי ציבור נאמנים, ולתופעות נוספות שתוצאתן פגיעה בחוסן הלאומי.

החוסן החברתי והפטריוטיות של הציבור היהודי לא נחלשו עקב מלחמת לבנון השנייה

מלחמת לבנון השנייה לא השפיעה, אמנם, באופן משמעותי על רכיבים מרכזיים של החוסן הלאומי והחברתי: הציבור היהודי מציג רמות גבוהות של **אמונה בצדקת הדרך**; הוא שבע-רצון מחוסנה של החברה; ומבחין בבירור בינה לבין המנהיגות והמערכות הביטחוניות, אשר לא עמדו בציפיותיו המוקדמות. רמת **הפטריוטיות** של ציבור זה לא נחלשה בהשוואה לשנה הקודמת, ואף נמצאה התחזקות מסוימת של הזיקה הרגשית למדינה בקרב. עם זאת, חלה שחיקה ברורה באמון ובהערכה שהאזרחים רוחשים לממשלה ולכנסת, ונמצאה ירידה, מתונה יותר, בהערכתו של הציבור למערכת הביטחון. הציבור היהודי בישראל מותח, אפוא, קו ברור בין **החוסן והיכולת של החברה והפרטים בתוכה** לבין כשליה של ההנהגה המדינית.

מצבה הפיננסי והכלכלי של ישראל טוב למרות מחיר המלחמה

בה-בעת מצבה הפיננסי והכלכלי של ישראל טוב: על-אף מחירה הכלכלי הכבד של המלחמה, הסתיימה שנת 2006 בסימן של צמיחה (עלייה של 5% בתמ"ג); התקציב הממשלתי לשנת 2007 מאוזן ואושר במועדו; הסתמנה עלייה בהשקעות הזרות; וחלה ירידה באבטלה. אך הניגוד בין המצב הכלכלי לבין מצבן של המערכות השלטוניות בולט, ויש מקום לשאול אם הכלכלה תצליח לשמור על איתנותה לאורך זמן בלי שיחול שיפור משמעותי בממשל.

הירידה באמון הציבור במערכות הממשל, כולל מערכות הביטחון הלאומי, מתרחשת דווקא כאשר ישראל ניצבת בפני שורה של אתגרים אסטרטגיים ומדיניים התובעים מנהיגות, מדינאות ומקצוענות במיטבן, ובראשם:

- התגברות האיום האיראני, על רכיביו השונים.
- התרחקות הסיכוי להסדר מוסכם עם הפלסטינים, תוך התחזקות החמאס.
- העמקת הקרע בין ערבים ויהודים בישראל, בין היתר על רקע המלחמה ולנוכח המגמה הגוברת של שלילת הלגיטימיות של המפעל הלאומי היהודי על-ידי המנהיגות הערבית בישראל.
- הכרסום הגובר במעמדה הבין-לאומי של ישראל ובעצם ההכרה בזכות קיומה.

לצורך הדיון באתגרים אלה ובמענים האפשריים להם, ראוי להזכיר את ההקשרים הגלובליים הרלוונטיים:

- מנהיגותה העולמית של **ארצות-הברית ממשיכה להיחלש**, ועניינה ויכולתה לשאת בנטל של "תיקון העולם" הולכים ופוחתים. גם הכרסום שחל ביכולתה לשתף פעולה עם אירופה נמשך. בה-בעת הולכת ומתחזקת עוצמתן של **סין** ו**הודו**. בעוד חמש שנים עלולה סין לסגור את הפער הטכנולוגי והצבאי שבינה לבין ארצות-הברית, ואף לחלוף על פניה.
- מול ירידת עוצמתה העולמית של ארצות-הברית גוברת הסכנה הנשקפת לסדר העולמי **ממדינות סוררות** המשיגות נשק להשמדה המונית; **מגופים שאינם מדינות** המחזיקים ביכולות צבאיות מתקדמות, דוגמת חזבאללה; ומכניסת נשק להשמדה המונית לעימות הגלובלי בין האסלאם הקיצוני לבין המערב. ביסוד עימות זה מצויים לא רק זעם מצד המוסלמים, אלא גם **שאיפה אידיאולוגית להשבת המזרח התיכון** מידי ארצות-הברית וישראל לידי האסלאם והערבים. האסלאם הרדיקלי אינו שואף להגיע להסדרים עם אויביו, אלא **להכריעם**.
- הניסוי הגרעיני של **קוריאה הצפונית** ממחיש את **התערערות הסדר הגרעיני העולמי**. המהלך לא גרם להרעה במצבה של קוריאה הצפונית, וכיום היא פגיעה פחות מכפי שהייתה לשימוש בכוח נגדה. יכולתה הגרעינית תיתן בידיה חומר בקיע שהיא עלולה לייצא, כפי שייצאה את משאביה האחרים. לדעת דוברים אחדים, כרסום ההרתעה בתחום הגרעין **מחייב התייחסות, ואולי אף הפעלת כוח**.

כפי הנראה, **תוכניתה הגרעינית של איראן** ניצבת בפני קשיים טכניים נקודתיים, אף שאיראן טוענת כי הגיעה ליכולת העשרה של אורניום. סביר להניח שבתוך שנתיים עד שלוש יהיו בידיה הטכנולוגיות שיאפשרו לה לייצר נשק גרעיני.

הדור הראשון של המהפכה, המתבסס על חברית בין הכוח הדתי של קום לבין הכוח הכלכלי של הבזאר, הולך ונחלש, ובצמרת המשטר האיראני פועלים בני **הדור השני** של המהפכה האסלאמית – בוגרי המלחמה עם עיראק ומנהיגי "משמרות המהפכה", בהנהגתו של הנשיא אחמדינז'אד – בניסיון לכבוש את מרכז-הכובד של השלטון מידי המנהיג ח'אמנהאי והכוחות התומכים בו. בעוד אנשי הדור הראשון רואים כעדיפות עליונה את **שְׂרִידוֹת המשטר**, אנשי הנשיא מתאפיינים ב**תפיסות משיחיות** ובנטייה להליכה על הסף. לדעת דוברים אחדים, אחמדינז'אד רואה את עצמו כנציגו של האימאם הנסתר, ושואף לזרז את יום-הדין שבו ישלוט האסלאם עלי אדמות. לכן, כאשר מדובר בו ובשותפיו לאמונה, היכולת להרתיעם עומדת בסימן שאלה.

נטען כי **אין לאפשר** לאיראן, שמשטרה מגדיר את עצמו על-ידי עוינותו הבסיסית לארצות-הברית ולישראל, **להשיג נשק גרעיני**, וכי אין לקבל את הטענה שניתן לחיות עם איראן גרעינית: קיים ספק אם איראן, לכשתהפך למדינה גרעינית, תנהג באחריות; ועקרונות **ההרתעה**, אשר פעלו על ברית-המועצות בזמנה, **פועלים ככל הנראה באופן שונה** על אליטה שלטונית בעלת תפיסת-עולם משיחית.

החלופות העומדות לרשות המערב כדי למנוע את השלמת התגרענותה של איראן הן:

- **"הידברות" ("engagement")** – משא-ומתן עם איראן ושילובה במהלכים ("גזרים") אשר יהפכו את אי-ההצטיידות בנשק גרעיני לכדאית יותר מבחינתה מאשר המשך המאמצים להצטייד בו. יש הסבורים כי חלופה זו אינה מתאימה עתה; אחרים קוראים למשא-ומתן, שכן מהלך זה, אף אם לא יוליך להסכמה, יבהיר את כוונותיה ועמדותיה של איראן.
- **הגברת הלחצים** על איראן כדי ליצור סדקים בהנהגתה ולהניעה לחשוב מחדש על מאזן הרווח וההפסד שלה. נראה כי זו החלופה המעשית יותר כיום, וארצות-הברית פועלת עתה לקדמה.
- **תקיפות צבאיות** נגד מתקנים גרעיניים, ואולי גם נגד מוקדי המשטר. ניתן לממש חלופה זו בטווח הקרוב, וקרוב לוודאי שהיא תשבש את הפרויקט הגרעיני האיראני, אך היא כרוכה במהלכי תגמול איראניים במפרץ, וכן כלפי ישראל וברחבי העולם, ולא ברור אם משך הדחייה בהשלמת הפרויקט יצדיק את המחיר. חלופה זו אינה צריכה להיות הראשונה, אך אין להסירה מעל הפרק.
- **שינוי המשטר**. יש הסבורים כי זו חלופה מעשית לנוכח האופוזיציה לאחמדינז'אד בצמרת ובציבור הרחב. אחרים סבורים שאחיות המשטר הדוקה, וכי אי-אפשר כיום להביא לידי שינוי המשטר מבחוץ.

הדילמה שאיראן מציבה: נדרש וניתן לפעול למניעת התגרענותה, גם במחיר תגובות צבאיות וטרוריסטיות קשות מצידה; היה אם הדבר לא יעלה, נשאלת השאלה אם יהיה אפשר להתמודד בהצלחה עם איראן בעלת יכולת גרעינית צבאית באמצעות כלי הרתעה

עמדת ישראל היא כי פתרון מדיני-דיפלומטי לסוגיה האיראנית הוא עדיין הפתרון המועדף, וכי ישראל עצמה **אינה ראש חץ** במאבק בגרעין האיראני, אשר ראוי כי ייעשה בניצוחן של המעצמות. עם זאת, אין להסיק מן האיפוק והאחריות שישראל מגלה כיום כי היא לא תפעל בנחישות להגן על האינטרסים החיוניים שלה, אם יהיה צורך בכך.

על ישראל ויהדות העולם לקדם את בידודה המדיני של איראן וכן סנקציות כלכליות נגדה

לעומת זאת, יש הסבורים כי ישראל, ועימה יהדות העולם, חייבות להנהיג מסע לבניית **חזית בין-לאומית** נגד האיום האיראני, אשר תפעל לבידודה המדיני של איראן ותטיל עליה מצור כלכלי, בין היתר על-ידי משיכת השקעות (divestment) של יחידים, קרנות פנסיה ומוסדות פיננסיים מחברות המנהלות עסקים עם איראן.

ספק אם הפתרון של שתי מדינות לשני עמים עודנו אפשרי

באשר לסוגיה הפלסטינית, ממשלת ישראל עודנה דבקה בפתרון של שתי מדינות לשני עמים – מדינת ישראל כביתו של העם היהודי, והמדינה הפלסטינית כפתרון השלם והיחיד לבעיית הפליטים הפלסטינים. אך לא ניתן לממש פתרון זה באמצעות "מפת הדרכים", שהרי הפלסטינים אינם יכולים לחסל את הטרור ואינם רוצים במדינה בגבולות זמניים. לכן הועלתה תוכנית תלת-שלבית המעבירה את המשימה של חיסול הטרור לשלב השני ומרכזת את השלב הראשון בבניית הישגים כלכליים וביטחוניים, אשר ייצרו אצל הפלסטינים מוטיווציה לפעול לחיסול הטרור.

על-פי כמה גישות, הגעה להסדר של שתי מדינות במשא-ומתן דו-צדדי אינה יעד מציאותי:

יש הרואים בסכסוך הישראלי-פלסטיני חלק מהעימות הכולל של האסלאם הרדיקלי עם המערב, וכי אי-אפשר לפתור אותו בלי לנצח במערכה הכוללת נגד האסלאם הרדיקלי, ואי-אפשר להכריע את חמאס בלי להכריע את איראן. לפיכך, אין היגיון בחיפוש פתרונות דו-צדדיים, ונסיגות חד-צדדיות רק ישחקו לידי כוחות האסלאם הרדיקלי.

- יש הטוענים כי הנחת-המוצא הישראלית שהפלסטינים רוצים בפתרון של שתי מדינות אינה נכונה: אין הנהגה פלסטינית המסוגלת לממש את חזון שתי המדינות, ומתחזקים הכוחות הפלסטיניים שאינם רוצים בשתי מדינות, אלא **במדינה ערבית-אסלאמית פלסטינית אחת**. כוחות אלה אינם רוצים בסיום הכיבוש הישראלי, כי להערכתם הימשכותו תביא לידי קריסתה של ישראל.

חלופה לסיום שליטת ישראל על האוכלוסייה הפלסטינית – להביא לידי כך שהרשות הפלסטינית תהיה "כתובת", ולשדרג את מעמדה עד כדי הפיכתה למדינה

- יש הטוענים כי הנחת-המוצא הישראלית שהפלסטינים רוצים בפתרון של שתי מדינות אינה נכונה: אין הנהגה פלסטינית המסוגלת לממש את חזון שתי המדינות, ומתחזקים הכוחות הפלסטיניים שאינם רוצים בשתי מדינות, אלא **במדינה ערבית-אסלאמית פלסטינית אחת**. כוחות אלה אינם רוצים בסיום הכיבוש הישראלי, כי להערכתם הימשכותו תביא לידי קריסתה של ישראל. כדי להגיע לסיום שליטתה באוכלוסייה הפלסטינית, על ישראל לדאוג לכך שהרשות הפלסטינית תהיה "כתובת", כלומר גוף שיכול לקבל החלטות ולבצען, ולהביא לידי **שדרוג במעמדה של הרשות הפלסטינית** עד כדי הפיכתה למדינה. אי-לכך, **אם תקום ממשלת אחדות** לאומית פלסטינית, ישראל צריכה לאפשר לה לפעול, ולחייבה לקבל שורה של החלטות קשות, שבהן תצטרך להכריע בין האידיאולוגיה של שלילת ישראל לבין הצורך לשרת

את האוכלוסייה. סדרה של הסכמים בשטח תשדרג את מעמדה של הרשות הפלסטינית ואת עצמאותה.

- המנהיגות של ערביי ישראל מבטאת כיום גישה שמהותה היא **שלילת הלגיטימיות** של מפעלו הלאומי של העם היהודי, ותביעה לחסל את אופייה היהודי של ישראל ולהנהיג בה "דמוקרטיה הסכמית", שמשמעה יצירת **מדינה דו-לאומית**.
- יש מי שסבור כי במצב הקיים הפתרון האפשרי היחיד הוא כינון **משטר נאמנות בין-לאומי** בשטחים, אשר ינוהל וימומן על-ידי האיחוד האירופי, שכן ארצות-הברית לא תרצה לעסוק בכך.

אכן, "תהליך השלום" זוכה כיום בתשומת-לב מעטה בלבד מצד **הממשל האמריקאי**, אשר **מתמקד בעיראק**, וצפוי שכך יהיה גם בשנתיים הקרובות. ארצות-הברית עודנה רבת-השפעה, אך היא מאבדת את הדומיננטיות שלה באזור, מה-גם שאין לצפות להצלחה ולניצחון בכל הנוגע לעיראק, ומדיניות הממשל שם בשנתיים הקרובות תתמקד בצמצום נזקים יותר מאשר בצבירת הישגים. **ישראל** עדיין אינה נושא למחלוקת פוליטית בארצות-הברית, אך עליה להיערך לאפשרות שהיא תיהפך למוקד בוויכוח לקראת בחירות 2008. אכן, לאחרונה החל ויכוח על מידת החוכמה הגלומה באוריינטציה הפרו-ישראלית של ארצות-הברית.

רקמת קשריה של ישראל עם שותפים אסטרטגיים בעולם, ובראשם ארצות-הברית ואירופה, היא רכיב מרכזי בחוסנה הלאומי ובביטחונה. בהקשר זה מסתמנים מגמות ותהליכים שליליים העלולים להחליש את עוצמתם של קשרים אלה, ולכן גם את חוסנה של ישראל. לצד הגידול באנטישמיות, גוברת במערב מגמת **האנטי-ישראליות**, דהיינו, הכפירה בזכות קיומה של ישראל. העולם הנאור מוכן כיום לעולם בלי ישראל אף יותר מכפי שהיה מוכן לחיות בלי יהודים בשנת 1938, ואמירות כגון "ישראל היא ניסוי שנכשל ועליה להיעלם" או "העולם יהיה טוב יותר בלעדיה" נהפכו ללגיטימיות.

מגמת הדה-לגיטימציה של ישראל ושל השדולה היהודית עוברת משולי החברה האמריקאית אל מרכז

בארצות-הברית נחלשת התמיכה בישראל בציבור הרחב ובאליטה הלא-אוונגלית, וגובר הערעור על זכות היהודים לתמוך בה. מגמת הדה-לגיטימציה של ישראל עוברת משוליה הקיצוניים של הקהילה הפוליטית האמריקאית אל מרכז, וכמוה גם הטענה שהשדולה היהודית מהווה איום על ארצות-הברית: יותר ויותר מועלות טענות על כך שהשדולה היהודית דוחפת את ארצות-הברית למדיניות חוץ שאינה בטובתה – למשל, לכיוון מלחמה נגד איראן. יש הסבורים כי **על ישראל להיערך לאובדן הסיוע המדיני והכלכלי האמריקאי** במהלך השנים הקרובות.

**שדרוג קשריה של
ישראל עם שותפיה
האסטרטגיים
במערב הוא מענה
למתקפת הזה-
לגיטימציה שלה
ולאתגר הרדיקלי**

לכן על ישראל להגביר את מאמציה להביא לידי **שדרוג קשריה האסטרטגיים** עם שותפיה במערב – ארצות-הברית, האיחוד האירופי ונאט"ו. שדרוג זה יספק משקל-נגד למאמצים לבדוד את ישראל ולהפוך את שלילת קיומה לעמדה שמקובלת גם במערב. ישראל מתקשה עם זאת להחליט על שדרוג מהותי של קשריה עם **נאט"ו**, ונרתעת מבניית שותפות אסטרטגית רחבה עם ארצות-הברית ועם אירופה. יש הסבורים כי שותפות כזו תצמצם את חופש הפעולה האסטרטגי של ישראל, אך אחרים סבורים כי על ישראל לפעול לקידום קשריה עם נאט"ו כאבן-בניין **בבניית יחסים רב-צדדיים** בינה לבין הקהילה האטלנטית, ואף לשאוף לחברות בארגון, בהנחה שיממש את הטרנספורמציה הפוליטית והצבאית שאותה הציב לעצמו כיעד.

מתקפת האנטישמיות שהוזכרה לעיל פוקדת את **יהדות המערב** בתקופה שבה היא שרויה **במשבר** עמוק, שביטוייו הבולטים הם:

- התמעטות דמוגרפית של העם היהודי.
- ירידה בזיקה לתרבות היהודית ובאוריינות היהודית.
- היחלשות הקשר בין ישראל לתפוצות והתעמעמות של תחושת ההשתייכות לעם היהודי, במיוחד בקרב הדור הצעיר.
- חולשת המנהיגות והעדר חזון ותוכנית להתמודדות עם המשבר.
- ירידה נמשכת במספר העולים לישראל.

**יש לחזק את זיקתנו
של העם היהודי
בתפוצות לתרבות
היהודית ולהדק את
קשריו עם ישראל**

לפיכך, נדרש מאמץ ל"שדרוג" העם היהודי בתפוצות, קרי, חיזוק מודעותו העצמית וזיקתו לתרבות היהודית, הגברת לכידותו והידוק קשריו עם ישראל. צעד חשוב בכיוון זה יהיה כינונו של "הפורום היהודי העולמי" – מפגש של מנהיגות העם היהודי בארץ ובתפוצות לשם גיבוש אסטרטגיה כוללת ומשותפת להתמודדות עם המשבר. כן יש לפעול להחזרת "יורדים" לישראל, במיוחד מארצות-הברית, ולהגדיל את היקף ההבאה של נוער יהודי לישראל באמצעות מפעלים דוגמת "תגלית".

מענה נוסף לאתגרים האסטרטגיים הוא **חידושו והעצמתו של צה"ל**, בין היתר על-ידי חיזוק **המודיעין** וזמינותו בכל הרמות; טיפוחם של **היתרון האיכותי** והטכנולוגיה המתקדמת; והגברת האימונים של כל הכוחות הלוחמים, ובמיוחד של מערך המילואים, תוך פיתוח יכולות לחימה בסביבות שונות. בלב השינוי הנדרש מצוי **חידוש מרקם הערכים**, ובכלל זה תחושת השותפות, אמירת אמת ואמון הדדי.

**החוסן הפיננסי נשען
על מדיניות כלכלית
נכונה. יש להמשיך
בה, אך גם לטפל
בעוני היחסי,
ששיעורו גבוה**

החוסן הפיננסי שישראל נהנית ממנו עתה נשען על ניהול עקבי של מדיניות כלכלית נכונה וברורה, ועל שימור של תשתית אנושית, טכנולוגית, רגולטיבית ומשפטית המעודדת פיתוח עסקים. ביטויים מובהקים לכך מצויים במשמעת

הפיסקאלית (שתרמה להקטנה ניכרת של החוב הישראלי), בהפחתת המיסים, בירידה בעוני המוחלט (שהייתה כרוכה בעלייה מתונה בעוני היחסי), בתחרות הגבוהה, בעידוד היציאה לעבודה, בהפרטות וברפורמות. הצעדים העיקריים הנחוצים לשימור החוסן ואף להגברתו הם המשך תנופת הצמיחה ויצירת **צמיחה בת-קיימא**; הנהגת מס הכנסה שלילי; הגברת תמריצים ליציאה לעבודה; הגברת התחרות הבנקאית; פתיחת שוק הנדל"ן ושחרורו מכבלים ביורוקרטיים.

כדי לשפר את כושר התחרות של ישראל ולהבטיח את המשך השתלבותה בכלכלה הגלובלית לנוכח האיומים על מנועי הצמיחה שלה, יש לשפר את הסביבה הרגולטורית והחקיקתית ואת מערך המיסוי, כך שלא יהיו נחותים בהשוואה למדינות אחרות. אם לא יינקטו צעדים אלה, יכול ההון לצאת מישראל באותה מהירות שבה נכנס אליה.

לצד החוסן הפיננסי, הצמיחה בישראל מלווה **בעוני יחסי** גבוה: ממוצע משוקלל של 20.6% (ובכלל זה שליש מהילדים), בהשוואה ל-13.5% במדינות OECD. בקרב הערבים והחרדים יותר מ-50% ממשקי-הבית הם עניים, ו-15%-16% מכלל האוכלוסייה בגיל העבודה אינם עובדים.

בין הפתרונות המוצעים: הגדלת ההשקעה בחינוך, צמצום מספר העובדים הזרים, הרחבת רשת הביטחון החברתי, מעבר למדידת העוני על-פי הכנסה כוללת (ולא רק כספית), התייחסות דיפרנציאלית לבעיית העוני והעצמת תוכנית ויסקונסין.

המשבר **במערכת החינוך** בישראל נמשך. הישגיה המדידים **נמצאים בנסיגה** משמעותית, ומקומם של התלמידים הישראלים במבחנים בין-לאומיים הולך ומידרדר. רוב ההורים, המורים והמנהלים סבורים כי **מערכת החינוך מספקת מענה לצורכיהם של התלמידים הממוצעים בלבד**, ואינה מטפלת כראוי הן בתלמידים המצטיינים והן בתלמידים המתקשים. הם תופסים את הישגיהם של כלל התלמידים במערכת החינוך כנמוכים עד נמוכים מאוד, חושבים שהמערכת נכשלת בהקניית כלים ומיומנויות הדרושים בעולם המודרני, וסבורים כי קיים צורך דוחק בטיפול תלמידים מצטיינים.

שיקום מערכת החינוך מחייב לא רק הגדלה של תקציב החינוך, אלא גם קידום של החינוך לפסגת סדר העדיפויות הלאומי. יש לפתח את **החתימה למצוינות**, ולממשה באמצעות רפורמות, החל בחינוך לגיל הרך וכלה בהעלאת הסטנדרטים הבין-לאומיים של המוסדות האקדמיים. יש לעשות זאת בגישה שוויונית, שפירושה **שוויון הזדמנויות** (לרבות ניתוק הקשר בין המצב החברתי-הכלכלי של התלמידים לבין האפשרויות הפתוחות לפניהם), **ולא מתוך חתימה להשוויה** (שפירושה הבלתי-נמנע הוא השלטת הבינוניות).

**יש להציב את החינוך
בראש סדר
העדיפויות הלאומי
ולפתח את החתימה
למצוינות לכל אורך
המסלול החינוכי**

מגמות אסטרטגיות גלובליות

מאפיינים כלליים

ההערכה הנפוצה כיום, ארבע שנים אחרי שכבשה **ארצות-הברית** את עיראק, היא כי מנהיגותה הגלובלית ממשיכה להיחלש, ועניינה ויכולתה לשאת בנטל של "תיקון העולם" הולכים ופוחתים. יש הצופים כי את מקומה של "השמרנות החדשה" תתפוס בבחירות 2008 "בדלנות שמרנית" (conservative isolationism). נמשך גם הכרסום ביכולתן של **אירופה וארצות-הברית** לשתף פעולה, בעיקר למן המחלוקת בעניין עיראק: רבים באירופה אינם מביעים אמון באליטה הפוליטית האמריקאית, ואינם מעוניינים בשיתוף-פעולה עם ארצות-הברית; ומספר המדינות ביבשת הרואות בחיוב את הדומיננטיות של ארצות-הברית בניהול ענייני העולם ירד באורח דרמטי.

יש המתארים את ארצות-הברית ואירופה כ"קואליציה של ממתנים" לתום כהונתו של ממשל בוש, בהנחה שאחר כך יהיה אפשר לשקם את האמון ושיתוף-הפעולה. אולם עמדה זו מוטעית, שכן כל ממשל חדש, רפובליקאי או דמוקרטי, לא יהיה רחוק בתפיסותיו מהממשל הנוכחי בסוגיות כגון הפעלת כוח ביחסים בין-לאומיים, שהאירופים מתנגדים לה ברמה העקרונית. עם זאת, הן גרמניה – הנשיאה הנוכחית של האיחוד האירופי – והן מדינות נוספות מייחסות חשיבות רבה להידוק שיתוף-הפעולה בין האיחוד לארצות-הברית. אמצעי אפשרי שיכול לסייע בהידוק שיתוף-הפעולה הוא אמנה כלכלית אטלנטית או הסכם סחר חופשי בין האיחוד לבין ארצות-הברית.

בכירי הממשל האמריקאי מדגישים דווקא את **הישגיה של ארצות-הברית** בזירה הבין-לאומית, ביניהם השותפות הגלובלית שיצרה עם הודו, ההתקדמות בקשריה עם סין, מעורבותה הגוברת באפריקה והעובדה שבמדינות אמריקה הלטינית, דוגמת ברזיל וצ'ילה, יש תנועה לכיוון ממשלים דמוקרטיים התומכים בכלכלת שוק. אותם בכירים רואים את השותפות האסטרטגית בין ארצות-הברית לאירופה כחזקה כיום משהייתה אי-פעם, ומצביעים על כך שלחציה הגוברים של ארצות-הברית גרמו למעבר של איראן ממתקפה למגננה.

מכל מקום, נראה כי מגבלות כוחה של ארצות-הברית והפערים שנותרו בינה לבין אירופה מחלישים את יכולתו של המערב להתמודד עם הסכנות הגוברות לסדר העולמי הנשקפות מ**מדינות סוררות** המשיגות נשק להשמדה המונית, ומ**גופים שאינם מדינות** המחזיקים ביכולות צבאיות מתקדמות, דוגמת חזבאללה. המערב מתקשה כיום להתמודד עם היבטיו השונים של העימות הגלובלי בינו לבין האסלאם הקיצוני, שבמסגרתו הכוח הסוני-והאבי, בהנהגת אל-קאעדה, והכוח

היחלשות מנהיגותה
הגלובלית של
ארצות-הברית
והכרסום בשיתוף-
הפעולה שלה עם
אירופה מחלישים
את יכולת המערב
להתמודד עם
הסכנות הגוברות
לסדר העולמי

השיעי, בהנהגתה של איראן, מנסים לגבור על המערב הנוצרי בהנהגת ארצות-הברית. זאת, כאשר **איראן עוברת גל מהפכני חדש**, השני למן שנת 1978, אשר אחד ממאפייניו הוא תפיסת-עולם משיחית, המחריפה את האיום הגלום בנשק הלא-קונוונציונלי האיראני.

**האסלאם הרדיקלי
אינו שואף להגיע
להסדרים עם
המערב, אלא
להכריעו**

ביסוד העימות של **האסלאם הרדיקלי** עם המערב מצויים לא רק הזעם של המוסלמים, אלא גם **חזון אידיאולוגי** בדבר השבת המזרח התיכון מידי ארצות-הברית וישראל לידי האסלאם והערבים. האסלאם הרדיקלי אינו שואף להגיע להסדרים עם אויביו, אלא **להכריעם**, ולכן אך אשליה היא להניח שחזבאללה ייכנע אם ישראל תוותר על חוות שבעא; שאיראן תוותר על תוכנית הגרעין שלה בלחץ הסנקציות הבין-לאומיות; או שחמאס יכיר בישראל אם ישראל תכיר בו. המאבק האכזרי הניטש כיום בין סונים לשיעים אולי מקל על המערב, בכך שהאסלאם הרדיקלי אינו יוצר חזית אחת, אך יש במאבק זה גם משום אזהרה למערב: אם מוסלמים מסוגלים לעולל זה לזה את אשר הם מעוללים מדי יום ביומו בעיראק, צא ולמד מה יעוללו למי שהם תופסים כאויבי האסלאם.

לעימות הגלובלי הזה יש זיקות **למשק האנרגייה העולמי**:

- הנפט, אלמנט מרכזי ביותר בחברת הגלובליזציה האנושית, הוא החרוג הגדול ביותר לכלכלי הסדר הגלובלי, משום שהוא משמש גם **מכשיר של מדיניות חוץ**, וכל מה שקשור אליו הוא משחק סכום-אפס. המזרח התיכון הלא-יציב מחזיק **63% מעתודות הנפט** הידועות.
- **פטרו-דולרים** משמשים לתמיכה בקבוצות **טרוריסטיות ורדיקליות**, ומסייעים לאיראן לתמוך בגורמים שיעיים באזור, ולסעודים להפיץ את האסלאם על-פי שיטתם.
- ארצות-הברית, שעודדה את הפוליטיזציה של הנפט למן המלחמה הקרה, מרבה בעצמה להשתמש בנפט לצורכי מדיניות חוץ, והיא גם צרכנית נפט עתירת תיאבון; העלייה הגדולה במחירי הנפט למן שנת 1990 נובעת במידה רבה מהעלייה בצריכה האמריקאית.
- המערכת של ארצות OECD ואופ"ק אינה ערוכה כיאות לקליטה של סין ורוסיה – שתי שחקניות גלובליות מרכזיות הנוטות לגישה "לעומתית" כלפי ארצות-הברית, ובמצב זה טמון פוטנציאל לעזזועים.

**תלותו של המערב
באנרגייה שמקורה
במזרח התיכון
מפחיתה את יכולתו
להתמודד עם האתגר
האסלאמי**

סין, וכמוהו **הודו**, משפיעות מאוד על משק האנרגייה בשל צמיחתן המסחררת: הן צומחות בקצב של 9%-10% ו-7% בשנה, בהתאמה, בעוד העולם המתועש צומח בשיעור ממוצע של 2.8% בלבד. **שיעורי החיסכון** בסין ובהודו הם 50%-25% מהתוצר, בהתאמה, לעומת שיעור של 10% בלבד בארצות-הברית. לארצות-הברית, כמשק צורך, יש גירעון ענקי במאזן התשלומים, ואילו לסין, כמשק חוסך, יש רוזבות גדולות של הון. בסין ובהודו מתהווה פלח אוכלוסייה עשיר ומתקדם,

שיגיע לממדי אוכלוסייתה של ארצות-הברית ולכוח הקנייה שלה, ואז יתחרה בה. כיום ארצות-הברית מקדימה את סין בעשור שנים בתחומי הטכנולוגיה והצבא, אך בעוד חמש שנים היא עלולה לפגור אחרי סין במובנים מסוימים עקב ההתפתחויות הטכנולוגיות המהירות.

כיווני המדיניות של ארצות-הברית במזרח התיכון

יש הסבורים כי העידן האמריקאי במזרח התיכון הסתיים, בגלל מחיר הגלובליזציה, בגלל התלות בנפט ובגלל ההתמקדות המוטעית בעניין הבחירות כבר בשלבים הראשונים של הרפורמות במזרח התיכון. אין פירוש הדבר שלא תהיה עוד לארצות-הברית השפעה על האזור, אבל היא לא תהיה עוד דומיננטית בו, וזאת כאשר המזרח התיכון מצוי בעידן ממושך של בעיות ואי-יציבות. אחרים טוענים כי העידן האמריקאי במזרח התיכון לא הסתיים: ארצות-הברית היא הכוח הפעיל ביותר באזור, והערבים מתחננים לפניה שלא תעזוב את עיראק ושלא תרפה מאיראן. השאלה היא כיצד תפעיל ארצות-הברית את כוחה זה.

מה יהיו אם כן מאפייני המדיניות של ארצות-הברית במזרח התיכון בישראל האחרונה של ממשל בוש, כאשר מולו פועל קונגרס אשר מצוי למן בחירות-הביניים בנובמבר 2006 בשליטת הדמוקרטים? מסתמן כי אלה יהיו המאפיינים העיקריים:

- הקונגרס יגלה מחדש את כוחו לדרוש מן הממשל הסברים בנוגע למדיניות החוץ שלו.
- בראש סדר-היום תעמוד עיראק. קיימים ספקות רבים באשר להגדלת סדר-הכוחות האמריקאי הלוחם שם וביחס להישענות על ממשלת אל-מאלי, הנתפסת כבעלת אוריינטציה עדתית, ולא לאומית. שני צידי המתרס הפוליטי בווישניגטון מחפשים את שביל-הזהב בין גישת הנשיא, החותר להגדלת המעורבות בעיראק, לבין זו של הדמוקרטים, הדוגלים בהקטנתה: רבים מהקוראים לצמצום המעורבות הצבאית תומכים בהגברת המעורבות באימון הכוחות של ממשלת עיראק. אין לצפות להצלחה ולניצחון, ומדיניות הממשל בשנתיים הקרובות תתמקד במה שניתן למנוע יותר מאשר במה שניתן להשיג. הנשיא לא יסתלק מעיראק, והקונגרס לא יצליח לשנות את החקיקה כדי לצאת ממנה.
- סוגיית איראן חשובה משהייתה אי-פעם בעבר, אך אין לכך עדיין ביטוי בוויכוח הפוליטי בארצות-הברית. הסוגיה עשויה ליהפך לפוליטית בשנה או בשנתיים הקרובות, ואיראן תתפוס את מרכז הזירה עם תוכנית הגרעין שלה. יש תמיכה מסוימת במשא-ומתן עם איראן, אך זו פחותה משהייתה מן הסתם אלמלא תופעת אחמדינז'אד (על סוגיית ההתמודדות עם ההתגרענות של איראן ראו בהמשך).

ארצות-הברית עודנה הכוח הפעיל והמשפיע ביותר במזרח התיכון, אך אינה דומיננטית בו כבעבר

ארצות-הברית לא תסתלק מעיראק בשנתיים הקרובות, אך תחתור למזעור נזקים יותר מאשר להישגים

- כמו איראן, גם **ישראל** עדיין אינה נושא למחלוקת פוליטית, אך עליה להיערך לאפשרות שהיא תיהפך למוקד בוויכוח לקראת בחירות 2008 : לאחרונה החל ויכוח על מידת החוכמה הגלומה באוריינטציה הפרו-ישראלית של ארצות-הברית, ותמיכת הציבור הרחב בישראל נחלשת. עם זאת, תשומת-הלב לסוגיה **הפלסטינית** עודנה מועטה. ההתעניינות בה תעלה במעט בשנה או בשנתיים הקרובות, אך לא עד כדי פריצת-דרך.
- **הרפורמות** במזרח התיכון, שעמדו במקום גבוה בסדר-היום של ממשל בוש בכהונתו הראשונה, צברו מוניטין שליליים, ונראה שהן ייבחנו מחדש, מן הסתם כבר על-ידי הממשל הבא. יש לשאול מה הרצף ומה הקצב הנכונים של הרפורמות, היכן הבחירות צריכות להשתלב במהלכן, וכיוצא בזה. העובדה שמצרים וערב הסעודית הגבירו את תמיכתן בארצות-הברית בעניינים הקשורים לעיראק ולאיראן מעידה כי הן מעריכות שנושא הרפורמות ירד בחשיבותו מבחינת הממשל.
- **דוח בייקר-המילטון** אינו מיושם, אך גם לא נקבר, והוא עשוי לשוב ולעלות על הפרק.

יש לציין כי רבים ייחסו את מדיניות החוץ הניצית של הממשל להשפעתם של "השמרנים החדשים", אך עובדה היא כי הנשיא הקשיח את מדיניותו כלפי עיראק ואיראן דווקא אחרי שנציגים מובהקים שלהם, כגון רמספלד, וולפוביץ' ודגלס פיית', עזבו את משרד ההגנה.

סדר גרעיני עולמי חדש?

אחד האתגרים העולמיים המיידיים והקשים ביותר שארצות-הברית והמערב עומדים לפניהם הוא **התמורות בסדר הגרעיני העולמי**, שרבות מהן מתמקדות במזרח התיכון ומחייבות את הקהילה הבין-לאומית לארגנו מחדש. עם התמורות הללו נמנים :

- הניסוי הגרעיני של קוריאה הצפונית.
- תפוצה גוברת של טכנולוגיה גרעינית.
- סכנת הופעתה של איראן גרעינית, ובעקבותיה התפשטות צפויה של נשק גרעיני למדינות הסמוכות לה.
- התעניינות של **גורמי טרור** בגרעין, והאפשרות שיסתייעו במדינות בעלות יכולת, כאיראן, פקיסטן או קוריאה הצפונית (גורמי הטרור מוסיפים אתגר אסטרטגי חדש, שכן בניגוד למדינות הגרעיניות בסדר הגרעיני הישן, הם אינם מוטרדים מהתגובה על שימוש בנשק גרעיני, בהיותם מכוונים להקרבה עצמית).
- התמשכותו של הסכסוך **בתת-יבשת ההודית** ואפשרות הסלמתו לכלל עימות גרעיני, בשעה שבפקיסטן עצמה נמשכת אי-היציבות הבסיסית.

- הופעתה מחדש של האנרגייה הגרעינית כחלופה זמינה במשק האנרגיה, בלי שיתלוו לכך סידורי בקרה שימנעו את ניצולה ליצירת סכנות גרעיניות.

**הניסוי הגרעיני של
קוריאה הצפונית
מעיד על כישלון
הסדר הגרעיני
העולמי**

הניסוי הגרעיני של **קוריאה הצפונית** לא גרם להרעה במצבה: לא נוצר משבר, הסחר שלה גדל, גבולותיה פתוחים והנסיבות הופכות אותה לפגיעה פחות לשימוש בכוח נגדה. כך הוכיח הניסיון של קוריאה הצפונית את **כישלונה של המערכת הבין-לאומית במניעת התגרענות של מדינות סודרות**. סביר להניח שגם איראן הבחינה בזאת. יתר על כן, בידי קוריאה הצפונית יהיה חומר בקיע בכמות כזו שהיא עלולה לייצא, כשם שייצאה בעבר את משאביה האחרים. **יפן** עלולה ליהפך למדינה גרעינית אם תחוש שאין באפשרותה לסמוך על ארצות-הברית. יש לפעול עתה **למניעת מכירה של חומרים וידע גרעיניים** על-ידי קוריאה הצפונית. כן יש להמשיך במאמצים הדיפלומטיים, ולנהל – תחת מטרייה רב-צדדית (שיחות השש) – משא-ומתן דו-צדדי בין ארצות-הברית לקוריאה הצפונית.

**הכרסום בהרתעה
מחייב התייחסות,
ואולי אף הפעלת כוח**

הכרסום בהרתעה מחייב התייחסות, ואולי אף הסתכנות **בהפעלת כוח**. הימנעות מכך עלולה במקרים מסוימים להוליך להתמוטטות ההרתעה. יש גם לחשוב מחדש על המשמעות של בקרת הנשק, אשר נהפכת למיושנת, להבדיל מהתחום של פירוק הנשק, שעודנו רלוונטי. קיימת דעה שעל ארצות-הברית להכריז חד-צדדית על אי-שימוש ראשון בנשק גרעיני, יהיו הנסיבות אשר יהיו, תוך הבהרה כי שימוש שני ייעשה גם ייעשה. אם כל מדינה שהיא תפעיל נשק גרעיני מכל סוג ומכל מניע שהוא, תשעה ארצות-הברית את התחייבותה לאי-שימוש ראשון. יש הטוענים כי למהלך כזה תהיה השפעה מפכחת על איראן וקוריאה הצפונית. יש לבחון מחדש גם את ההגנה נגד טילים, שהיא אבן-פינה בהגנת ארצות-הברית ובעלות-בריתה מפני קוריאה הצפונית ואיראן.

גורמים שונים ממליצים על מסלולים שונים נוספים. כך, מוצע כי ארצות-הברית ורוסיה ידונו **בביטחון ובבטיחות גרעיניים** ובהסכמים חדשים על צמצום הכמויות של ראשי הקרב ואמצעי השיגור, תחת פיקוח אפקטיבי. להלן צעדים נוספים שמוצעים:

- הגברת יציבותם של כוחות צבאיים גרעיניים.
- הקטנת כמות הנשק הפרוש, ובמיוחד צמצום או אף ביטול מוחלט של פרישת אמצעי לחימה גרעיניים טקטיים.
- הסרת ראשי הקרב מאמצעי השיגור כאשר מצב הכוננות נמוך.
- השמדת אמצעי לחימה ישנים, הבטחת שליטה מלאה במיקומם של אמצעי הלחימה הגרעיניים, ושיפור שיטות האחסון של חומרים גרעיניים.

**יש לפעול לכינון
משטר דלק גרעיני
בין-לאומי**

יש גם הממליצים על פעולה לכינון משטר דלק גרעיני בין-לאומי להספקת כל הדלק הגרעיני האזרחי, ולמשיכתו ואחסונו של דלק לאחר שימוש. לכך יתלווה שינוי באמנת ה-NPT, שיסגור את הפרצה המאפשרת כיום למדינות שאינן גרעיניות לעסוק בהעשרה ובתהליכי השבה (reprocessing) של פלוטוניום. כן יש להביא לידי אשרורה ויישומה של האמנה הכוללת לאיסור ניסויים (CTBT), ולהשלים את המשא-ומתן על האמנה להפסקת ייצור חומר בקיע לנשק ("Cut-Off") – FMCT.

אתגרים אסטרטגיים ומדיניים לישראל

הגרעין האיראני – מהות האיום וכיצד יש לפעול נגדו

עד כמה קרובה איראן ליכולת גרעינית? איראן טוענת כי הגיעה ליכולת העשרה, אך נראה שהיא נתקלת בבעיות טכניות, ביניהן התקנה לא-מוצלחת של צנטריפוגות. אין די מידע להעריך את יכולותיה הנוכחיות של איראן. ברמה העקרונית, אם היא תבנה מפעל מרכזי, היא תוכל להגיע ליכולת גרעינית בתוך שנים ספורות.

קיימת אפשרות שאיראן מפעילה מתקני גרעין חשאיים, והדבר עלול לקצר את לוח-הזמנים. האסטרטגיה שלה היא לפתח נשק תחת מסווה של תוכנית גרעינית לצורכי שלום. אך גם אם כיום אין לאיראן מתקני ייצור חשאיים, קיים הסיכון שברגע שהיא תשתלט על טכנולוגיית הצנטריפוגות, היא תנסה להקים מתקנים כאלה בעזרת רכיבים למתקנים גלויים.

יש הסבורים כי איראן לא תייצר נשק גרעיני בשנים הקרובות, אך תנסה לפתח את הטכנולוגיות שיקנו לה את האופציה לייצר נשק גרעיני בהמשך. אחרים מעריכים כי איראן תייצר נשק גרעיני תוך שנתיים עד שלוש שנים.

המשטר באיראן נתון במאבקי כוח בין שני מחנות:

- מנהיגי הדור הראשון של המהפכה, המתבססים על הברית בין מוקד הכוח הדתי של קום לבין מוקד הכוח הכלכלי של הבזאר, תחת מנהיגותו של ח'אמנאהי – הללו שואפים לשמר את כוחם והשפעתם, ורואים בעדיפות עליונה את שרידות המשטר.
- הדור השני של המהפכה – האליטה הצבאית-הכלכלית של מנהיגי "משמרות המהפכה", בוגרי מלחמת איראן-עיראק (1980–1988), המתאפיינת **בתפיסות משיחיות** ובנטייה בולטת להליכה על הסף ולנטילת סיכונים בקבלת ההחלטות.

בני הדור השני, תחת הנהגתו של הנשיא אחמדינג'אד, פועלים לכבוש את מרכז-הכובד של השלטון מידי המנהיג ח'אמנאהי והכוחות התומכים בו. אלה החלו לאחרונה במתקפת-נגד, ותהליכי קבלת ההחלטות באיראן, ובאופן בולט גם בנושא הגרעין, משקפים את מאבקי הכוח בין שני המחנות. אחמדינג'אד רואה את עצמו כנציגו של האימאם הנסתר, ושואף לזרז את בוא יום-הדין שבו ישוב האימאם ויכונן את עידן הצדק הגלובלי, הווה אומר, שלטון האסלאם עלי אדמות.

איראן תוכל להגיע ליכולת גרעינית בתוך שנים ספורות. השאלה שנוותר פתוחה היא אם היא תעבור מייד לייצור נשק או תישאר על הסף

תהליכי קבלת ההחלטות באיראן בנושא הגרעין משקפים את מאבקי הכוח בין שני המחנות באליטה השלטונית

**מבחינת עקרונות
ההרתעה, אין גזרה
שווה בין איראן לבין
ברית-המועצות בזמנה**

הטענה שאפשר לחיות עם איראן גרעינית מעלה בעיות מורכבות בנוגע לסוגיית ההרתעה. יש הטוענים כי כאשר יותר לה להיכנס למועדון הגרעין, תפעל איראן בצורה אחראית. אולם לא ברור אם **עקרונות ההרתעה** שנלמדו במלחמה הקרה יפעלו על איראן כמדינה גרעינית כפי שפעלו על ברית-המועצות בזמנה:

- עקרונות ההרתעה שפעלו על ברית-המועצות אינם פועלים, בוודאי לא באותה מידה, על אליטה שלטונית שיש בה רכיב התאבדותי-מרטירולוגי חזק. מכל מקום, היות שהבסיס התרבותי שונה, צפויות התנהלויות שונות במאפייניהן.
- קיימת סכנה שגרעונה של איראן יוביל לגרעון של מדינות נוספות במזרח התיכון, דבר שיסבך עוד יותר את משוואות ההרתעה בעולם כולו.
- איראן עלולה להעביר נשק גרעיני לידי צד שלישי, דוגמת חזבאללה, או לידי גורמי טרור אחרים.

לנשק גרעיני בידי איראן יהיו השלכות מרחיקות-לכת על המזרח התיכון והעולם:

- עד כה עמדה ישראל מול עולם ערבי שלא התלכד בניסיון להכריעה צבאית, עקב ההנחה שיש לישראל עליונות צבאית שלא תאפשר להכריעה. **הגרעין האיראני עלול להיתפס כמנטרל את העליונות הישראלית**, ותחת מטרייתו עלולה להיווצר קואליציה שתאיים על ישראל. הסיוע האיראני לטרור הפלסטיני בכספים, באמצעי לחימה ובידע, חשיפת היכולות שאיראן העבירה לחזבאללה, והסיוע שהעניק חזבאללה לחמאס – כל אלה ממחישים את חומרת האיום האיראני.
- תחת הגנת הנשק הגרעיני שלה תחוש איראן חופשית **לגבות התקפות טרור** נגד כל מי שייתפס על-ידיה כאויב.
- אותן מדינות ערב החרדות מפני האיום האיראני, כגון ערב הסעודית ומצרים, עלולות להחליט להתגרען אף הן.

האיום האיראני יוצר כבר עתה מכנה משותף בין ישראל לבין ערב הסעודית, מצרים וירדן. הוא גם יוצר אינטרס משותף לפעול להחלשת גרורותיה של איראן ולחיוזק יריביהן של גרורות אלה, שהם המחנה הפלסטיני בראשות מחמוד עבאס והמחנה התומך בממשלת סניורה בלבנון.

ארבע **חלופות** עיקריות עומדות לרשות המערב כדי למנוע את השלמת התגרענותה של איראן:

- "הידברות" ("engagement") – משא-ומתן בין ארצות-הברית לאיראן במסגרת דו-צדדית או רב-צדדית, וחבילה של פיתויים דיפלומטיים וכלכליים.
- הגברת הלחצים על איראן, כדי ליצור בה סדקים ולהוביל לשינויים במדיניותה הגרעינית.
- תקיפות צבאיות נגד מתקני גרעין, ואולי גם נגד מוקדי המשטר.
- שינוי המשטר על-ידי הפעלה של אמצעים גלויים וחשאיים.

**הימצאות נשק
גרעיני באיראן עלולה
לעודד קואליציה
צבאית שתאיים על
ישראל**

יתרונותיהן וחסרונותיהן של חלופות אלה הם כלהלן:

- **"הידברות" ("engagement")** – חלופת המשא-ומתן מתרכזת בשילוב איראן במהלכים שיהפכו את אי-ההצטיידות בנשק גרעיני לכדאית יותר מבחינתה מאשר המשך המאמצים להצטייד בו. על-פי פרשנות אחת, חלופה זו הייתה יכולה לפעול אילו מומשה באמצע 2003, כאשר קרנה של ארצות-הברית עלתה עקב הניצחון בעיראק, ואיראן חששה כי היא הבאה בתור. באותה עת הייתה איראן במגננה, לאחר שהסוכנות הבין-לאומית לאנרגייה אטומית חשפה דוגמות רבות של רמייה איראנית, ויחסי ארצות-הברית עם רוסיה היו טובים. כיום, ארצות-הברית מצויה בנחיתות בגלל עיראק, איראן מעריכה שרוסיה תגן עליה מפני סנקציות נוקשות, ומנהיגיה אינם חשים לחץ לוותר על תוכנית ההעשרה.
- **הגברת הלחצים** – איראן צברה ביטחון ביכולתה להמשיך את העשרת האורניום בלי לשלם מחיר של ממש, וחלופה זו שואפת להביא את איראן לידי חשיבה מחודשת על מאזן הרווח וההפסד שלה. זאת, בעיקר על-ידי הפעלת עוצמתה הכלכלית של ארצות-הברית במטרה לבודד את איראן, תוך דרבון של ממשלות ומוסדות פיננסיים באירופה וביפן לחדול מכל פעילות עימה, ועל-ידי הגברת הנוכחות הצבאית האמריקאית באזור. יש סימנים לכך שהחשיבה מחדש כבר החלה: התמיכה באחמדינג'אד פוחתת, שר הנפט שלו מתקשה לגייס בעולם מימון לפרויקטים, ואנשי עסקים ושמרנים איראנים מבקרים את הנשיא על התנהלותו הפרובוקטיבית בנושא הגרעיני.
- **תקיפות צבאיות** – החלופה הצבאית נהנית משני יתרונות ברורים:
 - א. ניתן לממשה בטווח הזמן הקרוב. יתרון זה חשוב אם המטרה היא למנוע מאיראן שליטה בטכנולוגיית ההעשרה בצנטריפוגות. יתרה מזו, יתרון זה אינו קיים בחלופות האחרות.
 - ב. קרוב לוודאי שפעילות צבאית אכן תשבש את מאמץ ההעשרה, כי מפעל ההעשרה בנתנז – חוליה מרכזית בפעילות ההעשרה – חשוף לפגיעה. עם זאת, לא ברור מהו משך הזמן שיידרש לאיראנים לשיקום הדרוש ולחידוש הפעילות, מה-גם שלא ברור אם אין להם מתקני העשרה חלופיים, שיישארו בידם גם אחרי התקיפה. בה-בעת ניתן לצפות כי איראן תנקוט מהלכי תגמול: פגיעה בישראל בדרכים שונות, טרור אנטי-אמריקאי חמור בעיראק וברחבי העולם, פגיעות בכלי-שיט במפרץ ושיבוש של ייצוא הנפט מדרום עיראק (שהיקפו כמיליון חביות ביום). לכן אין חלופה זו יכולה להיות הראשונה.
- **שינוי המשטר** – למרות אי-שביעות-הרצון הנרחבת של הציבור האיראני ממצב-הדברים, אחיזת המשטר הדוקה, והביקורת הנמתחת על הנשיא אחמדינג'אד על-ידי שמרנים ורפורמיסטים כאחד אינה מבשילה לכלל קריאת-תיגר על המשטר עצמו. לפי דעה אחת, יש לסייע לאופוזיציה באיראן להחליף את המשטר, אולם רבים סבורים כי שינוי המשטר בוא יבוא, אך

**תקיפות צבאיות ישהו
את פרויקט הגרעין,
אך לא ברור אם משך
ההשהיה יצדיק את
המחיר שתגבה איראן**

מבפנים, ולא עקב התערבות חיצונית, וכי הוא לא יתרחש במועד הקרוב, דהיינו, לפני שאיראן תשיג נשק גרעיני.

**החלופה של הגברת
הלחצים היא המעשית
ביותר, אולם סנקציות
כלכליות עלולות לפגוע
דווקא באליטה
הוותיקה ולשחק לידי
אנשי אחמדינג'אד**

נראה, אפוא, כי הגברת הלחצים היא האפשרות המועדפת לעת עתה. יש להמשיך בה, לבנות קואליציה בין-לאומית להגברת הלחצים, ואף להציב לאיראן פיתוי – נרמול יחסיה של ארצות-הברית עימה וחבילה של הטבות כלכליות – אם תהיה מוכנה לנטוש באמת את תוכנית הגרעין ואת הרכיבים האחרים של התנהלותה הבלתי-קבילה. בה-בעת יש להותיר את החלופה הצבאית על השולחן. עם זאת, יש להביא בחשבון כי **סנקציות כלכליות יפגעו באינטרסים של האליטה הוותיקה יותר מאשר באלה של "הדור השני"**, שאף עשוי לצאת מחוזק מהן. לכן, לפני שיעורר המצור הכלכלי הבין-לאומי לחצים עממיים על אחמדינג'אד, הוא עלול דווקא לחזקו במאבקי הכוח הפנימיים.

**ישראל אינה ראש חץ
במאבק בגרעין
האיראני, אשר ראוי
כי ינוהל על-ידי
המעצמות הגדולות,
אך על ישראל ויהדות
העולם לפעול לדה-
לגיטימציה של איראן
ולגייס מדינות אחרות
להפעלת לחצים
כלכליים עליה**

מה צריך להיות **מקומה של ישראל** במאבק נגד האיום האיראני? עמדת ממשלת ישראל היא כי פתרון מדיני-דיפלומטי לסוגיה האיראנית הוא עדיין הפתרון המועדף, וכי ישראל, שאין לה דבר נגד העם האיראני ואין לה עניין בסכסוך עם איראן, **אינה ראש חץ** במאבק זה. ישראל נמצאת בחזית המאבק להעלאת הסוגיה על סדר-יומם של מנהיגי העולם ושל דעת-הקהל בעולם, אך ראוי שהמאבק עצמו ינוהל בראש ובראשונה על-ידי המעצמות הגדולות ועל-ידי מדינות מרכזיות נוספות. עם זאת, אין להסיק מן האיפוק והאחריות שישראל מגלה כיום כי לא תפעל בנחישות להגן על האינטרסים החיוניים שלה, אם יהיה צורך בכך.

לעומת זאת, יש הסבורים כי כאשר מדובר באיום ברצח העם היהודי בישראל, מוטלת על **ישראל ויהדות העולם** החובה להנהיג מסע לבניית חזית בין-לאומית נגד איום זה. על ממשלת ישראל לפעול יחד עם יהדות העולם כדי לרתום את כל הגורמים האפשריים ליצירת נחשול של דה-לגיטימציה בין-לאומית של איראן, ואף להפעיל עליה לחצים כלכליים כבדים כדי להביא לידי הפסקת תוכנית הגרעין שלה או ערעור המשטר. בהיבט של הדה-לגיטימציה נשקלת, למשל, האפשרות להעמיד את אחמדינג'אד למשפט העמים על הסתה לרצח עם.

המשטר באיראן נושא בחובו את זרעי הכישלון שלו עצמו. הוא פגיע מבחינה כלכלית מפני שהוא אינו מפנה משאבים מספיקים לרווחת עמו, ומונע את דרגות החופש בכלכלה שמייצרות צמיחה. ניתן להעצים את הלחץ הכלכלי על איראן ולהשתמש בתנופת השנאה שאחמדינג'אד מפיץ בעולם כולו נגד המשטר שלו עצמו. צריך לפעול להפיכת משטר זה למנודה ולבלתי-קביל בקהילת העמים, וכך להחלישו פוליטית, מוסרית וכלכלית, עד כדי ערעור קיומו. מסע גובר של דה-לגיטימציה יוליך לעצירת תוכנית ההתחמשות האיראנית, ללא צורך בפעולה צבאית, או להכשרת דעת-הקהל הבין-לאומית לקראת פעולה כזאת.

**יש להפעיל נגד איראן
מערכה של משיכת
השקעות**

מאה קרנות הפנסיה הגדולות בארצות-הברית משקיעות בשבעים חברות בקירוב אשר סוחרות עם איראן או מושקעות בה. משיכת האחזקות הללו מן החברות הפועלות באיראן היא מנוף לחץ אדיר על המשטר האיראני. על ארצות-הברית להפריט את מאמצי הסנקציות על-ידי פתיחה במערכה של משיכת השקעות (divestment), ושכנוע של יחידים, קרנות פנסיה ומוסדות פיננסיים למשוך את השקעותיהם מחברות המנהלות עסקים עם איראן. מערכה כזו תגביר את הוויכוח בתוך איראן בשאלה אם מדיניותה הנוכחית משרתת את האינטרסים של העם האיראני או רק של אליטה שמוליכה שולל.

אם האו"ם ימשיך לגרור את רגליו בהידרשו להטיל סנקציות על איראן פעם נוספת, תצטרך **ארצות-הברית** להנהיג קבוצה של מדינות שיסכימו להטיל סנקציות רב-צדדיות מחוץ למסגרת האו"ם. איראן זקוקה, למשל, לבנזין מיובא. יש להבהיר לארצות כסין ומלזיה, שחתמו עם איראן על עסקאות לפיתוח שדות גז, וכן לרוסיה, המוכרת לה נשק, כי קשריהן עם איראן ימלאו תפקיד מרכזי במדיניותה של ארצות-הברית כלפי כל אחת מהן. בהיבט האמריקאי יש לחקור אם עסקאות אלה עם איראן מהוות הפרה של ה-"Iran Freedom Support Act" משנת 2006.

הסכסוך הישראלי-פלסטיני: מהי הפרדיגמה הנכונה?

ממשלת ישראל ממשיכה לדבוק בפתרון של שתי מדינות לשני עמים – מדינת ישראל כביתו של העם היהודי, והמדינה הפלסטינית כפתרון השלם והיחיד לבעיית הפליטים הפלסטינים. היא רואה את עצמה מחויבת למנוע הקמת מדינת-טרור לצד ישראל, ולהשאיר בידיה את רוב המקומות שבהם קיים רוב של אזרחי ישראל. ישראל מעדיפה הסכם על חלופות אחרות, כל הסכם מותנה בכך שהפרתו לא תפגע בשמירת ביטחונה של ישראל. על הפלסטינים מוטל לממש את מחויבותם להילחם בטרור, אך על ישראל להידבר עם הנהגתם המתונה כבר עתה, כדי לחזקה וליצור יחד עימה חלופה מתונה לדרך שבה החמאס מוליך את הפלסטינים.

מעבר ישיר למשא-ומתן על הסדר-הקבע נוגד את ההיגיון שבבסיס "מפת הדרכים"

הבעיה היא כיצד ניתן לתרגם עקרונות כלליים אלה למהלכים ממשיים לקראת הסדר כאשר המסלול המוסכם לכך – "מפת הדרכים" – חסום. "מפת הדרכים" אינה ניתנת למימוש כעת לנוכח העובדה שהרשות הפלסטינית אינה יכולה לפעול לחיסול הטרור, הנדרש בשלב הראשון של ה"מפה", ואינה רוצה במדינה בגבולות זמניים, הנכללת בשלב השני. מעבר ישיר למשא-ומתן על הסדר-הקבע יעמוד בניגוד להיגיון המפה, המבוסס על תהליך הדרגתי, שבו הצלחת כל שלב מוליכה לשלב הבא אחריו.

לנוכח מצב זה מוצעת תוכנית תלת-שלבית חדשה להסדר-קבע של שתי מדינות, הממזגת את "מפת הדרכים" עם היוזמה הסעודית שאומצה על-ידי פסגת הליגה הערבית בביירות במרס 2002. על-פי יוזמה, יתרונות התוכנית הם האופק המדיני הריאלי שהיא מציבה לפלסטינים, והמתווה ההדרגתי שלה, המאפשר לבחון את התוצאות בכל שלב. שלבי התוכנית הם:

- עיצוב מציאות ביטחונית וכלכלית חדשה במשך שישה חודשים. במסגרת זאת תוכרז הפסקת-אש מלאה; יוחזר החייל החטוף גלעד שליט וישוחררו אסירים פלסטינים; יורדו מאחזים בלתי-חוקיים; ותואץ הפעילות הכלכלית.
- המהלכים דלעיל אמורים לחזק את יושב-ראש הרשות הפלסטינית ולשפר את יכולתו לטפל בפירוק תשתיות הטרור בשלב השני. בשלב זה, שיימשך אף הוא שישה חודשים, יימסרו לרשות הפלסטינית לשליטה מלאה (כאזורי A) שטחים המוגדרים כיום אזורי B, וייפתחו שדה-התעופה בעזה ומעבר מבוקר בין עזה לגדה המערבית. כלומר, הרשות הפלסטינית תקבל מאפיינים של מדינה פלסטינית בגבולות זמניים בלי שתיקרא בשם זה.
- כל אלה יכשירו את הקרקע לשלב השלישי, שהוא משא-ומתן על הסדר-הקבע.

יש הסבורים כי אי-אפשר לפתור את הבעיה הפלסטינית בלי להכריע קודם את האסלאם הרדיקלי

האם העמדות והתוכניות הללו עולות בקנה אחד עם המציאות? על-פי שלוש גישות שונות, התשובה שלילית. לפי גישה אחת, הסכסוך הישראלי-פלסטיני הוא חלק ממלחמת-תרבויות ומהעימות הכולל של האסלאם הרדיקלי הסוני ("האחים המוסלמים" ואל-קאעדה) והשיעי (איראן וחזבאללה) עם המערב. חמאס ו"הג'יהאד האסלאמי הפלסטיני", על זיקתם לאיראן ולחזבאללה, משקפים היטב מציאות זו. לכן אי-אפשר לפתור את הבעיה הפלסטינית בלי לנצח במערכה הכוללת נגד האסלאם הרדיקלי. לפיכך, אין היגיון בחיפוש פתרונות דו-צדדיים מיידיים לבעיה זו, מה-גם שבצד הפלסטיני אין הנהגה אפקטיבית המסוגלת לממש את חזון שתי המדינות. בוודאי אין לבחור בחלופות של נסיגות חד-צדדיות, שכן הללו רק יחזקו את החזית האסלאמיסטית. על-פי גישה זו, טוענים אלה הטוענים כי הבעיה הפלסטינית היא שורש אי-היציבות במזרח התיכון, וכי פתרונה יפתח את הדרך לפתרון כל מוקדי הסכסוך האחרים באזור.

חלק מהפלסטינים אינם יכולים לעשות את הנדרש כדי להגיע לפתרון של שתי מדינות. חלק אחר אינו רוצה בפתרון זה ובסיום הכיבוש, שכן להערכתו, הימשכותו תוליד לקריסתה של ישראל

על-פי גישה שנייה, הנחת-המוצא הישראלית שפתרון של שתי מדינות הוא הפתרון שהפלסטינים רוצים בו אינה נכונה, והמשך האמונה בה מבטא בעיה רחבה יותר, והיא חוסר הרלוונטיות של תפיסת הביטחון הלאומי של ישראל. לא זו בלבד שבצד הפלסטיני אין הנהגה המסוגלת לממש את חזון שתי המדינות, אלא שבאותו צד הולכים ומתחזקים הכוחות שאינם רוצים בשתי מדינות, אלא במדינה ערבית-אסלאמית פלסטינית אחת. כוחות אלה מעוניינים דווקא בהימשכות הכיבוש הישראלי, כי להערכתם הוא יסתום את הגולל על הפתרון של שתי מדינות. חמאס, המהווה חוליה ב"מערכת ההתנגדות" המונהגת על-ידי איראן,

פועל להביא לידי קריסתה של ישראל על-ידי יצירת דה-לגיטימציה לקיומה, תוך הפעלת טרור שיבטיח את המשך הכיבוש והשליטה הישראלית באוכלוסייה הפלסטינית. הוא אף מנסה לגרום לקהילה הבין-לאומית לאמץ את הפתרון של מדינה אחת, על יסוד העיקרון של "אדם אחד – קול אחד", במקום הפתרון של שתי מדינות. לשם כך הוא יוצר מבוי סתום בהליכי המשא-ומתן, מחריף את משבר הייצוג של הפלסטינים וחותר לפירוק הרשות הפלסטינית.

השאלה העולה לנוכח גישה זו היא כיצד ישראל צריכה להתמודד עם האסטרטגיה שנועדה להביא לידי קריסתה על-ידי המשך הכיבוש. על ישראל **לדאוג לכך שהרשות הפלסטינית תהיה "כתובת"**, כלומר, גוף שיכול לקבל החלטות ולבצען; לעגן את ההפרדה בינה לבין הפלסטינים בכלים אזרחיים, פוליטיים ודמוקרטיים; ולהביא לידי **שדרוג במעמדה של הרשות הפלסטינית** עד כדי הפיכתה למדינה. ללא כל אלה לא תוכל ישראל לסיים את שליטתה באוכלוסייה הפלסטינית.

על-מנת לסיים את הכיבוש יש לשדרג את הרשות הפלסטינית למעמד של מדינה ולחזק את סממני עצמאותה

קיימות שלוש חלופות המנסות **ליצור "כתובת" פלסטינית ולשדרג את הרשות הפלסטינית למעמד של מדינה**:

- **חלופת החסימה** – זו החלופה שישראל פועלת על-פיה כיום, ובמרכזה הדרישות להכרה מפורשת בישראל, לאשרור מפורש של ההסכמים שנחתמו בעבר ולהפסקת הטרור. לדרישות אלה מתלווה חרם בגיבוי בין-לאומי, במטרה להוליד לנפילת החמאס או לפחות לשינוי בעמדותיו בלי לגרום לקריסת הרשות הפלסטינית. חלופה זו נכשלה: החמאס אינו נופל ואינו משנה את עמדותיו, ואילו הרשות הפלסטינית היא שנוטה לקרוס.
- **חלופת החשיפה** – חלופה זו תהיה ישימה אם תוקם ממשלת אחדות לאומית פלסטינית. ישראל תאפשר אז לממשלת הרשות הפלסטינית לפעול, ותחייב אותה לקבל שורה של החלטות קשות, שבהן תצטרך ממשלה זו להתייחס למערכת ההסכמים הקיימים עם ישראל, ולהכריע אגב כך בין האידיאולוגיה של שלילת ישראל לבין הצורך לשרת את האוכלוסייה. יהיה אפשר, למשל, לשאול את ממשלת הרשות הפלסטינית אם היא מעוניינת להמשיך את הסדרי המכס: אם תענה בחיוב, תהיה בכך משום קבלה של אחד הנספחים בהסכם-הביניים, דהיינו, מהלך של אשרור דה-פקטו של ההסכמים הקיימים בין הרשות הפלסטינית לישראל; אם תענה בשלילה, יהיה בכך משום שדרוג עצמאותה של הרשות הפלסטינית וחידוד העובדה שישראל אינה שולטת בה.
- **חלופת העימות** – בהנחה שההכרה בישראל כבר נעשתה על-ידי ארגון פת"ח ואש"ף, סיום השליטה בפלסטינים יתממש בשיתוף עם פת"ח, אחרי שינצח במאבק עם החמאס. מכאן נגזר שאם תפרוץ מלחמת-אזרחים, יהיה על ישראל להביא לידי ניצחון של הפת"ח, וכך להופכו לגורם שעומו אפשר להגיע לסיום הכיבוש ולשדרוג הרשות הפלסטינית למעמד של מדינה.

לפי גישה זו, בחינת החלופות שיאפשרו את סיום השליטה הישראלית בפלסטינים היא רק חלק אחד של מהלך נדרש רחב יותר **להתאמת תפיסת הביטחון של ישראל למציאות הנוכחית**, גם מעבר למכלול הפלסטיני.

**יש דעה כי אין מנוס
מכינון משטר
נאמנות בין-לאומי
בשטחים בניהול
אירופי**

על-פי גישה שלישית, לא הפלסטינים ולא ישראל מסוגלים לכוון סמכות שלטונית פלסטינית שתהיה שותפה להסכם, אך הם גם אינם יכולים להמשיך להמתין עד אשר תיווצר סמכות כזאת. לכן יש צורך בכינון **משטר נאמנות** בין-לאומי בשטחים, שיסייע בהשתלטות על ארגוני הטרור, יעזור בבניית מוסדות השלטון הפלסטיניים, ויזרים כספים לשטח כדי לשפר את איכות החיים באורח דרמטי. מי שיכול וראוי להתמודד עם משימה זו הוא האיחוד האירופי (אם כי יש המסתייגים וסבורים שהאיחוד אינו מסוגל לקיים מעורבות כה כבדה מפני שהוא שקוע בבעיותיו הפנימיות).

מנקודת-המבט של אותם **פלסטינים המעוניינים בפתרון של שתי מדינות** ובשלום עם ישראל, בשש השנים האחרונות (דהיינו, בתקופה שחלפה מאז נכשלה פסגת קמפ-דייוויד ופרצה אינתיפאדת אל-אקצא) התמקד הטיפול בסכסוך רק בהיבט הביטחון, קרי ביטחונם של הישראלים, תוך התעלמות מהקשר ההדוק בין העדר הביטחון של הישראלים לבין העדר החירות של הפלסטינים. לטענתם, אין מדובר בסכסוך ביטחוני שיש לו השלכות פוליטיות, אלא בסכסוך פוליטי שיש לו השלכות ביטחוניות. אולם כל המגעים שנערכו בין הצדדים בתקופה זו לא עסקו בסוגיה המהותית, קרי, סיום הכיבוש. יש לטפל בבעיות המיידיות של הישראלים והפלסטינים, אך יש לעשות זאת תוך ראייה ברורה של מתווה הסדר-הקבע, שעל הצדדים לחתור רק אליו, ולא לשום הסדרי-ביניים או מהלכים חד-צדדיים.

**שיפור התנאים
הכלכליים עשוי
לתרום ליישוב
הסכסוך**

מנהיגים בקהילה העסקית פועלים לשיפור התנאים ליישוב הסכסוך הישראלי-פלסטיני על בסיס תפיסה שכל **סכסוך לאומי ניזון מתנאים כלכליים** מסוימים, וכי אפשר לקדם את יישובו על-ידי גיוס כוחות השוק והיזמות הכלכלית כדי לסלק את התנאים האלה. תפיסה זו נסמכת על הניסיון של תהליך השלום בצפון-אירלנד, שם מיתנו **מהלכים כלכליים** את האלימות וקידמו את **שיחות השלום**. בהשראת ניסיון זה שואפים בעלי תפיסה זו לקדם את פיתוח התשתית הכלכלית כדי ליצור תעסוקה, שיכון, חיסכון והון אצל הפלסטינים, לרבות בפרויקטים משותפים להם ולישראלים כאחד.

עלייה במידת הדה-לגיטימציה של המדינה בקרב אזרחי ישראל הערבים נוסף על מכלול האתגרים האסטרטגיים שישראל ניצבת בפניהם, ניתן להבחין בעלייה במידת הדה-לגיטימציה של מדינת ישראל גם בקרב ערביי ישראל. יש הטוענים כי הדיון המתנהל בציבור הערבי בנוגע לאופי המדינה נובע מהעדר שוויון, וכי אם יהיה שוויון – לא יהיה בו צורך. כנגדם יש הסבורים כי עיקר הוויכוח אינו **בשאלת השוויון** בין יהודים וערבים, אלא **בערעור על עצם**

**"החזון העתידי"
משקף את החרפת
המאבק סביב קיומה
של מדינת-הלאום
היהודית**

הלגיטימיות של המדינה, ולכן גם אם תמשיך המדינה לפעול לצמצום הפערים, היא לא תזכה בלגיטימיות. מסמך "החזון העתידי לערבים הפלסטינים בישראל" משקף מבחינה זו את ההתפתחויות בעשור הנוכחי בסכסוך הישראלי-פלסטיני. ברור כי בתקופה זו העריכו שני הצדדים נכונה את משמעות דבקותו של היריב בעמדות-היסוד הלאומיות שלו: המיעוט הערבי – את נחרצותה של ישראל לבצר את הרוב היהודי במדינת-הלאום היהודית, גם במחיר סיכונים ביטחוניים ומדיניים חמורים; ואילו הרוב היהודי – את התייצבות האוכלוסייה הערבית מאחורי מנהיגות לאומית, הנאבקת נגד מדינת-הלאום היהודית על-חשבון המאבק למען השתלבות כלכלית וחברתית.

**מלחמת לבנון
השנייה העמיקה את
הקרע בין ערבים
ליהודים בישראל**

ברור גם כי ההכרה בנחרצותו של היריב העמיקה בקרב כל אחד מן הצדדים את דבקותו בדרכו שלו, ויצרה קרע עמוק וחוסר אמון בין ערבים ליהודים בישראל, עד כדי נכונות להשלמה עם אלימות פיזית כלפי אזרחים (בקרב 8% מהיהודים ו-31% מהערבים). **הקרע העמיק** בעת מלחמת לבנון השנייה, אף שטילי חזבאללה לא הבדילו בין יהודים לערבים.

בפתח "החזון העתידי" נקבע כי "ישראל היא תולדה של פעולה קולוניאלית שאותה יזמו האליטות היהודיות-ציוניות באירופה ובמערב, הוקמה בסיוע מדינות קולוניאליסטיות". המשמעות הברורה היא **שלילת הלגיטימיות** של מפעלו הלאומי של העם היהודי מעיקרו, באופן שרק חיסולו יוכל לתקן את המעוות. יש במסמך האמור דרישה מן היהודים להתמודד עם עברם, והתעלמות גמורה מכל המאמצים הפלסטיניים והערביים לחסל את היישוב היהודי. כן יש בו תביעה לחסל את אופייה היהודי של ישראל ולהנהיג בה "דמוקרטיה הסכמית", במגמה לחזק "את קיומן של שתי קבוצות לאום במדינה, הפלסטינית והיהודית... [ולהבטיח] שותפות אמת בשלטון, במשאבים ובתהליכי קבלת ההחלטות לשתי קבוצות הלאום". מדברים אלה משתמעת כוונה ליצור **מדינה דו-לאומית**. ליתר תוקף יש הדגשה חוזרת ונשנית כי "הערבים הפלסטינים הם בעלי הארץ המקוריים".

המסמך משתלב בכישלון הניסיון להגדיר את יחסי הרוב והמיעוט במדינה ואת זיקתם ההדדית באמצעות אמנה משותפת לאינטלקטואלים יהודים וערבים בישראל. בשלב הנוכחי – ובלי שום קשר לתהליך המואץ, המתקיים ממילא, של צמצום הפערים בין יהודים לערבים – נראה כי שני הצדדים יודעים שאין באופק הקרוב פתרון המקובל על שניהם, וכי אפשר רק לבחון כיצד תתנהל בקרת הנזקים של המציאות הקיימת.

החמרת האנטי-ישראליות והאנטישמיות במערב, והשלכותיה על מעמדם של ישראל והיהודים

**הכפירה בזכותה של
ישראל להתקיים
עוברת משולי
החברה המערבית אל
מרכז, וזוכה
בלגיטימיות גוברת**

דמותה של ישראל ויוקרתה בעולם מידרדרות במדרון חלקלק. בפסגתו נמצאת ביקורת על ישראל אשר משקפת בחלקה במידת-מה את השיח הישראלי הפנימי, אך בתחתיתו יש שני יסודות אשר הולכים ומתגברים: יסוד האנטי-ישראליות ויסוד האנטישמיות. **אנטי-ישראליות** היא כפירה בזכותה של ישראל להתקיים. לעיתים היא צמודה לאנטישמיות, ולעיתים היא נפרדת ממנה. הכפירה יכולה להיות עקרונית, כלומר תפיסה שישאל לא הייתה צריכה לקום כלל, או קביעה כי לנוכח מעשיה של ישראל והתנהגותה אין לה זכות קיום. אנטי-ישראליות מסוג אחר מתגלה כאשר כופים על ישראל אמות-מידה שאינן נדרשות ממדינות אחרות, וכאשר אין עושים הבחנה בין החברה הישראלית, כחברה רבגונית הנתונה בוויכוח דמוקרטי מתמיד, לבין ישראל ממשלתית ומונוליתית.

גורם שתורם לאנטי-ישראליות הוא מכלול אמצעי התקשורת של הזרם המרכזי (mainstream) במערב. הצורה המוטה שבה הם מציגים את הסכסוך הישראלי-ערבי משרתת את התעמולה האסלאמית, ושוללת את זכותם של ישראל והיהודים להגן על עצמם.

יש הסבורים כי שואה שנייה לא תיתכן בימינו, אך **העולם הנאור מוכן כיום לעולם בלי ישראל** אף יותר מכפי שהיה מוכן לחיות בלי יהודים בשנת 1938. אמירות כגון "ישראל היא ניסוי שנכשל ועליה להיעלם" או "העולם יהיה טוב יותר בלעדיה" נהפכו ללגיטימיות. כך, בעוד הכחשת השואה היא עברה פלילית בחלק ממדינות המערב, הכחשת זכות קיומה של ישראל אינה כזו, ואף מזכה את המכחישים ביתרונות.

למרות זאת, ישראל והעם היהודי **אינם מתגייסים** די הצורך למאבק באנטי-ישראליות. כאשר Amnesty International ו-Human Rights Watch האשימו את ישראל בפשעי-מלחמה בעקבות פגיעה באזרחים בלבנון בקיץ 2006 (אף שנעשתה שם מניפולציה של חזבאללה), לא השכילה ישראל להגיב בזמן אמיתי ובאורח אפקטיבי, ונותרה עם תווית של מדינה לא-לגיטימית.

**האדישות בעולם
לאיומי איראן
ולפגיעת חזבאללה
באוכלוסייה
האזרחית בישראל
ממחישה את האתגר
למעמדה של ישראל**

מלחמת לבנון השנייה המחשה את האתגר המוצב למעמדה של ישראל בעולם, כאשר חזבאללה המטיר במשך שבועות חימוש קטלני על אוכלוסייה אזרחית ללא הבחנה בלי שאמות הסיפים של העולם הזדעזעו. הוא הדין בנוגע **לאדישות שבה מתקבלים איומי איראן על עצם קיומה של ישראל**. אירופים רבים מוטרדים ממצב זכויות האדם באיראן יותר מאשר מאיומיה. בהתמודדות ההסברתית עם אתגר זה על ישראל ללמד את המערב, ובמיוחד את אירופה, את מהות האיום האיראני. הטיפול ההסברתי באיראן חייב לכלול יצירת דיכטומיה בין הגורמים

הרדיקליים המסכנים את שלום העולם לבין המתונים, ולהקפיד למקם את ישראל בצד המתון והחיובי.

בעת האחרונה ניכרת החמרה באנטי-ישראליות ובאנטישמיות דווקא בארצות-הברית. בין הביטויים לכך:

**ספרו של קרט
והוויכוח סביבו
העבירו את מתקפת
האנטי-ישראליות
והאנטישמיות
מהאקדמיה אל
הציבור הרחב**

פרסום ספרו של הנשיא ג'ימי קרט, שתיאר את יחסה של ישראל לפלסטינים כאפרטהייד. זהו קו פרשת-המים הן בנוגע ליחסי ישראל עם ארצות-הברית והן בנוגע ליהודי ארצות-הברית. קרט העלה באוב את סיפור-הבדים הישן על שליטת היהודים בתקשורת, המונעת סיקור תקשורתי הוגן ומאוזן של מצוקת הפלסטינים, אשר חמורה, לטענת קרט, מן המצוקה שהייתה נחלתם של השחורים בדרום-אפריקה בעת האפרטהייד. קרט טוען כי מעורבותם של היהודים בפוליטיקה האמריקאית אינה מאפשרת לפוליטיקאים אמריקאים להביא לידי שינוי בסכסוך הישראלי-פלסטיני, ומציג כדוגמה לכך את כוחה של AIPAC. קרט תולה את הביקורות הקשות על ספרו בקשר שרקמו נגדו היהודים באמצעי התקשורת. הוא אמר גם כי הטרור הפלסטיני צריך להיפסק רק כאשר ישראל תקבל את "מפת הדרכים", וסירב לגנות ירי רקטות נגד אזרחים כמעשי טרור. זהו קו פרשת-המים כי הוא מקנה לגיטימיות לדה-לגיטימציה של ישראל במרכז הקהילה הפוליטית, לאחר שעד כה לא חרגה דה-לגיטימציה זו מן השוליים הקיצוניים בימין ובשמאל.

פרסום המסמך של Stephen Walt ו-John Mearsheimer, אשר נתן לגיטימציה בחוגים האקדמיים לתפיסה שהכשיר קרט בציבור הרחב. מירשיימר, המגיע מן הזרם האקדמי המרכזי, הביא לזרם זה של האקדמיה את התפיסה שהשדולה היהודית מהווה איום על ארצות-הברית. לדברים אלה נודעת כיום השפעה רבה על אקדמאים ועל סטודנטים, שהם מנהיגיה לעתיד של ארצות-הברית.

חזבאללה וחמאס מצאו את הדרך להצלחה במלחמה התקשורתית נגד ישראל על-ידי הצגתה כהורגת אזרחים – אותם אזרחים שחזבאללה וחמאס חושפים לסכנה בכוונה תחילה על-ידי כך שהם לוחמים מתוך אתרים מאוכלסים באזרחים.

מועלות טענות שהשדולה היהודית דוחפת את ארצות-הברית למדיניות חוץ שאינה בטובה – למשל, לכיוון מלחמה נגד איראן.

יש המעריכים כי ארצות-הברית תחווה בשנים הקרובות את המודל הבריטי של אנטישמיות גוברת בקמפוסים ובארגונים חברתיים, אשר עוברת מן השוליים אל המרכז. יהודים בארצות-הברית של היום נופלים קורבן לתקיפה פי שבעה מאשר מוסלמים.

**נחלשת התמיכה
בישראל בקרב
הציבור האמריקאי
הרחב ובאליטה
הלא-אוונגלית**

ניכר שהתמיכה בישראל בציבור האמריקאי הרחב נחלשת, ופוחתת גם התמיכה בה באליטה הלא-אוונגלית. **את ספרו של קרטור תקפו רק יהודים**; אילו פורסם לפני עשור, היו גם אישים בכירים לא-יהודים, פוליטיים ואקדמיים, קוראים את קרטור לסדר. **על ישראל להיערך לאובדן הסיוע המדיני והכלכלי האמריקאי** במהלך השנים הקרובות.

מענים לאתגרים האסטרטגיים והמדיניים של ישראל

כיצד נחדש ונעצים את הצבא?

מלחמת לבנון השנייה, בקיץ 2006, חשפה שורה של כשלים בהפעלת צה"ל כגורם המופקד על יצירת הרתעה ועל הכרעה בשדה-הקרב במלחמות כפויות. חלקם נזקף לחובת הדרג הממונה על צה"ל בעבר ובהווה, אשר קיבל החלטות מוטעות או שגה בהערכת האיומים ובגיבוש האסטרטגיה (למשל, בכל הנוגע לשיתוק החיים בצפון בשל ירי הרקטות "קצרות-הטווח" ולמוכנותו של העורף לקראת תרחיש כזה). כשלים אחרים היו של צה"ל עצמו, ונקשרו בעיקר לניהול המלחמה ברמות השונות, לטיפול במערך המילואים, להכנת כוחות היבשה (בצמוד להתמודדות המיומנת שלהם עם האינתיפאדה החמושה), להכשרת מפקדים, לחלוקה וניצול של המשאבים, ויש אומרים שגם להישענות-יתר על הטכנולוגיה.

כל הכשלים הללו אינם מעיבים על גילויי הגבורה והמסירות של הלוחמים עצמם. אין בהם גם כדי לטשטש את הפוטנציאל האדיר הטמון במערכת הצה"לית, וגם לא את יכולתה להפיק לקחים (אשר באה לידי ביטוי בתחקירים המקיפים שנערכו לאחר המלחמה). אבל הפקת הלקחים נדרשת בדחיפות, וצריכה להיעשות בראש ובראשונה מתוך התייחסות לעימותים ולאיומים הצפויים בעתיד.

לקח מרכזי של מלחמת לבנון השנייה הוא הצורך בשיפור יסודי של הליכי קבלת ההחלטות ושל עבודת המטה של הדרג המדיני

בדרג המדיני נדרשת רויזיה יסודית בהליכים של קבלת ההחלטות ועבודת המטה (ובכלל זה בתפקודה ובמעמדה של המועצה לביטחון לאומי וביכולת הפיקוח הפרלמנטרי של ועדת חוץ וביטחון), וכן בעיצוב תקציב ביטחון רב-שנתי (שיאפשר תכנון לטווח ארוך) ובמדיניות הטיפול בעורף. בד בבד על הדרג המדיני לנצח על מהפכה חברתית לחידוש האמון בצבא, בידעה שצה"ל יוסיף להיות צבא העם, ולא ארגון מקצועי מובדל מהעם.

בצה"ל עצמו נדרשות רפורמות מקיפות בתחומים הבאים:

- חיזוק המודיעין כדי שיוכל לספק התרעה על תפניות וכן התרעה שוטפת, שיפור יכולת האיסוף של המודיעין וזמינותו בכל הרמות – מן הקברניט ועד לשטח.
- שימור וטיפול של היתרון האיכותי והטכנולוגיה המתקדמת.
- שיפור יכולת המעבר בין מצבי לוחמה שונים, הדגשת מרכזיותו של התמרון היבשתי, ופיתוח יכולות לחימה בסביבות שונות (לרבות בעימותים א-סימטריים).
- ביעור הפוליטיקה משורות הצבא וסילוק המנטליות שמקנה לתדמית עדיפות על המהות.

נדרשת מהפכה חברתית לחידוש אמון הציבור בצבא

**בצבא נדרשות
רפורמות רבות, אך
מעל לכל יש לחדש
את מרקם הערכים,
ובכלל זה את תחושת
השותפות, את
אמירת האמת ואת
האמון הדדי
בשורותיו**

- הגברת האימונים של כל הכוחות הלוחמים, ובמיוחד של מערך המילואים.
- פיתוח מסלולי הקידום של דרגי הפיקוד, ובכלל זה קביעת צמתים מחייבים בהכשרה, יצירת תיאום בין לימודים, תרגילים ואימונים והדגשת ההתמקצעות.
- שיפור התרבות הניהולית והנהגת מדידה שוטפת של היכולת האופרטיבית.
- התייעלות, הגברת השימוש במיקור-חוץ והורדת משימות לא-צבאיות מכתפי צה"ל.
- מעל לכל – חידוש מרקם הערכים, ובכלל זה תחושת השותפות, אמירת אמת ואמון הדדי בכל שורות הצבא.

שדרוג הקשרים האסטרטגיים של ישראל

מענה חשוב לאתגרים שמציבים לישראל הן "מערך ההתנגדות" או "הציר הרדיקלי" במזרח התיכון והן התעצמות האנטי-ישראליות במערב הוא שדרוג קשריה האסטרטגיים של ישראל עם שותפיה במערב – ארצות-הברית, האיחוד האירופי ונאט"ו. שדרוג זה יספק משקל-נגד למאמצים לבדוד את ישראל ולהפוך את שלילת קיומה לעמדה מקובלת גם במערב.

**הגברת שילובה של
ישראל בגופים
בין-לאומיים
תיצור משקל-נגד
למגמת הכפירה
בזכות קיומה**

התחום הראשון שבו יש לבצע **שדרוג אסטרטגי** הוא התחום הביטחוני: שדרוג יתרונה האיכותי של ישראל, כך שלא יהיה אפשר להכריעה צבאית, הוא רכיב מרכזי בקשרים עם ארצות-הברית. אך העוצמה הביטחונית היא רק רכיב אחד של החוסן הלאומי: עוצמתה הכלכלית של ישראל שודרגה על-ידי הסכם האסוציאציה עם האיחוד האירופי, ואת עוצמתה המדינית ניתן לשדרג על-ידי שילובה בקבוצות ובארגונים בין-לאומיים, אשר ייצור היפוך של מגמת הדה-לגיטימציה של ישראל. נוסף על כך, **שדרוג הגורמים בציר הערבי המתון** אשר מקבלים את ישראל ומותקפים בשל כך על-ידי "מערך ההתנגדות", כגון יושב-ראש הרשות הפלסטינית מחמוד עבאס וראש ממשלת לבנון פואד סניורה, ישדרג בעקיפין את ישראל, ויוכיח כי הניסיון לשלול את קיומה מוליך לתוצאה הפוכה.

על-פי תפיסה אחת, **לשדרוג עלולים להיות חסרונות**, ונלוות אליו מגבלות המצמצמות את חופש הפעולה. לעיתים גם אין טעם לבצע שדרוג פורמלי, כי יש יתרונות גדולים בשיתוף-פעולה שאינו מבוסס על שדרוג פורמלי. אי-כריתת **ברית הגנה** בין ישראל ל**ארצות-הברית** מספקת דוגמה למקרה שבו אין טעם בשדרוג פורמלי של היחסים: ישראל נהנית כיום משלל היתרונות שברית הגנה זו מעניקה בלי לשלם את המחיר שכרוך בתהליך הפורמליזציה. יתר על כן, על-פי תפיסת הביטחון שלה, ישראל אינה נוטה להסתמך על ארצות-הברית להגנתה. באשר לארצות-הברית, כריתת ברית הגנה עם ישראל תפגע בקשריה עם העולם הערבי ובמעמדה כמתווך אזורי. עם זאת, יש לעודד שדרוג בתחומים כגון **שיתוף-הפעולה הטכנולוגי**. גם האינטרסים של מדינות **אירופה** באזור כיום אינם עולים בקנה

אחד עם שדרוג פורמלי של יחסים בתחום הביטחון. מצב זה יכול להשתנות אם תהיה התפתחות חיובית משמעותית ובת-קיימא ביחסי ישראל עם הערבים.

**הקהילה האטלנטית
היא ביתה הטבעי של
הדמוקרטיה
הישראלית**

קשריה של ישראל עם נאט"ו התהדקו בשנים האחרונות. ישראל היא דמוקרטיה שסביבתה הטבעית היא הקהילה האטלנטית, והיא שותפה לנאט"ו ולמדינות החברות בו בערכים אסטרטגיים ובתפיסות-עולם. בעקבות התרחבות נאט"ו למזרח אירופה נכלל בו עתה גוש של מדינות המגלות אהדה רבה לישראל כדמוקרטיה תחת איום, והן יוכלו לסייע בבניית יחסים חדשים בין ישראל לארגון. ישראל היא המדינה הראשונה מחוץ לקהילה האירו-אטלנטית שחתמה על הסכם "תוכנית שיתוף-פעולה יחידני" (ICP). התוכנית עוסקת בעשרים ושבעה תחומים של שיתוף-פעולה, כגון: תגובה על טרור; חילופי מודיעין; הגנה מפני איומים גרעיניים, כימיים וביולוגיים; דוקטרינות צבאיות ומוכנות למצבי חירום. היא גם יוצרת מסגרת המאפשרת להגדיל את מרחב שיתוף-הפעולה.

**ישראל אינה צריכה
לחשוש מניהול יחסי
החוץ שלה במסגרות
רב-צדדיות. עליה
להחליט על שדרוג
מהותי של קשריה
עם נאט"ו**

אלא שישראל מתקשה להחליט על שדרוג מהותי של קשריה עם נאט"ו. ישראל נוהגת באורח מסורתי לנהל את יחסי החוץ שלה על בסיס דו-צדדי, וניסיונה בניהול מדיניות ודיפלומטיה באופן רב-צדדי הוא מוגבל. יש בישראל הטוענים כי דו-צדדיות מבטיחה מידה רבה יותר של יכולת תמרון וחופש פעולה. גם הניסיון ההיסטורי משפיע בכיוון זה: הצלחתה של ישראל להשמיע כראוי את דברה במסגרות רב-צדדיות הייתה פחותה בהרבה מאשר במסגרות דו-צדדיות. חלק ממחסור יחסי החוץ הישראלי כופר בצורך לנסות לבנות שותפות אסטרטגית רחבה, שלא לומר ברית פורמלית, הן עם ארצות-הברית והן עם אירופה. לדיון, הדבר בלתי-מעשי ובלתי-מועיל, ויצמצם את חופש הפעולה האסטרטגי של ישראל.

אבל השאיפה לשותפות מקיפה הן עם ארצות-הברית והן עם אירופה אינה עומדת בניגוד לברית האסטרטגית החיונית בין ישראל לארצות-הברית. מעבר לכך, "המזרח התיכון הרחב" הוא הזירה העיקרית שבה באה לידי ביטוי דווקא ההתקרבות בין ארצות-הברית לאירופה באחרונה, וזאת משום שאזור זה הוא מקורם של האיומים העיקריים שהקהילה האטלנטית עומדת בפניהם – אסלאם רדיקלי, טרור, נשק להשמדה המונית והגירה בלתי-חוקית. איומים אלה מכוונים גם נגד ישראל, ולכן הופכים אותה לשותף הטבעי של המחנה האירו-אטלנטי. ארצות-הברית אף רואה בחיוב מעורבות אירופית רבה מבעבר במזרח התיכון. על ישראל לפעול לקידום קשריה עם נאט"ו כאבן-בניין בבניית יחסים רב-צדדיים בינה לבין הקהילה האטלנטית, ויש הדוגלים בכך שתשאף גם לחברות בארגון, בהנחה שיממש את הטרנספורמציה הפוליטית והצבאית שאותה הציב לעצמו כיעד.

חוזרת ונשנית השאלה אם חברות בנאט"ו **תגביל את חופש הפעולה** של ישראל. על-פי דעה אחת, התשובה היא שלילית, ולראיה – בריטניה יצאה בשעתה למלחמה באיי פוקלנד בלי שום מגבלות שנבעו מחברותה בנאט"ו. על-פי דעה אחרת, התשובה היא חיובית: כל חברות בברית בין-לאומית כרוכה בדילמה של "הפלה בפח" ו"נפילה בפח" – כל צד מעוניין למשוך את בעלי-בריתו ללחום לצידו בשעת הצורך, אך אינו רוצה שהם יגררו אותו ללחום את מלחמותיהם. לכן נאט"ו יעניק לישראל את זכות החברות רק בתמורה לפיקוח הדוק על פעולותיה הצבאיות. לכל אחת מעשרים ושש חברות הארגון יש זכות וטו, וחלקן אוהדות את מדינות ערב יותר מאשר את ישראל, ואין להן עניין להיגרר למלחמותיה של ישראל. לפי המחזיקים בדעה זו, יתרון ההרתעה שישראל תזכה בו כתוצאה מהחברות בארגון אינו שקול לסיכון, ואולי למחיר, הכרוך בכך שמדינות מרכזיות בארגון אינן שותפות לעמדתה בסכסוך שלה עם מדינות ערב.

**על ישראל לגבש
אסטרטגיה אירו-
אטלנטית מקיפה
וארוכת-טווח לקראת
פסגת נאט"ו באביב
2008**

על רקע זה יש הסבורים, כי אף-על-פי שישראל ראויה לשדרוג, אין לצפות שתזכה בו, והיא אף אינה צריכה לרצות בו. ישראל טרם הוזמנה להצטרף לנאט"ו, ואין זה סביר שתוזמן לפני שייפתר הסכסוך הישראלי-פלסטיני. אך גם ללא חברות מלאה, ישראל יכולה עדיין לשדרג את קשריה עם נאט"ו מעבר לקשרים הקיימים. לשם כך על ישראל להחליט עד כמה הידוק הקשרים חשוב לה, ובאילו יחסים עם הארגון היא חפצה. עליה לגבש **אסטרטגיה אירו-אטלנטית** מקיפה וארוכת-טווח, וחשוב שתעשה זאת עוד לפני מפגש הפסגה הבא של נאט"ו, המתוכנן לאפריל 2008.

ישראל מתאימה לחברות באיחוד האירופי במונחי התוצר הלאומי הגולמי שלה, אך היא לא תתקבל כחברה בו מהסיבות הבאות:

- האיחוד לא יוכל לקבל את ישראל בעודו דוחה את תורכיה.
- אי-אפשר לצרף את ישראל בלי לצרף את הפלסטינים, אך הפלסטינים אינם עומדים באמות-המידה הכלכליות והפוליטיות של האיחוד.
- מדינות פרו-ערביות החברות באיחוד יתנגדו לצירוף ישראל מחשש לקשריהן עם מדינות ערב.

לעומת זאת, אפשר להגיע להסכם על שותפות של ישראל בשוק האירופי המשותף, כלומר, שותפות כלכלית ללא חברות באיחוד האירופי.

אתגרים בתחומי הממשל, הכלכלה והחברה

משבר הממשל

הולכת וגוברת התחושה שהממשל בישראל נתון במשבר אסטרטגי עמוק, אשר מתבטא בהעדר מנהיגות ובתפקוד לקוי של מערכות השלטון, ויוצר חוסר ביטחון ואי-ודאות. המנהיגות **נעדרת חזון**, אינה מגדירה יעדים ואינה מתווה דרך ואסטרטגיה. היא אינה מעוררת את האמון הנדרש למימוש מטרותיה. בה-בעת האפקטיביות של מערכות הממשל פוחתת – החלטות רבות שראוי לקבלן אינן מתקבלות, והחלטות שהתקבלו אינן מיושמות. הממשלות מתקשות למשול, לתכנן ולבצע. ללא שינוי מהיר ועמוק, ספק אם תשכיל ישראל להתמודד כראוי בשנים הקרובות עם האיומים החיצוניים הגוברים.

ירידת האפקטיביות הממשלית נובעת מהגורמים הבאים:

- **העדר יציבות שלטונית** – בשנים האחרונות כהונת הכנסת והממשלה תמה הרבה לפני גמר הקדנציה הקבועה בחוק, ולכן יש לשנות את השיטה הפוליטית באופן שיבטיח יציבות שלטונית.
- **העדר כלים לתכנון ולקבלת החלטות** – מודל קבלת ההחלטות ברמה הלאומית לקוי, אין שיטה ברורה לטיפול באיומים, והמועצה לביטחון לאומי אינה באה לידי ביטוי. יש צורך מיידי בבניית מערכת ראויה לקבלת החלטות ברמה הלאומית.
- **התערערות מערכת האיזונים בין זרועות השלטון** – המחוקקת, המבצעת והשופטת – באופן שמסכל תפקוד מוצלח של השלטון.

יש מי שסבור כי בראייה היסטורית המשבר משקף את העדר האיזון בהתפתחותן של **האליטות** בישראל: האליטה הפוליטית נהייתה ירודה ובלתי-ראויה; האליטות האקדמית, המשפטית והתקשורתית לא סיפקו מנהיגות מיטבית; והאליטה הכלכלית ניצחה על תהליך ההפרטה, אשר הצליח היטב מבחינה כלכלית אך יצר אי-צדק חברתי, משבר מושגי ונורמטיבי, ומבנה מדיני-ציבורי שאינו מתפקד. נוצר מצב שבו **הכלכלה חזקה אך המדינה אינה מתפקדת**, העם בריא אך האליטות פגומות. על-פי ראייה זו, נחוצים כיום מהפך מיידי במבנה האליטות בישראל ומערך נורמטיבי חדש שייגזר ממנו.

החוסן הלאומי תלוי בבירור בסדרי ממשל תקינים ובנורמות ציבוריות של ניקיון-כפיים ושקיפות. לכן יש חשיבות עצומה למאבק על טוהר המידות, למלחמה הבלתי-נלאית בשחיתות, לפעילות האפקטיבית של מערכות הביקורת הממלכתיות ולערנות הדרוכה של כלי-התקשורת. אך יש ויכוח בשאלה **מהו האיזון הנכון בין ביקורת ומאבק בשחיתות לבין יכולת השלטון לתפקד**. אווירה ציבורית המתבטאת, למשל, בסברה של 87% מהציבור כי המדינה מושחתת, עלולה לגרום

משבר הממשל מחייב שינוי השיטה הפוליטית ובניית מערכת קבלת החלטות ברמה הלאומית

ההגזמה וההיסחפות בביקורת הציבורית והמשפטית נגד השחיתות עלולות לפגוע בחוסן הלאומי

פגיעות ממשיות בחוסן הלאומי, ובכלל זה הגברת הניכור כלפי המוסדות הדמוקרטיים הנבחרים; סיכול עבודתם של נבחרי ציבור ועובדי ציבור נאמנים; זריעת פחד מפני קבלת החלטות, שעלולה להגיע לא-אחת עד כדי שיתוק של הזרוע המבצעת; הרתעת משקיעים מחוץ-לארץ; והתמקדות של גורמי אכיפת החוק בחקירות מתוקשרות על-חשבון תפקוד תקין במלחמה בפשיעה "קטנה". כן יש התעלמות מכך שלא מעט פרשיות הסתיימו בקול ענות חלושה.

לצד ההכרה בחשיבות הביקורת מתחייבת שמירה על ריבונות הכנסת, על הפרדה בין הרשויות, על הגבלת הסמכויות של פקידים ממונים ועל חזקת החפות. אלה יושגו, בין היתר, באמצעות רפורמות בסדרי הממשל, תוך בחינה עניינית (ולא פרסונלית) של הצורך במוסדות ממלכתיים דוגמת הנשיאות.

יש מי שדורש להעמיד לרשות הביקורת כלים שאינם ברשותה כיום אשר יגבירו את האפקטיביות שלה, כגון: וידוא יישום של דוחות המבקר ונקיטת סנקציות על אי-יישום, כולל העמדה לדין משמעתי; ופרסום שמות של מבוקרים במקרים החמורים ביותר (צעד המוצג כאמצעי הרתעת חשוד מאוד במאבק נגד השחיתות הציבורית).

פרט לביקורת, הדרך הנכונה להילחם בשחיתות היא תפקוד נכון של מערכות האכיפה, ובראשן משטרה יעילה ומתוחכמת וענישה חמורה יותר. נחוץ גם לטפל במה שכונה "הקשר בין הון קטן ושלטון קטן", כגון שחיתות בוועדות בנייה.

כיצד השפיעה המלחמה על החוסן הלאומי?

מלחמת לבנון השנייה לא השפיעה באופן משמעותי על "מדדי-הליכה" של החוסן הלאומי. כך עולה מאומדן הרכיב החברתי של החוסן הלאומי ("מדדי חיפה"). אומדן זה שאוב משלושה-עשר סקרי דעת-קהל, בהשתתפות אלפי נשאלים, שנערכו מאז פרצה אינתיפאדת אל-אקצא בספטמבר 2000. הסקרים נועדו לעמוד על חמישה משתנים בציבור הישראלי: הפחד מאיומים, המיליטנטיות, הפטריוטיות, האופטימיות והאמון במוסדות הציבור. בעקבות מלחמת לבנון השנייה נוספו לסקר האחרון שאלות בעניין הפחד והמיליטנטיות, ונבדקה גם מידת האמונה ב"צדקת הדרך" המוסרית של מדינת ישראל. מניתוח התשובות עולות המסקנות הבאות:

- **רמת הפחד מאיומים** נמצאת בירידה מתמדת למן שנת 2003 ביחס לטרור, אבל עלתה מאוד בשנת 2006 ביחס לאיומים חיצוניים (בעיקר טילים ורקטות). רמתה גבוהה במיוחד בקרב המיעוטים ובקרב עולים חדשים שהיו בטוח הטיילים בימי המלחמה.
- **רמת המיליטנטיות** (נכונות הציבור לתגובות קיצוניות על איומים חיצוניים) שמרה על יציבותה. הציבור בכללותו לא דחק בממשלה לצאת למלחמה, ואינו

הציבור הישראלי מאמין בצדקת הדרך ובחוסנה של החברה הישראלית

דורש סיבוב נוסף לשיקום ההרתעה. לאחר עלייה במיליטנטיות של הנוצרים והדרוזים למן שנת 2002, התגלתה ירידה בהקשר זה בקרב הנוצרים ועלייה תלולה בקרב הדרוזים.

- **רמת הפטריוטיות** בציבור היהודי שמרה על יציבותה למרות הכישלון היחסי במלחמה, בלא הבדל בין הנמצאים בטווח הטילים לבין אלה שמעבר לו, ושבה לעלות בקרב המתנחלים (לאחר שירדה בגין ההתנתקות). רמת הפטריוטיות בקרב המיעוטים ירדה באופן חד, והפער בינם לבין היהודים שב לגדול.
- **רמת האופטימיות** ירדה קלות בקרב היהודים (בלי קשר למידת ההימצאות בטווח הטילים) וירדה באופן חד בקרב המיעוטים. נמצא פער גדול בין נוצרים שהיו בטווח הטילים לבין שאר הנוצרים, ופער מקביל, אם כי מתון יותר, בקרב מוסלמים ודרוזים.
- **רמת האמון במוסדות הציבור** מוסיפה לרדת בקרב כלל הציבור. בקרב היהודים יש שפל חדש באמון בבית-המשפט העליון, וירידה משמעותית, במיוחד בקרב עולים חדשים, באמון בצה"ל. בציבור זה יש ירידה מתונה באמון בתקשורת, שמתחדדת עוד יותר בקרב המיעוטים.

**בציבור כולו יורדת
רמת האמון
במוסדות, ובקרב
היהודים יש ירידה
משמעותית באמון
בצבא**

מסתמנת, אפוא, יציבות יחסית בתשתית העמוקה של אמונותיהם של אזרחי ישראל. הציבור היהודי מציג רמות גבוהות של אמונה בצדקת הדרך, הוא שבע-רצון מחוסנה של החברה, ומבחין בבירור בינה לבין המנהיגות והמערכות הביטחוניות, אשר לא עמדו בציפיותיו המוקדמות.

מגמות בפטריוטיות הישראלית

פטריוטיות היא שם כולל לתחושות הזיקה, ההשתייכות, ההזדהות והמחויבות שיש לאזרחים כלפי מדינתם, לאמור מולדתם הטבעית או המאומצת – אותן תחושות המעוררות בהם את הנכונות לפעול למען הקולקטיב הלאומי ולגונן עליו בעת הצורך, אפילו במחיר הקרבה. לנוכח ההכרה במעמדו המרכזי של רגש זה ביצירתו ובקיומו של החוסן הלאומי, נבחנת התפתחותו של הרגש הפטריוטי בישראל על-ידי הסקר השנתי של הפטריוטיות הישראלית (הנערך על-ידי המכון למדיניות ואסטרטגיה).

השנה נבדקו לא רק הממדים הקבועים של הזיקה הפטריוטית (הנכונות להקרבה, השורשיות, הגאווה והסמליות), אלא גם ההשפעות הספציפיות על הפטריוטיות שהיו למאורע המרכזי של שנת 2006 – מלחמת לבנון השנייה והבעיות הכרוכות בה – ולשורה של התפתחויות נוספות, כגון תוצאות ההתנתקות החד-צדדית מרצועת-עזה, ירי הקסאמים שלא פסק בדרום-מערב ישראל, השימוש בצה"ל למטרה חוץ-צבאית של פינוי יישובים יהודיים, הסימנים המתרבים לשחיתות במערכת הממשלתית, התעצמות המאבקים הפלסטיניים הפנימיים בין חמאס ופת"ח והסלמת האיום האיראני.

הממצא העיקרי העולה מן הסקר (שנערך בדצמבר 2006) הוא **אי-היחלשותה של רמת הפטריטיות** הגבוהה שנמצאה בשלהי 2005. אדרבה, בקרב הציבור היהודי נמצאה התחזקות מסוימת של הזיקה הרגשית למדינה כקולקטיב של האזרחים, להבדיל משחיקה ברורה באמון ובהערכה שהאזרחים רוחשים לממשלה ולכנסת, ומירידה – אם כי מתונה יותר – בהערכתם למערכת הביטחון. הציבור היהודי בישראל מותח אם כן קו ברור בין החוסן והיכולת של החברה והפרטים בתוכה לבין כשליה של ההנהגה המדינית. בשמונה-עשר החודשים האחרונים הנחיל צה"ל אכזבה לקבוצות שונות באוכלוסייה היהודית בשל ביצועיו במלחמה, אבל גם בשל מעורבותו בפינוי המתיישבים מרצועת-עזה (שנתפסה בעיני רבים כחורגת מתפקידו – הגנה מפני אויבים – ואפילו כלא-דמוקרטית).

ממצאים עיקריים נוספים:

- לא חל שינוי במידת **השורשיות**, המתבטאת בהעדפת האזרחות הישראלית על אזרחויות אחרות (אצל 89% ובנכונות (של 87%) לעודד את הדור הבא לחיות בישראל. עם זאת, נרשמו ירידות בשיעור ההעדפה המוחלטת של האזרחות הישראלית (מ-71% ל-64%) ובשיעור המחויבות המוחלטת לעידוד ההישארות בישראל של הדור הבא (מ-69% ל-63%). 77% ביטאו שאיפה להישאר בישראל לצמיתות ואי-נכונות להגר. המניעים העיקריים למחשבה על הגירה הם המצב הכלכלי (32%), המצב הביטחוני (26%), שחיתות ממשלתית (11%) ושאיפה להתפתחות אישית (10%).
- נרשמה עלייה מסוימת **בזיקה הרגשית למדינה** ובהערכה של הציבור היהודי לחוסנה של האוכלוסייה האזרחית. מגמה זו, וכן הנכונות ליציאה למלחמה במידת הצורך, בולטות יותר בקרב תושבי חיפה והצפון (שהיו בטווח הטילים של חזבאללה). קבוצה זו גם מתונה יותר בביקורתה על צה"ל.
- רמת הפטריטיות בכל הממדים ממשיכה להיות נמוכה יותר בקרב **צעירים**. בתוך כך, שיעור נכונותם להתגייס ללחימה ירד מ-59% ל-55% ביחס לשנה הקודמת, אבל שיעור ההעדפה של האזרחות הישראלית עלה מ-50% ל-53%, ושיעור הנכונות לעידוד הדור הבא להישאר בארץ עלה מ-49% ל-56%.
- כמו בשנה הקודמת, רמת הפטריטיות הגבוהה ביותר נמצאה בקרב **דתיים**, והרמה הנמוכה ביותר (נמוכה מזו של ראשית 2006) נרשמה בקרב חרדים.
- רמת הפטריטיות של מחנה **הימין** נותרה גבוהה מזו של **השמאל**, אך הפער הצטמצם – הן בשל עלייה בפטריטיות משמאל והן בשל ירידה בפטריטיות מימין (בהקשר זה בלטה במיוחד הירידה בהעדפת האזרחות הישראלית בחוגי הימין).
- **בעלי השכלה גבוהה** נוטים יותר מאחרים להגדיר את עצמם כפטריטים וכנכונים להילחם, ומידת תמיכתם בסרבנות פחתה. עם זאת, ניכרת שחיקה במידת נכונותם להילחם ובעוצמת שורשיותם. כך, נרשמה ירידה בנכונות המוחלטת להתגייס בשעת חירום (מ-70% ל-64%), בהעדפת האזרחות

הישראלית (מ-64% ל-54%) ובכונות לעודד את הישגות הדור הבא בארץ (מ-68% ל-52%).

- מגמת הניכור בקרב **מעוטי ההכנסה** נמשכת. הם נוטים פחות מאחרים להגדיר את עצמם כפטרייטים, נכונותם להקרה מהוססת יותר, הם גאים פחות מאחרים בהיותם ישראלים, וזיקתם לסמלי המדינה חלשה יותר.
- יש ירידה בפטרייטיות של **העולים החדשים** (שהגיעו לארץ למן שנת 1990), והם נופלים מהותיים בכל מדדי הפטרייטיות, למעט מדד הגאווה.
- גאותו של הציבור הישראלי היא בראש ובראשונה על ההישגים המדעיים והטכנולוגיים, האומנותיים, הספרותיים והספורטיביים של החברה הישראלית, קרי, על הישגים שעיקרם **מעשי יחידים בגופים לא-ממשלתיים**. גאותו על **הכנסת והממשלה** היא **הנמוכה ביותר**, ונופלת בבירור מזו שנרשמה בשנה הקודמת (בין היתר על רקע מלחמת לבנון השנייה).

**חלה ירידה
בפטרייטיות של
העולים החדשים**

בקרב הציבור **הערבי** בולטות המגמות הבאות:

- 85% רואים את עצמם כפטרייטים ערבים; 52% – כפטרייטים פלסטינים; ורק 32% – כפטרייטים ישראלים.
- ברוב הממדים ניכרת שחיקה ברמת הפטרייטיות הישראלית לעומת השנה הקודמת. למשל, שיעור הגאווה בישראליות ירד מ-50% ל-44%, ושיעור הנכונות לעודד את הדור הבא להישאר בישראל ירד מ-58% ל-45%.
- המלחמה החלישה את הזיקה הרגשית של הציבור הערבי למדינה, ורובו ממעיט בהערכת חוסנה של האוכלוסייה האזרחית. ממצא זה הפוך מזה שהתגלה בציבור היהודי.
- ממצא נוסף, הפוך מזה שהתגלה בציבור היהודי הוא שהיחלשות הזיקה הרגשית למדינה בולטת בקרב ערביי חיפה והצפון יותר מאשר בקרב ערבים תושבי אזורים אחרים (43% לעומת 33%). כך גם ביחס להערכת חוסנה של האוכלוסייה האזרחית: 26% מערביי חיפה והצפון מדרגים אותו כחלש מאוד, ורק 9% מערביי האזורים האחרים תמימי-דעים איתם.

**המלחמה החלישה
את הזיקה הרגשית
של הציבור הערבי
למדינה**

כיצד נשמר את החוסן הפיננסי של ישראל?

בזכות איכותה האנושית של ישראל, הגלובליזציה המואצת וחדירת ההיי-טק כמעט לכל תחומי החיים פתחו לפנינו אופקים נרחבים והזדמנויות מסעירות. העובדה שהטכנולוגיה הישראלית מתקדמת בקצב של הטכנולוגיה האמריקאית, שהוא מהיר בהרבה מזה של סין והודו, מאפשרת לחברות ישראליות לייצר את הדור הבא בעבור שני השווקים העצומים האלה.

ישראל נהנית עתה מחוסן פיננסי שנשען על ניהול עקבי של מדיניות כלכלית נכונה וברורה, ועל שימור של תשתית אנושית, טכנולוגית, רגולטיבית ומשפטית המעודדת פיתוח עסקים. ביטויים מובהקים לכך מצויים במשמעת הפיסקאלית (שתרמה להקטנה ניכרת של החוב הישראלי), בהפחתת המיסים, בירידה בעוני המוחלט (שנכרכה בעלייה מתונה בעוני היחסי), בתחרות הגבוהה, בעידוד היציאה לעבודה, בהפרטות וברפורמות.

**הרפורמות בשוק ההון
תרמו לצמיחה,
שהייתה גבוהה בשנת
2006 למרות המלחמה**

המדיניות הכלכלית נשענת למעשה על שלוש רפורמות, אשר מעוצבות ומתנהלות במקביל זו השנה השנייה: רפורמה במיסוי השקעות פיננסיות, רפורמה בפתיחת שוקי ההון בחוץ-לארץ, ורפורמה בכל הנוגע לקרנות הפנסיה ולאגרות-החוב המיועדות. רפורמות אלה התחוללו במקביל לשינויים שהתחוללו בסביבה הכלכלית: ההתאוששות הכלכלית והגדלת הנזילות בעולם (המאיצות זרימת הון לישראל לצורך השקעות לטווח ארוך); השינויים בגיוס ההון של המדינה; האינפלציה הנמוכה, התיסופים ושוק ההנפקות הפעיל. מטרותיהן של שלוש הרפורמות היו יצירת כלים שיאפשרו שוק משני לאשראי ופיזור הסיכונים גם לגופים חוץ-בנקאיים, פתרון הבעיה של ניגודי אינטרסים, הקטנת הריכוזיות בשוק ההון והקטנת הריכוזיות במגזר הבנקאי עצמו.

חרף סדרה ארוכה של אירועים בעייתיים – דוגמת ההתנתקות, מחלת ראש הממשלה שרון, ניצחון חמאס בבחירות ברשות הפלסטינית ומלחמה עתירת עלויות ששיתקה 25% מהמשק – **תמה שנת 2006 בסימן של צמיחה** (עלייה של 5% בתמ"ג); התקציב הממשלתי לשנת 2007 מאוזן ואושר במועדו; הסתמנה עלייה בהשקעות הזרות; וחלה ירידה באבטלה. כל אלה התקיימו בלי בריחת דולרים ובלי פגיעה בשער החליפין של השקל. יש יסוד לומר כי **המערכת מתפקדת ואינה אכולת שחיתות** (ולראיה, בינואר 2007 נרשמו שיאים בגביית המיסים, חרף החקירות המשטריות הדרמתיות ברשות המיסים).

**התבדו האזהרות ביחס
לפגיעת הרפורמות
במגזר הפיננסי**

לא כל מטרותיהן של הרפורמות הושגו במלואן. טרם הגיעו משקיעים אסטרטגיים זרים, ויש מקום לשיפורים בפיקוח ובבקרה בשוק האשראי. אבל האזהרות שנשמעו ביחס לפגיעה צפויה של הרפורמות במגזר הפיננסי התבדו כולן. יציבותו נשמרה, ואפילו חל בו גידול. אפילו הבנקים הגדולים מכירים בהצלחתן הכללית של הרפורמות (אם כי הם מעלים השגות ביחס לפעילות הרגולטורית המתקיימת בעקבותיהן וביחס להגבלת הפעילות שלהם עצמם בענייני הפנסיה).

האתגרים המסתמנים בהקשר של החוסן הפיננסי הם:

- שימור תנופת הצמיחה ויצירת צמיחה בת-קיימא.
- הנהגה נאותה ויעילה של מס הכנסה שלילי.
- הגברת תמריצים ליציאה לעבודה.

- רפורמה במימון של מערכות ההשכלה הגבוהה (באמצעות ועדת שוחט), שתשואתן עלתה מאוד.
- הגברת התחרות הבנקאית לטובת הצרכן.
- פיתוח שוק הנדל"ן ושחרורו מאילוצים ביורוקרטיים.
- בחינה מחודשת של תהליך התקצוב במשרדי הממשלה וברשויות המקומיות.

כדי לשפר את כושר התחרות של ישראל ולהבטיח את המשך השתלבותה בכלכלה הגלובלית לנוכח האיומים על מנועי הצמיחה שלה, יש לשפר את הסביבה הרגולטורית והחקיקתית ואת מערך המיסוי, כך שלא יהיו נחותים בהשוואה למדינות אחרות. שהרי ההון יכול לצאת מישראל באותה מהירות שבה נכנס אליה.

צמיחה כלכלית וצמצום העוני

השיח הציבורי כולל שימוש בלתי-נלאה במושגי העוני (לרוב לצורכי ניגוח פוליטי), ודל בדיון ענייני במכלול הבעיות הרלוונטיות. בראש ובראשונה מתבקשות תשובות על השאלות הבאות:

- האם הקיטוב והגידול בעוני היחסי הם בעיות שהשוק לא יפתור בעצמו? אם לא, מה האסטרטגיה המועדפת לטיפול בבעיות העוני?
- האם נדרשת התערבות אוניוורסלית או די בהתערבות פרטנית?
- מהם הצעדים הנדרשים בטווח הקצר, בטווח הבינוני ובטווח הארוך לשם הבאתה של החברה הישראלית לתוואי נורמלי? האם המשק יכול לעמוד בעלות שלהם?

צמיחת המשק עד מלחמת יום-הכיפורים עמדה על 5%–8%. בעקבות השבר דאז ירד השיעור ל-2%, ורק לפני שלוש שנים חל שינוי ממשי במצב. כן החלו בשנת 1973 מגמות של ירידה בהשתתפות בכוח העבודה (שנקשרו גם לשינוי במדיניות הקצבאות, ובעיקר לניתוק קצבאות הילדים מעבודה), וכיום מתממשים רק 50% מהפוטנציאל של כוח העבודה (לעומת 60% באירופה). לימים הצטרפה לכך החדירה הנרחבת של עובדים זרים למשק הישראלי (שלוש מאות אלף בשנת 1999), שדחקה ישראלים משוק העבודה וגם פגעה בהגברת המיכון והפריון. כל אלה תרמו לגידול בשיעור העוני, אשר התרחב בשנים 1998–2004 (במיוחד בשנים 2001–2004), התייצב החל באמצע 2004, אך נותר גדול.

**שיעור העוני גבוה
במיוחד בקרב
הערבים והחרדים –
50% ממשקי-הבית**

הממוצע המשוקלל של העוני במדינות OECD הוא 13.5%, ואילו בישראל מדובר ב-20.6% (ובכלל זה שליש מהילדים). העוני בולט יותר בקרב ערבים וחרדים (יותר מ-50% ממשקי-הבית של מגזרים אלה). 70% מהעניים הם בגיל העבודה. 15%–16% מהאוכלוסייה בגיל העבודה אינם עובדים.

בין הפתרונות המוצעים :

**כדי לצמצם את העוני
יש להגדיל את
ההשקעה בחינוך,
להקטין את מספר
העובדים הזרים
ולרחיב את רשת
הביטחון החברתי**

- **הגדלת ההשקעה בחינוך**, שלגביה יש קונסנזוס.
- **צמצום** משמעותי של מספר **העובדים הזרים**, בהדגשות שונות של הצעדים הנדרשים לשם כך, כגון הגדלת המיסוי על מעסיקיהם לעומת שינויים בסדרי החקלאות הישראלית.
- על-פי המוסד לביטוח לאומי יש **להרחיב את רשת הביטחון החברתי**; לגבש תוכנית רב-שנתית המשקפת סדרי עדיפויות ולהתחייב לגיוס המשאבים הדרושים; לפתח תוכניות התערבות ממוקדות באוכלוסיות מקופחות; ולהגדיל את קצבאות הילדים לכל הזכאים.

גורמים אחרים תובעים :

- מעבר למדידת העוני על-פי הכנסה כוללת (לא רק כספית).
- התייחסות דיפרנציאלית לבעיית העוני (ובכלל זה, לדוגמה, השלמת הכנסה פרטנית עד מעל לקו-העוני למי שיצאו ממעגל העבודה מטעמי גיל).
- הנהגת **יום לימודים ארוך** במיסוי פרוגרסיבי.
- הפניית קצבאות הילדים לידי הילדים במישרין (למשל, באמצעות מפעל הזנה נרחב במוסדות החינוך).
- העצמת תוכנית ויסקונסין, ובראש ובראשונה הגברת הפיריון.

כן מודגש הצורך להגדיל את אפשרויות התעסוקה, ובכלל זה להקים מפעלים בתחומים מתקדמים, ולא רק לייצא ידע וחברות קטנות, ולחתור לשדרוג של התעשיות המסורתיות מ-low-tech ל-motech (mind oriented technology).

המגזר הערבי והתמורות הכלכליות

האוכלוסייה הערבית מונה מיליון וארבע מאות אלף נפש (18.3% מכלל האוכלוסייה), ובכלל זה 82% מוסלמים, 9% נוצרים ו-8% דרוזים. 49% מאוכלוסייה זו הם צעירים מתחת לגיל שמונה-עשרה (אם כי יש ירידה בריבוי הטבעי), המשפחות גדולות מהמשפחות היהודיות, ורק 20% מהנשים עובדות. נתונים אלה חוברים לקשיי ההסתגלות לשינויים התעסוקתיים שחלו במשק הישראלי על רקע הגלובליזציה, והתוצאה היא שיעור אבטלה גבוה (14% מהגברים) ורמת חיים ממוצעת נמוכה (49% מהמשפחות מתחת לקו-העוני, לעומת 16% מהמשפחות היהודיות). עם זאת, ניכרים תהליכי התמערבות, בעיקר במרכז הארץ ובצפונה, אף שהם נתקלים בחסמים כאלה ואחרים (למשל, בפתיחותה של תעשיית ההיי-טק לעובדים ערבים).

הממשלה נערכת עתה לארבע יוזמות לשינוי המצב הקיים :

- שילוב המגזר הערבי בתוכנית לחיזוק חיפה ואזור הצפון בעקבות מלחמת לבנון השנייה, שיושקעו בה ארבעה מיליארד שקל מתקציב המדינה ומתרומות של יהודים מחוץ-לארץ – שליש במגזר היהודי, שליש במגזר הערבי ושלש בתשתיות.
- שילוב המגזר הערבי בתוכנית לטיפול בילדים ובני-נוער בסיכון, המיועדת לשלוש מאות ושלושים אלף מטופלים, ששליש מהם ערבים.
- הקמת רשות לפיתוח כלכלי של המגזר הערבי, שתכליתה המוצהרת לבנות "עוקפי חסמים", להתאים כלים פיננסיים ולקדם תעסוקה של אקדמאים ונשים.
- פתיחת קרן הון עצמי להשקעות בעסקים קטנים במגזר הערבי, שתסייע לא רק בכסף, אלא גם בשיווק.

הצעות אחרות מתמקדות בפיתוח אזורי תעשייה/תעסוקה משותפים ליישובים יהודיים וליישובים ערביים, במיוחד בגליל; בהסבה מקצועית של אקדמאים; בעידוד תיירות; ובפרויקטים משותפים לגישור חברתי בין המגזרים (ובכלל זה פרויקטים שיבוצעו בעזרת הסוכנות היהודית).

בעיות ואתגרים בתחום האנרגיה

משק האנרגיה העולמי עומד בפני שינויים מפליגים, בין היתר עקב:

- הידלדלות עתודות הנפט (המספיקות לפי ההערכות הנוכחיות לארבעים וחמש שנים), אשר תגרום לעלויות נוספות במחירי הנפט ולשימוש בנפט בעיקר כחומר-גלם, ולא כחומר דלק.
- עליית משקלו של הגורם האקולוגי וההכרה בתרומת הנפט לזיהום ולייצור גזי-חממה.
- הגידול בצריכת האנרגיה (בעיקר בתחבורה, וגם בשל הגידול באוכלוסייה העולמית).

**על ישראל להשתלב
במגמה העולמית של
מעבר למקורות
אנרגיה חלופיים**

ברחבי העולם ניכרים מאמצים להתמודד עם התמורות הצפויות באמצעות הגברת המעבר לשימוש בגז טבעי, הפקה וניצול של דלקים ביולוגיים (כגון אתנול, המופק מצמחים) והתאמה טכנולוגית מתחייבת של אמצעי התחבורה. **על ישראל להשתלב במגמה זו** על-ידי לימוד לקחים מן העולם הגדול (ובכלל זה ברזיל, שמרבה להשתמש באתנול), עידוד החיסכון באנרגיה, בחינת ההקמה של תחנות-כוח גרעיניות, קידום המחקר והפיתוח בתחום הייצור של אנרגיה חלופית (למשל, אנרגיה סולרית), ובמיוחד הבטחת הספקה של גז טבעי מכמה מקורות, הגברת השימוש בו ודאגה לניזולו.

מצרים היא מקור חשוב, קרוב וזול יחסית לגז טבעי. לנוכח היקף החוזים הישראליים איתה (מיליארד דולר לשנה), נראה שיש לה אינטרס ברור לא להפסיק את ההספקה גם בעת משבר.

היבט ישראלי נוסף של התמורות בעסקי הנפט הוא השימוש ביכולת השינוע של קו אילת-אשקלון (לרבות בהזרמת נפט שמגיע עתה לים התיכון מארצות חבר-המדינות לצורך שיווקו באזורים מהירי-צמיחה באסיה).

מה בין אדמה ואקולוגיה לבין חוסן לאומי

השיבה לאדמה ולטבע הייתה מן הרכיבים הבסיסיים ביותר של האתוס הציוני. התוכנית לחידוש הריבונות היהודית כפתרון ל"שאלת היהודים" הייתה מעוגנת בישות הפיזית של ארץ-ישראל, כאנטייתזה לאקס-טריטוריאליזם של היהדות במשך קרוב אלפיים שנה וכן כהתרסה כלפי "הפירמידה ההפוכה" של עיסוקי היהודים (שנתפסה, כשלעצמה, כגורם מרכזי לשנאת יהודים). מכאן נגזר מכלול של מושגים, כגון "גאולת האדמה" ו"הפרחת השממה". שיקולים אלה, לא-פחות מאילוצים גיאוגרפיים וכלכליים וחברתיים, היו המקור למרכזיותה של החקלאות לא רק ברטוריקה הציונית, אלא גם בחלוקת המשאבים הציוניים המצומצמים. ביטוי מובהק לגישה זאת מצוי, למשל, בכתביו של א"ד גורדון, אשר טען כי עבודת-אדמה קושרת את האדם לטבע, וכי הגמול על התקשרות זאת ניתן בדמות זהות חדשה שמבססת את זכות העם לארצו.

אולם ברבות השנים הכריעה ההתיישבות העירונית בנקל את ההתיישבות הכפרית, החקלאות נותרה בשולי המשק הלאומי, ומידת תשומת-הלב שיוחדה לערכים ולשיקולים סביבתיים נהייתה מועטה עד אפסית.

טימוח ערכים סביבתיים הוא מרכיב בחוסן הלאומי

כיום ברור הצורך בשינוי כיוון, וזאת מטעמים של חוסן לאומי (לנוכח החשיבות שיש לטריטוריה בגיבושה של זהות לאומית), מטעמים של איכות חיים ואסתטיקה, ואף מטעמים תכליתיים: ההתחממות המסוכנת של כדור-הארץ בגלל "תופעת החממה", הזיהום החמור של האוויר, המים והקרקע ודלדול המשאבים – כל אלה מחדדים את המודעות לחשיבותה של האקולוגיה ומדגישים את הצורך בהתכוונות לסביבה.

מכאן מתחייב גיבוש של פרדיגמות חדשות בתחומים שונים של המדיניות הציבורית (כגון תעבורה, ביוב, יצירת שמורות-טבע) ונגזר הצורך בחדשנות כלכלית וטכנולוגית (למשל, טורבינות-רוח, תחנות-כוח סולריות, כלי-רכב "נקיים"). הפוטנציאל הישראלי בהקשר הזה נכבד, ומימושו הוא מן האתגרים החשובים ביותר של השנים הקרובות.

תרומתה של מערכת החינוך לחוסן הלאומי: המצוי והרצוי

בעידן המידע והטכנולוגיה, ההון האנושי הוא אחד המשאבים החשובים ביותר – אם לא החשוב מכולם – העומדים לרשות קהילות וחברות לאומיות. קל וחומר במדינה כישור, שניצבת מול אתגרים קיומיים, שמצויה במצב גיאוגרפי-פוליטי יחיד במינו, שמוגבלת באוצרותיה הפיזיים ובנתונים האקלימיים שלה, ואשר שואפת לקיים רמת חיים גבוהה יחד עם לכידות חברתית, המחייבים שמירה על מעמדה האיתן בשוק העולמי התחרותי. קידומו של ההון האנושי וטיפולו הם, אפוא, רכיבי-יסוד בהבטחת הרווחה והחוסן הלאומי בכל מקום, וביתר תוקף בישראל, והאחריות לכך נתונה בידי מערכת החינוך. זו חייבת לדעת לשלב בין חתירה למיצוי הפוטנציאל של כל אחד מתלמידיה לבין נחישות בלתי-נלאית להתמודד עם בעיותיהם ומצוקותיהם. אל לה להסתפק בבינוניות; עליה להציב מול עיניה את **האתוס של המצוינות** ואת הצורך הבלתי-מתפשר להנהיג אתוס זה.

ערך המצוינות הנחה את הקולקטיב היהודי בתפוצותיו במשך מאות שנים, שבהן דמות המשכיל הלמדן הייתה מודל חיקוי קבוע. מערכת החינוך בארץ פעלה גם היא בעבר ברוח זו, לרבות בשנות העלייה הגדולות, שבהן מילאה תפקיד מרכזי בקליטה. אבל זה כמה שנים נראה כי חלו שיבושים קשים בפעילותה. **ההישגים** הנמדדים שלה **נמצאים בתהליך של נסיגה** משמעותית, ומקומם של התלמידים הישראלים במבחנים בין-לאומיים הולך ומידרדר.

הנסיגה וההידרדרות בולטות בהשוואה למדינות מערביות מפותחות, כגון פינלנד, אשר השקעותיה בחינוך היסודי ובחינוך העל-יסודי (ביחס לתוצר לנפש) קטנות ב-37% וב-12%, בהתאמה, מן ההשקעות הישראליות. מגמות אלה מסתמנות גם ביחס למדינות דלות-תוצר, כגון מלזיה, רומניה ותאילנד; ומה שחמור עוד יותר – גם ביחס לאיראן, ההולכת ומתקרבת אלינו בצעדי-ענק בכל הנוגע לתפוקתה החינוכית. כך, בין היתר, בשנת 2003 זכו נציגיה במקום השבעה-עשר באולימפיאדה הבין-לאומית למתמטיקה, ואילו הנציגים הישראלים הסתפקו במקום העשרים ואחד; ובשנת 2004 עמד פער זה על המקום התשיעי לעומת המקום החמישה-עשר.

בתוך כך, שכר המורים בישראל נמוך בהרבה מן המקובל במערב. נתון זה מבשר רעות לגבי יעילותה של המערכת ולגבי האטרקטיביות של מקצוע ההוראה ורמתו בעתיד. סקרים שונים מלמדים בבירור, בהתאמה לממצאי מבחנים בין-לאומיים, כי רוב ההורים, המורים והמנהלים סבורים שמערכת החינוך **מספקת מענה לצורכי התלמידים הממוצעים בלבד**, ואינה מטפלת כראוי לא בתלמידים המצטיינים ולא בתלמידים המתקשים. כן אפשר ללמוד מהסקרים שרוב ההורים, המנהלים והמורים תופסים את הישגיהם של כלל התלמידים במערכת החינוך כנמוכים עד נמוכים מאוד; חושבים שהמערכת נכשלת בהקניית כלים ומיומנויות הדרושים בעולם המודרני; ומוצאים צורך דוחק בטיפול תלמידים מצטיינים.

**ההון האנושי הוא
רכיב-יסוד בחוסן
הלאומי, אך הישגי
מערכת החינוך נמצאים
בנסיגה**

**מערכת החינוך אינה
מטפלת כראוי
במצטיינים
ובמתקשים**

צורך זה נתפס כחשוב מאוד בעיני 78% מההורים, וממילא בעיני רוב ההורים שילדיהם אינם תלמידים מצטיינים.

יש לפעול לקידום החינוך למצוינות

הנסיבות מחייבות, אפוא, לא רק להגדיל את תקציב החינוך, אלא בראש ובראשונה לקדמו לפסגת סדר העדיפויות הלאומי ולפעול לקידום החינוך למצוינות, על יסוד ההערכה שקטר זה ימשוך בתנופה את הרכבת כולה. יש לפתח את החתירה למצוינות ולהציבה בין המטרות המוצהרות של המערכת, החל בבית-הספר היסודי, דרך בית-הספר התיכון ועד להשכלה הגבוהה. יש לעשות זאת באמצעות רפורמות החל בחינוך לגיל הרך וכלה בהעלאת הסטנדרטים הבין-לאומיים של המוסדות האקדמיים. יש לעשות זאת בגישה שוויונית, שפירושה שוויון הזדמנויות (לרבות ניתוק הקשר בין המצב החברתי-הכלכלי של התלמידים לבין האפשרויות הפתוחות לפנייהם), ולא מתוך חתירה להשוויה (שפירושה הבלתי-נמנע הוא השלטת הבינוניות).

מכאן מתחייבת השקעה דיפרנציאלית של משאבי מערכת החינוך והגדלת הנתח המוקצה – בתוכניות הולמות ובמימון – לאוכלוסיית התלמידים המצטיינים, שמתוכה אמורים לצמוח היוצרים, המדענים, החוקרים והיזמים הבכירים של העתיד הנראה לעין. בהמשך לאיתורה של אוכלוסייה זאת, הנאמדת ב-10% מכלל התלמידים בכל מוסדות החינוך ובכל היישובים במדינה, יש למשוך למערכת כוח-אדם משובח ולהכשיר מורים מצוינים שילמדו את העשירון האמור (ויציבו, אגב כך, סטנדרטים גבוהים יותר למערכת כולה). כן יש לגייס גורמים מקצועיים חוץ-ממסדיים מכל המגזרים בחברה, שישתלבו בטיפוח המצטיינים ויציבו לפנייהם מודלים לרוחב-אופקים ולמעורבות חברתית. יש לעודד את המצטיינים לחשיבה ביקורתית, למחויבות ערכית ולקבלת אחריות.

נוסף על כך יש לפעול כלהלן:

יש להקים ועדת היגוי לאומית למדיניות של עידוד המצוינות בחינוך

- **משרד החינוך** חייב להקים ועדת היגוי אשר תתמיד בעיצוב המדיניות הלאומית לקידום תלמידים מצוינים, תנצח על גיבושה של תוכנית-אב רב-שנתית, תקבע אמות-מידה להפעלת תוכניות ספציפיות לטיפול המצוינות בבתי-הספר, תעריך את טיב היישום של התוכניות הללו ותסייע למסגרות חינוכיות שונות להשתלב במאמץ לקידום המצוינות.
- מערכת השלטון המקומי חייבת לפתח תוכניות יישוביות לקידום המצוינות באמצעות ועדות מקומיות בהנהגת ראשי הרשויות. ועדות אלה יפעלו בהתאמה למאפייני היישובים השונים, יגייסו לעזרתן גורמים קהילתיים ומפעלים כלכליים מקומיים, ויגבירו את מעורבותם של התלמידים המצוינים בסביבה המקומית.
- יש לפעול להכשרה נאותה של מנהלי בתי-ספר כדי שיוכלו לשאת בעיקר עבודת-השדה של קידום המצוינות, לגבש צוותי מורים מיומנים ומסורים לעבודתם, ולעבוד בשיתוף מיטבי עם בתי-ספר אחרים.

- יש לפעול להקמת קרן לאומית למצוינות בחינוך; לקביעת מחויבות לחינוך למצוינות כדרישת-סף של משרד החינוך מבתי-הספר ומהרשויות המקומיות המפעילות אותם; ולפיתוח חלופות לציוני תעודת-בגרות באותם בתי-ספר שהמוסדות להשכלה גבוהה יכירו באיכותם הייחודית.
- על מערכת החינוך ללמוד ולהטמיע לקחים חינוכיים שהופקו במערכות חינוך אחרות בעולם הגדול, ובכלל זה את לקחיה של התוכנית "שום ילד לא יישאר מאחור", אשר מופעלת בארצות-הברית זה חמש שנים בהצלחה מרשימה.

במקביל לפיתוח התוכניות לקידום המצוינות בחינוך, ואולי כחלק בלתי-נפרד מהן, יש להקדיש עיון מעמיק להצעת **רפורמה יסודית** המיועדת להתגבר על אחד האילוצים הכבדים של המצב הישראלי. מערכת החינוך של חברות מערביות מודרניות מתקנות מציבה את בוגריה על אדני הזינוק למרוץ החיים בהיותם בני עשרים ושתיים בממוצע. בגיל זה יש מאחוריהם שש-עשרה שנות לימודים רצופות – שנים-עשרה בבית-הספר היסודי והתיכון ועוד ארבע שנים במכללה (שמתבטאות בתואר האקדמי "בוגר") – והם כשירים להשתלבות מיומנת במשק או לפתיחה בהתמחות אקדמית מתקדמת. אבל בגיל הזה רובם המכריע של בני גילם הישראלים רק מתחילים את הכשרתם האקדמית, לאחר שהתנתקו מספסל הלימודים בגיל שמונה-עשרה והתנסו בשירות צבאי ממושך, ולא-אחת מאומץ, ובדרך-כלל גם בשנה של "שחרור לחץ". המבנה הנוכחי של מערכת החינוך הישראלית מותאם, אפוא, ליציאה לדרך בגיל עשרים וחמש בקירוב, קרי, באיחור של שלוש שנים, אולי קריטיות, ובמשולב עם שורה של תקלות קשות אחרות, העולות שוב ושוב לדיון ציבורי.

**יש לבחון רפורמה
שתאפשר ארבע-
עשרה עד חמש-עשרה
שנות לימוד רצופות
החל בגיל ארבע**

- הצעד המרכזי הנדרש לצורך תיקון המצב הוא מתן אפשרות לארבע-עשרה עד חמש-עשרה שנות לימוד רצופות במסגרות בית-ספריות, החל בגיל ארבע. צעד זה:
- יפתח דרך לזכייה בתעודת-בגרות (או בתעודה מקבילה) בגיל חמש-עשרה עד שש-עשרה, ולרכישת תואר אקדמי ראשון (או תארים מקבילים) בגיל שמונה-עשרה עד תשע-עשרה.
 - יטיב לענות על צורכיהם של רבדים וקבוצות באוכלוסייה שיכולות הלמידה שלהם אינן מן המשובחות ביותר.
 - יאפשר לצעירים ישראלים להשתלב בפעילות כלכלית-חברתית רצינית או בלימודים מתקדמים בגיל המקובל במערב הנאור והמתקדם, לטובתם ולטובת הכלל. תהיה זו תרומה חשובה לשמירה על יתרונה האיכותי היחסי של המדינה ועל יכולת התחרות שלה בתחומי הכלכלה, המדע, החברה והביטחון.

המבנה המוצע מורכב מארבע חטיבות גיליות, שהקשר הארגוני ביניהן פתוח למידות שונות של הידוק ורפיפות, לאור שיקולים חברתיים, כלכליים וגיאוגרפיים:

- חטיבה קדם-יסודית לגילאי ארבע עד שמונה.
- חטיבה יסודית לגילאי שמונה עד שתים-עשרה.
- חטיבה תיכונית לגילאי שתים-עשרה עד שש-עשרה.
- חטיבה על-תיכונית לגילאי שש-עשרה עד תשע-עשרה (או חמש-עשרה עד שמונה-עשרה, כמסבר להלן).

ככלל, שלוש החטיבות הראשונות מיועדות להשיג את התפוקות החינוכיות המצופות מלימודי הגן, בית-הספר היסודי, חטיבת-הביניים והחטיבה העליונה במבנה הנוכחי, ולהגיע לכך בתוך שתים-עשרה שנים במקום ארבע-עשרה. יש הממליצים לכלול ברפורמה גם מסלול מקוצר, בהנחה שתלמידים רבים כשירים לנצל את טכניקות ההוראה החדשות ולהגיע לתפוקות המצופות ב-11 שנים. החטיבה הרביעית תכלול מסלול אקדמי של לימודים לתואר ראשון, במסגרת המוסדות להשכלה גבוהה, ומסלול נוסף לכל מי שאינם ערוכים לכך. במסלול השני ייכללו לימודי טכנאים/הנדסאים, לימודי מקצועות דו-שנתיים, מכינות קדם-צבאיות למקצועות טכנולוגיים, הזדמנויות שנייה והזדמנויות שלישית להשגת תעודות-בגרות או מקבילתה, וכיוצא בהם.

המדינה לא תתפרק מן התפיסה של חינוך-חובה עד גיל שמונה-עשרה (ומן המימון שלו, במידת הצורך, עד גיל תשע-עשרה), תוך שימוש מיטבי במסגרות ציבוריות המצויות כיום מחוץ למערכת של חינוך-החובה.

**ברפורמה המוצעת
גלומה מהפכה
חינוכית בלי תוספת
תקציב משמעותית**

- ברפורמה האמורה בכללותה טמונים, בין היתר, **היתרונות הבאים**:
- הפחת רוח חדשה במערכת, המצויה עתה במשבר חמור.
 - תרומה משמעותית לסגירת פערים בין מיטב כוח-האדם בארץ לבין זה שמחוץ לה.
 - אפשרות לחולל מהפכה חינוכית בעלות תקציבית שאינה שונה בהרבה מזו של המערכת הקיימת.
 - מתן רשת ביטחון השכלתי-הכשרתי לכל בני הדור הצעיר, אפשרויות טובות יותר למיצוי היכולת האישית של התלמידים המשובחים, והזדמנויות שנייה ושלישית לתלמידים ששערי האקדמיה נחסמו בפניהם.
 - מתן אפשרות לתקופת לימודים לא-מקוטעת עד לרמת ההשכלה הבסיסית הנדרשת כיום לצורך כניסה מושכלת לחברה המתקדמת והנאורה.
 - סיוע לצה"ל – שכבר תומך ביוזמה – בהשבת כוח-האדם שלו ובאופטימיזציה של הכשרת החיילים והמפקדים בטרם גיוסם.

מצבו של העם היהודי ועתידו

משבר העם היהודי בישראל ובתפוצות

מתקפת האנטי-ישראליות והאנטישמיות שתוארה לעיל פוקדת את העם היהודי בתקופה שבה הוא שרוי במשבר עמוק. ביטויים בולטים של משבר זה הם:

- **התמעטות דמוגרפית** של העם היהודי – מחוץ לתחומי ישראל העם היהודי הולך ומתמעט: שיעור נישואי-התערובת בארצות-הברית, ברוסיה, באוקראינה ובהונגריה גבוה מ-50%; ככלל, קצב הילודה נמוך משיעור התחלופה; והתחזיות ארוכות-הטווח מנבאות העמקה של מגמות אלה.
- **ירידה בזיקה לתרבות היהודית** ובאוריינות היהודית.
- **היחלשות הקשר בין ישראל לתפוצות**, במיוחד בקרב הדור הצעיר היהודי: שני שלישים מיהודי ארצות-הברית לא ביקרו בישראל מעולם; הישראלי המצוי אינו מכיר את בן התפוצות; ושניהם אינם חדורים די הצורך תחושת השתייכות לעם היהודי.
- חולשת המנהיגות בכל הקשור להתמודדות עם ביטויי משבר אלה, לנוכח ריבוי ארגונים יהודיים **והעדד חזון ותוכנית אסטרטגית** להתמודדות עם המשבר על היבטיו השונים.

מרכיב מרכזי במשבר זה הוא **שאלת הזהות** – זו של הישראלי בישראל וזו של היהודי בתפוצות – והבעייתיות של **הזיקה בין זהויות אלה**.

הישראלי של היום נחשף זה כמה שנים לתהליכים עמוקים של שינוי. הוא חי בחברה פמיניסטית הרבה יותר, יוניסקסית יותר. בעקבות הצלחה מרשימה במיזוג הבין-עדתי, הוא אשכ-מזרחי הרבה יותר. הוא גלובלי יותר ופתוח יותר לחוץ-לארץ. האוריינטציה שלו קרייריסטית, קפיטליסטית, נהנתנית והיי-טקית יותר. הוא עבר **מאתוס קולקטיביסטי** – שהדגיש קשיחות, הדחקה רגשות, הצנעת האינטימי ומסירות לחזון הציוני – **לאתוס אינדיבידואליסטי** הרבה יותר. הוא חווה מעבר מכור-היתוך לפלורליזם תרבותי. עם זאת, הוא **עדיין מזדהה מאוד עם המדינה**, מעורב חברתית בכישלונות ובהצלחות, ורואה את עצמו בן לשבט מובחר. כמעט תמיד יש לו זהות "ממוקפת" – הוא אינו ישראלי בלבד, אלא ישראלי-יפני או ישראלי-חרדי או ישראלי-ש"סניק וכיוצא בזה. הוא נתון בתוך מגוון של תרבויות, תת-תרבויות ותת-סגנונות-חיים.

אלא שזהותו היהודית של הישראלי החילוני טעונה טיפוח נרחב. "ועדת שנהר" הטילה על מערכת החינוך, כבר בשנת 1994, להתמודד עם **הירידה בלימודי היהדות** לנוכח מצב החינוך ההומניסטי בחברה הטכנולוגית ולנוכח חילוקי-הדעות המפלגים את החברה הישראלית, והדגישה את הצורך בכך שהתלמידים יכירו את הזרמים השונים ביהדות. אולם דוח הוועדה לא יושם כנדרש. שניים מן הנזקים

יהדות העולם שרויה במשבר דמוגרפי ותרבותי, וזיקתה לישראל נחלשת

אין הרבה מן המשותף בין זהותו של היהודי החילוני בישראל לבין זהותו של היהודי האמריקאי

הנובעים מכך הם התנתקותם של הצעירים הישראלים מאחיהם שמעבר לים, העלולה להוליד להיווצרות של שתי תרבויות ושני עמים; והירידה המתמשכת במספר הסטודנטים למדעי היהדות באוניברסיטות, הגורמת למחסור הולך וגדל במורים מתאימים למערכת החינוך הממלכתית.

**רק שביעית מהדור
הצעיר של יהודי
ארצות-הברית קיבלו
חינוך יהודי שטיפח
את זיקתם לישראל**

באשר לתפוצות, בקרב יהודי ארצות-הברית למשל, יש תחושה, כי הם לא השכילו להנחיל לדור הצעיר את היחס המיוחד לישראל. דור צעיר זה שונה מקודמיו. רק 12%–14% מקרב בני העשרים עד שלושים אשר קיבלו חינוך יהודי שטיפח את הזיקה שלהם לישראל, גאים ביהדותם, קשורים לקהילה, יינשאו ליהודי ויעניקו לילדיהם אותו חינוך ואותן התנסויות יהודיות שהם עצמם קיבלו. שליש מהם אבודים מבחינת היהדות – להיותם יהודים אין שום משמעות בעיניהם. כחמישית מחפשים חוויות רוחניות, ואחת היא להם אם הן יהודיות או בודהיסטיות. יהודים צעירים רבים בעולם מתעלמים מהיות מדינת ישראל מרכזית וחשובה ליהדותם או לעתידם. צעירים יהודים רבים ברחבי ארצות-הברית מתביישים ביהדותם, ואינם חשים קשר לישראל או לפוליטיקה שלה כאשר הם נחשפים לדיון בישראל בתקשורת.

**נמשכת הירידה במספר
העולים לישראל**

היחלשות זיקתה של יהדות התפוצות לישראל באה לידי ביטוי גם בירידה במספר העולים לישראל: למן גל העלייה הגדול של יהודי ברית-המועצות-לשעבר, בשנות התשעים, נרשמה ירידה מתמשכת בעלייה לארץ. מאגרי העלייה מחמת מצוקה יבשו למעשה. רוב העם היהודי חי בארצות-רווחה דמוקרטיות ליברליות, והעלייה נעשית מתוך בחירה המיוסדת על רצון לחיות בסביבה יהודית שזהותה ברורה. נראה שפוטנציאל העלייה גדול יחסית בקרב מה שמוגדר כקהילה היהודית השלישית בגודלה בעולם, אחרי ישראל וארצות-הברית, המורכבת משבע מאות אלף "יורדים". אולם מספר החוזרים עומד עתה על שמונת אלפים בשנה בלבד.

מה צריך לעשות?

**יש לחזק את הזהות
היהודית של העם
היהודי בתפוצות ואת
זיקתו לישראל**

נדרש מאמץ ל"שדרוג" העם היהודי בתפוצות – חיזוק מודעותו העצמית וזיקתו לתרבות היהודית, הגברת לכידותו והידוק קשריו עם ישראל – בין היתר על-ידי פרויקטים דוגמת "תגלית". צעד חשוב בכיוון זה יהיה כינונו של "הפורום היהודי העולמי" – מפגש של מנהיגות העם היהודי בארץ ובתפוצות לשם גיבוש אסטרטגיה כוללת ומשותפת להתמודדות עם המשבר, אשר יתכנס לראשונה באביב 2008. בין יעדי הפורום נכללים הרחבתו ושיפורו של החינוך היהודי; חיזוק הלכידות ותחושת ההשתייכות לעם אחד; העמקת הקשר בין בני-נוער יהודים בתפוצות ובישראל; והגדלת האוכלוסייה היהודית.

**כדי ליצור גשר בין
היהודים בישראל
ובתפוצות, יש למזג
בזהות היהודית
מרכיבים לאומיים
עם מרכיבים
רוחניים-אישיים**

במסגרת מאמץ זה צריכה להיכלל פעולה לגיבוש זהות יהודית שתהיה משותפת לישראלים וליהודי התפוצות. זאת, לנוכח השוני בזהות כיום. בישראל, במה שמכונה "המרחב החילוני", הזהות היהודית נתפסת במונחים קולקטיביים-לאומיים. בתפוצות, לעומת זאת, למן המהפכות הצרפתית והאמריקאית וכחלק מהמודרנה, התפורר כוחה הפוליטי של הקהילה. השיקול הסובייקטיבי נהפך למרכזי בקביעת הזהות היהודית, המושתתת בעיקר על רכיבים דתיים ואישיים, וכל יהודי רשאי לבחור אם להשתתף בקהילה ולבטא את זהותו היהודית. כדי ליצור גשר איתן בין היהודים בישראל ובתפוצות יש למזג בזהות היהודית רכיבים של הקולקטיב עם אלה של היחיד, רכיבים לאומיים עם רכיבים רוחניים. במקביל, על יהדות התפוצות למצוא דרכים להחזיר את המודעות הקבוצתית לזהות היהודית, ועימה את רגש האחריות כלפי עם ישראל וכתוצאה מכך גם כלפי מדינת ישראל.

הצורך בחיזוק הזהות היהודית בפזורה ובטיפוח הסולידריות בין הפזורה וישראל מוצא ביטוי זה כמה שנים בתוכניות דוגמת "תגלית" ו"מסע". במסגרת התוכנית "תגלית" הגיעו עד היום מאה ועשרים אלף צעירים יהודים בני שמונה-עשרה עד עשרים ושש לביקור בארץ, שאחד מרכיביו החשובים הוא שהייה של חמישה עד עשרה ימים עם חיילי צה"ל. שהייה משותפת זו התגלתה כחוויה מעשירה לשני הצדדים. התוכנית "מסע", שנפתחה בשנת 2003, מתמקדת בהבאת צעירים יהודים בני שמונה-עשרה עד שלושים מן הפזורה לשהייה של סמסטר עד שנה בארץ, בתמיכתה הכספית של ממשלת ישראל. היקף התוכנית עומד כיום על תשעת אלפים משתתפים בשנה, ואמור להגיע לעשרים אלף משתתפים בשנה.

**יש למצות את
פוטנציאל העלייה
בקרב ה"יורדים"**

ישראל זקוקה לעלייה, וצריכה להפעיל מאמץ לאומי לעידודה. במיוחד יש למצות את פוטנציאל העלייה בקרב קהילת ה"יורדים", על-ידי עידוד חזרתם לארץ והסרת חסמים המקשים זאת.

גורמים שונים בקהילת העסקים הישראלית פועלים זה כמה שנים, ביוזמת הסוכנות היהודית, לקדם את קליטת העלייה. הם עושים זאת במסגרת כמה פרויקטים, דוגמת הפרויקט "בבית ביחד", המגייס אלפי ישראלים ותיקים לליווי פרטני של עולים חדשים. פרויקטים אלה, ופרויקטים חברתיים אחרים של הקהילה העסקית, מבוצעים בשיתוף עם קהילות יהודיות ואנשי עסקים יהודים בפזורה, וגם בעובדה זו יש משום תרומה לחוסן הלאומי.

סדר היום של הכנס

יום ראשון, 21.1.07, ב' בשבט תשס"ז

8:30 מושבי הבוקר

מושב פתיחה

פרופ' עוזי ארד, יו"ר הכנס; ראש המכון למדיניות ואסטרטגיה, המרכז הבינתחומי
פרופ' אמנון רובינשטיין, חתן פרס ישראל; נשיא, המרכז הבינתחומי
יעל גרמן, ראש עיריית הרצליה

היבטים למאזן החוסן והביטחון הלאומי

יו"ר: עו"ד מיכל עבאדי-בויאנג'ו, סמנכ"ל, הבינלאומי
פרופ' גבריאל בן-דור, ראש המרכז לחקר הביטחון הלאומי, אוני' חיפה
Dr. Ian Bremmer, President, Eurasia Group
אלי הורביץ, יו"ר טבע תעשיות פרמצבטיות
שלמה נחמה, יו"ר הדירקטוריון, בנק הפועלים
דן מרגלית, מעריב

מדיניות לאומית לקידום המצוינות בחינוך

יו"ר ודובר: עו"ד דן מרידור, ראש צוות עבודה
פרופ' מרים בן-פרץ, כלת פרס ישראל; החוג לחינוך, אוני' חיפה
חזקי אריאלי, מנכ"ל, העמותה למצוינות בחינוך
Robert H. Asher, Chairman, The Society for Excellence through Education
Margaret Spellings, US Secretary of Education

פרופ' יולי תמיר, שרת החינוך

ד"ר שמשון שושני, מנכ"ל, "תגלית" - birthright israel

12:30 מושב ארוחת הצהריים

ח"כ בנימין נתניהו, ראש האופוזיציה וראש תנועת הליכוד; רה"מ לשעבר

14:00 מושבי אחר הצהריים

תמורות גיא-אסטרטגיות בזירה הגלובלית

יו"ר: פרופ' יעקב פרנקל, סגן יו"ר, American International Group (AIG); לשעבר נגיד בנק ישראל

Torkel L. Patterson, President, Raytheon

Dr. Horst Teltschik, Former National Security Advisor to the German Chancellor

Stanley Roth, Vice President, Boeing

כיוונים להתחדשות ולהתעצמות הצבא

יו"ר: אלוף (מיל.) **אילן בירן**, הוועד המנהל, המכון למדיניות ואסטרטגיה

ח"כ **צחי הנגבי**, יו"ר ועחו"ב

אל"מ (מיל.) **גדעון חושן**, נשיא ומנכ"ל, חושן אליאב הנדסת מערכות

פרופ' **מיכה פופר**, החוג לפסיכולוגיה, אוני' חיפה

תא"ל **אודי דקל**, אג"ת, צה"ל

ח"כ אלוף (מיל.) **מתן וילנאי**, ועחו"ב

ח"כ תא"ל (מיל.) **אפי איתם**, ועחו"ב

ד"ר **יעקב שיינין**, מנכ"ל, מודלים כלכליים; המכון הישראלי לתכנון כלכלי

רענון הדיאלוג האסטרטגי האמריקאי-ישראלי

Amb. **Richard H. Jones**, US Ambassador to Israel

יו"ר:

Amb. **Nicholas Burns**, US Under Secretary of State for Political Affairs

רא"ל (מיל.) **שאול מופז**, סגן רה"מ ושר התחבורה

משמעויות אסטרטגיות של הסדר הגרעיני העולמי המתפתח

יו"ר: ד"ר **עודד ברוש**, המכון למדיניות ואסטרטגיה, המרכז הבינתחומי

ד"ר **אריאל (אלי) לויטה**, משנה למנכ"ל הוועדה לאנרגיה אטומית

Amb. **Thomas R. Pickering**, Former US Under Secretary of State

Prof. **Paul Bracken**, Yale University

אלוף (מיל.) **עמוס גלעד**, ראש האגף המדיני-ביטחוני, משרד הביטחון

ההתמודדות עם איראן מתגרעת – חלופות למניעה והרתעה

יו"ר ודובר: פרופ' עוזי ארד

Dr. Gary Samore, Director of Studies, Council on Foreign Relations

Dr. Robert Einhorn, Center for Strategic and International Studies

Richard Perle, American Enterprise Institute

אלוף (מיל.) פרופ' יצחק בן-ישראל, ראש התכנית ללימודי ביטחון, אוני' תל-אביב

ח"כ ד"ר יובל שטייניץ, יו"ר ועחו"ב לשעבר

20:30 מושב ארוחת הערב

יו"ר: ד"ר ערן לרמן, מנהל משרד ישראל והמזה"ת, הוועד היהודי האמריקאי

Gordon England, US Deputy Secretary of Defense

יום שני, 22.1.07, ג' בשבט תשס"ז

8:30 מושבי הבוקר

דע את האויב – קבלת החלטות אצל היריב

יו"ר: פרופ' אלכס מינץ, ב"ס לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה, המרכז הבינתחומי

Prof. Margaret Hermann, Syracuse University

פרופ' מרטין קרמר, מכון וושינגטון ומרכז שלם

ד"ר שמואל בר, המכון למדיניות ואסטרטגיה, המרכז הבינתחומי

איראן, מלחמת לבנון השנייה ושינוי הפרדיגמה של הסכסוך הפלסטיני-ישראלי

יו"ר ודובר: השגריר ד"ר דורי גולד, נשיא המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה

רא"ל (מיל.) משה יעלון, מרכז שלם; רמטכ"ל לשעבר

Prof. Bernard Lewis, Princeton University

James Woolsey, Former Director, CIA

עמיר פרץ, שר הביטחון, יו"ר מפלגת העבודה

ערבני ישראל והמדינה היהודית

יו"ר ודובר : עו"ד חגי מירום, גזבר הסוכנות היהודית לא"י
עו"ד אתי לבני, ח"כ לשעבר
ד"ר דן שיפטן, מ"מ ראש המרכז לחקר הביטחון הלאומי, אוני' חיפה
עאידה תומא סלימאן, ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל

13:00 מושב ארוחת הצהריים

יו"ר : Jack Rosen, Chairman, American Jewish Congress
שמעון פרס, המשנה לרה"מ ; רה"מ לשעבר

14:00 מושבי אחר הצהריים

שדרוג הקשרים האסטרטגיים עם ארה"ב, נאטו והאיחוד האירופי

יו"ר ודובר : עו"ד אהרון אברמוביץ', מנכ"ל, משרד החוץ
General the Lord Charles Guthrie of Craigiebank, Former Chief of the UK Defense Staff
Craig Kennedy, President, German Marshall Fund of the US
Dr. Marvin C. Feuer, Director of Policy and Government Affairs, AIPAC
Dr. Josef Joffe, Die Zeit
אלוף (מיל.) דוד עברי נשיא, בואינג ישראל ; לשעבר ראש המל"ל
Bruce P. Jackson, President, Project on Transitional Democracies

❖ Prof. Alan M. Dershowitz, Harvard Law School באמצעות לוין

President José María Aznar, President, FAES; Former Prime Minister, Spain

מדיניות האיחוד האירופי תחת הנשיאות הגרמנית

יו"ר : Hermann Bünz, Director, Friedrich Ebert Stiftung, Israel Office
Ana Palacio, Former Minister of Foreign Affairs, Spain
Prof. Gert Weisskirchen, MdB, Bundestag Foreign Affairs Committee
Christian Leffler, Director for Middle East and Southern Mediterranean, DG External Relations, European Commission

Dr. **Rolf Mützenich**, MdB, Bundestag Foreign Affairs Committee

Prof. **Karl Kaiser**, Harvard University; Former Head of German Council on Foreign Relations

השגריר **אבי פרימור**, המרכז ללימודי אירופה, המרכז הבינתחומי

Moshe Ronen, Chairman, Canada-Israel Committee

יו"ר:

Peter MacKay, Minister of Foreign Affairs, Canada

מדיניות ארה"ב לאחר הבחירות

יו"ר ודובר: השגריר **זלמן שובל**, יו"ר הוועד המנהל, המכון למדיניות ואסטרטגיה; לשעבר שגריר ישראל בארה"ב

Dr. **Robert Satloff**, Executive Director, Washington Institute for Near East Policy

Amb. Dr. **Robert Hunter**, President of the Atlantic Treaty Association; RAND Corporation

Stephen E. Herbits, Secretary-General, World Jewish Congress

Amb. Dr. **Richard N. Haass**, President, Council on Foreign Relations

20:00 מושב ארוחת הערב

אתגרי מדיניות חוץ – מבט מישראל ומאירופה

Poju Zabłudowicz, Chairman & CEO, Tamares Group

יו"ר:

ציפי לבני, מ"מ רה"מ ושרת החוץ והמשפטים

Alexandr Vondra, Deputy Prime Minister, Czech Republic

באמצעות לוויין

Shula Bahat, Associate Executive Director, American Jewish Committee

יו"ר:

- ❖ Senator **John Edwards**, Head, One America Committee; Candidate for the 2008 Democratic Presidential Nomination

יום שלישי, 23.07.17, ד' בשבט תשס"ז

8:30 מושבי הבוקר

השלכות מדיניות של מגמות כלכליות באזור

Dr. Edward L. Morse, Chief Energy Economist, Lehman Brothers

Sir Ronald Cohen, Chairman, Portland Capital & Portland Trust

ח"כ פרופ' אבישי ברוורמן, ועדת הכספים של הכנסת

החוסן הפיננסי של ישראל בעקבות הרפורמה – לקחים והשלכות

יו"ר: פרופ' אמיר ברנע, דיקן מייסד ב"ס אריסון למינהל עסקים, המרכז הבינתחומי

ד"ר יוסי בכר, מנהל רשות המסים ישראל

גבי רביד, לשעבר מנכ"ל פסגות-אופק בית השקעות

צבי זיו, מנכ"ל בנק הפועלים

פרופ' סטנלי פישר, נגיד בנק ישראל

ביטחון אספקת אנרגיה

יו"ר: עמיר מקוב, יו"ר, המכון הישראלי לנפט ולאנרגיה

אלוף (מיל.) אורן שחור, יו"ר ונשיא קבוצת החברות, קצא"א

יוסי מימן, נשיא חברת מרחב

Dr. Sass Somekh, President, Novellus Systems

בנימין בן-אליעזר, שר התשתיות הלאומיות

הדור הבא – אתגרים להנהגה הצעירה

יו"ר: ד"ר שמשון שושני, מנכ"ל, "תגלית" - birthright israel

פרופ' עוז אלמוג, החוג ללימודי א"י, אוני' חיפה

רס"ן יפעת גרינוולד, ממד"ה, צה"ל

תא"ל (מיל.) יאיר כהן, לשעבר חיל המודיעין, צה"ל

Dr. Jeffrey R. Solomon, President, Andrea and Charles Bronfman Philanthropies

Matthew Bronfman, Chair, Budget and Finance Commission, World Jewish Congress

14:00 מושב ארוחת הצהריים

Dr. **Charles Murray**, American Enterprise Institute

15:00 מושבי אחר הצהריים

Amb. **Ronald S. Lauder**, Founder, Lauder School of Government,
Diplomacy and Strategy, IDC יו"ר:
Governor **Mitt Romney**, Former Governor of Massachusetts

באמצעות לוויין

❖ **Newt Gingrich**, Former US Speaker of the House of Representatives

זהות יהודית כחוסן לאומי

יו"ר: דוד גפל, מנהל קרן שוסטרמן בישראל

Rabbi Prof. **David Ellenson**, President, Hebrew Union College

פרופ' עליזה שנהר, נשיאת המכללה האקדמית עמק יזרעאל

ד"ר מאיר בוזגלו, המחלקה לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית

הרב ד"ר מיכאל מרמור, דיקן המרכז הישראלי, Hebrew Union College

אסטרטגיות להתמודדות עם גילויי אנטישמיות

Malcolm Hoenlein, Executive Vice Chairman, The Conference of Presidents of Major
American Jewish Organizations

Dr. **Stanley Greenberg**, The Israel Project

זאב בויס, השר לקליטת עלייה

ישראל והתפוצות – שותפות גלובלית של העם היהודי עם מדינת ישראל

יו"ר ודובר: זאב בילסקי, יו"ר ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית לא"י

עפרה שטראוס, יו"ר מועצת המנהלים, קבוצת שטראוס-עלית

בני לנדא, מייסד אינדיגו מערכות HP

עו"ד ישראל מימון, מזכיר הממשלה

30:20 מושב ארוחת הערב

המאבק בדה-לגיטימציה כלפי המדינה היהודית וניצחון בקרב על דעת הקהל

יו"ר ודוברת: ד"ר פניה עוז-זלצברגר, הפקולטה למשפטים, אוני' חיפה

MP Prof. Irwin Cotler, Former Justice Minister, Canada

באמצעות לוויין

❖ Senator John McCain, Arizona

נתן שרנסקי, יו"ר המכון ללימודים אסטרטגיים, מרכז שלם

Dr. Richard Landes, Boston University; Director & Co-Founder, Center for Millennial Studies

יום רביעי, 24.1.07, ה' בשבט תשס"ז

30:8 מושבי הבוקר

מדינאות ומדיניות בגזרה הישראלית-ערבית

יו"ר: ד"ר עוזי ארד

Dr. Salam Fayyad, Former Minister of Finance, Palestinian Authority

ח"כ סילבן שלום, ועחו"ב

גידי גרינשטיין, מנכ"ל ומייסד, מכון ראות

ח"כ פרופ' שלמה ברזניץ, ועחו"ב

David Makovsky, Washington Institute for Near East Policy

עקיבא תור, ראש מחלקת קהילות יהודיות, משרד החוץ

עתיד כלכלת ישראל – צמיחה וצמצום העוני

יו"ר: עו"ד דרור שטרם, מנכ"ל, המכון הישראלי לתכנון כלכלי

ד"ר יעקב שיינין

לאה אחדות, סמנכ"ל, המוסד לביטוח לאומי

פרופ' רפי מלניק, דיקן ב"ס לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה, המרכז הבינתחומי

נחמיה שטרסלר, עורך בכיר לכלכלה, הארץ

00:12 מושב ארוחת הצהריים

אברהם הירשזון, שר האוצר

13:00 מושבי אחר הצהריים

אדמה "חומה ירוקה" כחוסן לאומי

יו"ר ודובר: **אפי שטנצלר**, יו"ר, קק"ל
פרופ' **יצחק שניל**, החוג לגיאוגרפיה, אוני' תל-אביב
חן אלטשולר, מייסדת הקרן הירוקה ומנהלת המחקר, אלטשולר שחם
ח"כ פרופ' **מנחם בן-ששון**, יו"ר ועדת חוקה חוק ומשפט

שותפות בגליל: פיתוח יהודי-ערבי של הגליל לאחר מלחמת לבנון

יו"ר ודובר: **ד"ר רמזי חלבי**, החוג ללימודי עבודה, אוני' תל-אביב; חבר הנהלת יזמות קרן אברהם
פרופ' **עזרא סדן**, מנכ"ל משותף, סדן-לובנטל; לשעבר מנכ"ל משרד האוצר
רענן דינור, מנכ"ל משרד רה"מ

חוק, ממשל וחוסן לאומי

מיכה לינדנשטראוס, מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור
יצחק הרצוג, שר התיירות
חגי גולן, עורך ראשי, גלובס

פטריוטיות וחוסן לאומי בישראל אחרי מלחמת לבנון – סקר הפטריוטיות 2007

יו"ר ודובר: פרופ' **אמנון רובינשטיין**
פרופ' **אפרים יער**, ראש תוכנית אוונס ליישוב סכסוכים, אוני' תל-אביב
פרופ' **אהרון בן-זאב**, נשיא אוני' חיפה
ארי שביט, הארץ
הענקת פרס לצילום בנושא פטריוטיות במלחמת לבנון

19:30 מושב נעילה - "נאום הרצליה"

ארוחת ערב

יו"ר: פרופ' **אמנון רובינשטיין**

Amb. **Ronald S. Lauder**, Founder, Lauder School of Government, Diplomacy and Strategy, IDC Herzliya

אהוד אולמרט, ראש הממשלה

פרופ' **ישראל אומן**, חתן פרס נובל; המרכז לחקר הרציונאליות, האוני' העברית בירושלים

אהרון ידלין

גאולה כהן

פרופ' **עוזי ארד**

המרכז הבינתחומי הרצליה

המרכז הבינתחומי הרצליה הוא מוסד אקדמי פרטי, ללא כוונת רווח, הפועל על פי מודל אוניברסיטאות העילית בארה"ב. המרכז נוסד בשנת 1994 ע"י **פרופ' אוריאל רייכמן**, המשמש כנשיאו. בשל בחירתו שלא לקבל סבסוד ממערכת התקצוב הממשלתית של ההשכלה הגבוהה, נהנה המרכז הבינתחומי מחרות אקדמית ומנהלית מלאה. מטרת המרכז הבינתחומי להכשיר את מנהיגות העתיד של מדינת ישראל, באמצעות הקניית השכלה בינתחומית ייחודית, המשלבת לימוד תיאורטי מעמיק עם הכשרה מעשית ועם פעילות בקהילה. סגל המרכז כולל את טובי המרצים מהאוניברסיטאות המובילות בעולם ובישראל. כ-3,600 סטודנטים לומדים כיום לתארים ראשון ושני. הלימודים מתקיימים בבית ספר רדזינר למשפטים, בבית ספר אריסון למינהל עסקים, בבית ספר אפי ארזי למדעי המחשב, בבית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה, בבית ספר סמי עופר לתקשורת ובבית הספר הבינלאומי ע"ש רפאל רקנאטי. במרכז פועלים גם קרוב ל-10 מכוני מחקר ומרכזי הוראה.

בית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה

בית ספר לאודר לממשל הוקם ב-1999 בתמיכתו של **השגריר רונאלד ס. לאודר**, ובראשות הדיקן המייסד פרופ' אהוד שפרינצק ז"ל. בית הספר הוקם על פי המודל של בתי הספר לממשל המובילים בעולם, ובהתבסס על הכרת צרכי הממשל, המינהל והמשק הפרטי בעידן המודרני. מטרת בית הספר להכשיר את מנהיגות העתיד לישראל. תכנית הלימודים בבי"ס לאודר, בראשות הדיקן, **פרופ' רפי מלניק**, מציידת את הסטודנטים בכלים הדרושים לעיצוב המערכת השלטונית בצידה הפוליטי, המינהלית והחברתית, ומכשירה אותם למילוי תפקידים בכירים בממשל על כל מערכותיו. לצד הפעילות המחקרית של הסגל, פועלים במסגרת בי"ס לאודר לממשל גם מכוני מחקר. בבית הספר תכנית בינלאומית המתמקדת בלימודי ביטחון ומזרח תיכון, אשר בה מלמדים טובי המומחים בארץ, אנשי אקדמיה ומעשה ואשר לומדים בה עשרות סטודנטים מכל רחבי העולם.

המכון למדיניות ואסטרטגיה

המכון למדיניות ואסטרטגיה הוקם בשנת 2000 על ידי ראש המכון, **פרופ' עוזי ארד**. המכון פועל מתוך בית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה במרכז הבינתחומי הרצליה. ייעודו – לסייע בגיבוש מדיניות לאומית בנושאים בעלי חשיבות לביטחון הלאומי של ישראל, בדגש על: התחום האסטרטגי; מדיניות החוץ והקשרים הבינלאומיים; מודיעין וממשל וסוגיות הנוגעות לעם היהודי. כמכון מכוון מדיניות, הוא משמש אכסניה לדעות ולרעיונות מגוונים ושיטת עבודתו היא על דרך הגישה הבינתחומית, העדפת המבט לעתיד, בחינת נושאים בהקשרים רחבים והבאתם לכלל אינטגרציה. המכון פועל באמצעות מערך קשרי העבודה הענפים שלו בארץ ובחו"ל – במגזרים אקדמיים ובקרב ממשלות. המכון מכנס קבוצות וצוותי חשיבה, מזמן מפגשי מומחים ובכירים ועורך ימי עיון ודיונים. החשוב באירועים אלה הוא "סדרת כנסי הרצליה" השנתיים על מאזן החוסן והביטחון הלאומי של ישראל. במסגרתם נועדים בכירי המדינה לדיון בנושאים המרכזיים שעל סדר יומה הלאומי. יו"ר הוועד המנהל של המכון הוא השגריר זלמן שובל. חבריו הם מר אברהם ביגר, אלוף (מיל.) אילן בירן, פרופ' משה ברנב, פרופ' אמיר ברנע, מר יוסי הולנדר, אלוף (מיל.) שלמה ינאי, פרופ' רפי מלניק, ד"ר מרדכי סגל ופרופ' אוריאל רייכמן.

מנהלת כנס הרצליה השביעי 2007

פרופ' עוזי ארד	יו"ר הכנס, ראש המכון למדיניות ואסטרטגיה
מר מירון מנור-צוקרמן	מנהל הכנס:
מר מיכאל אבני, עו"ד יניב אופק, גב' אילאיל אטד, ד"ר ישראל אלעד-אלטמן, אל"מ (מיל.) מיקי אלתר, מר שמואל בכר, גב' רונית בן-טוב, מר יונתן בקר, ד"ר שמואל בר, ד"ר עודד ברוש, מר בני בריסקין, גב' רונה גוצלב, גב' נירית גיל, אל"מ (מיל.), ד"ר רענן גיסין, מר איתן גלזר, גב' רחל דורון, ד"ר יוסף דרזנין, גב' יעל הדר, גב' מיכל וינר, גב' שירלי זלצמן, גב' הילה זנגי-גרינפלד, גב' אילנה טל, גב' אפרת כדורי, גב' מוריה כהן, גב' אודליה כרמון, ד"ר אלי כרמון, מר עמוס כרמל, גב' אורית ליפשיץ, גב' סקיי מונטגומרי, גב' מרב מור, גב' ליבי מזלסקי, גב' יעל מיולר, גב' רחל מכטיגר, ד"ר עמנואל נבון, עו"ד מרסל סול-שיימן, מר אורי סלונים, גב' ורד סקל, מר יואב פורת, גב' עינת פורת, גב' אפרת פלג, מר בן פרת, מר רונן צחור, מר אלי קורנבליט, גב' אלה קנדל, גב' ענבל רובס, גב' אריאל רודל, גב' טלי רוזנבאום, מר טומי שטיינר, גב' מאיה שיאון, ד"ר שמעון שפירא, מר עפר תמיר	סגל המכון:
גב' מגי גוטמן, גב' פאני גלפרין, גב' בלהה הוכמן, מר גיא טרוטיאק, גב' אליס מזכרת, מר דורון קרני, גב' אורלי שקד דוברות הכנס: גב' עדי באריל, גב' זיו בורשטיין, מר ג'רמי רודן, גב' שירי אבצוק, גב' חן ענבל	סגל הבינתחומי:
ארד תקשורת	יעוץ תקשורתי:

רשימת המשתתפים בכנס

מר **חוסאם אבו-בכר**, מנהל תוכניות ומיזמים, יוזמות קרן אברהם
מר **שמואל אבואב**, מנכ"ל משרד החינוך
גב' **אירן אבידר**, מתאמת פרויקטים מיוחדים, בית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה, המרכז הבינתחומי הרצליה
גב' **ג'נט אביעד**, מנהלת קרן קרב
מר **יעקב אבן-עזרא**, יו"ר מועצת המנהלים, מגל מערכות ביטחון בע"מ
עו"ד **אהרון אברמוביץ**, מנכ"ל משרד החוץ
תא"ל (מיל.) **אסף אגמון**, ראש מכון פישר למחקר אסטרטגי אוויר וחלל
פרופ' (אמריטוס) **יוסף אגסי**, החוג לפילוסופיה, אוניברסיטת תל אביב
רב גונדר (בדימוס) **אורית אדאטו**, בעלים ומנכ"ל, אדאטו יועצים בע"מ
ד"ר **רחל אדטו-לוי**, סמנכ"ל רפואה, מרכז רפואי "שערי צדק"
פרופ' **חיים אדלר**, חבר סגל, מכון מנדל למנהיגות
גב' **פאולה אדלשטיין**, יו"ר עמית, הוועדה לישראל, הסוכנות היהודית לארץ ישראל
עו"ד **חיים אהרון**, עו"ד ונוטריון, חיים אהרון ושות'
גב' **טליה אהרוני**, מנכ"ל מ.ע.ל.ה.
גב' **מיכל אהרוני**, ליברמן אהרוני יחסי ציבור
מר **עידו אהרוני**, יועץ תקשורת לשרת החוץ, משרד החוץ
עו"ד **ליאת אהרונסון**, מנהלת מרכז היזמות, המרכז הבינתחומי הרצליה
מר **אורן אהרונסון**, מנכ"ל ויו"ר סימנס ישראל בע"מ
עו"ד **עידו אחיון**, מנכ"ל כנס שדרות לחברה
מר **אהוד אולמרט**, ראש הממשלה
פרופ' **ישראל אומן**, חתן פרס נובל לכלכלה; המרכז לחקר הרציונאליות, האוניברסיטה העברית בירושלים
ד"ר **אורי און**, סגן מבקר מערכת הביטחון, משרד הביטחון
מר **אריה אוסוליבן**, דוברות ויחסי ציבור, הליגה נגד השמצה בישראל
ד"ר **אברהם אופק**
ד"ר **אלי אופר**, המדען הראשי, משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה
אלוף (מיל.) **יעקב (מנדי) אור**, משנה למנכ"ל משרד מבקר המדינה
אלוף (מיל.) **אורי אור**, יו"ר רשות הטבע והגנים
גב' **שוש אורן**, מנכ"ל יובל חינוך בע"מ
מר **רוני אורן**, יועץ, רייתאון
מר **תנחום אורן**, מנכ"ל אינטרגאמא
גב' **אהובה אורן-פינס**, סגנית נשיא למינהל, המרכז הבינתחומי הרצליה
מר **פרנק אזולאי**, מתאם פעולות Canada-Israel Committee Israel Office
גב' **נעמה אזולאי**, כל ישראל חברים
גב' **לאה אחדות**, סמנכ"ל מחקר ותכנון, המוסד לביטוח לאומי
פרופ' **ניב אחיטוב**, ראש מכון נטוויזין לחקר האינטרנט, אוניברסיטת תל אביב
מר **יוסי אחימאיר**, עורך רבעון "האומה"
מר **יורם אטינגר**, צוות מחקר דמוגרפי ארה"ב-ישראל (AIDRG)
מר **רמי איגרא**, מנכ"ל כלל בריאות שירותי אשפוז

פרופ' **משה אייזנברג**, משנה לנשיא למחקר, הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל
 מר **גיא איטינגון**, מנהל פיתוח תוכן ומיזמים, בית ספר סמי עופר לתקשורת, המרכז הבינתחומי הרצליה
 אל"מ (מיל.) **מירי איזון**, יועצת לתקשורת חוץ וקשרי חוץ, משרד ראש הממשלה
 מר **אלי אייל**, עורך "כיוונים חדשים"
 ניצב **שחר איילון**, ראש אגף התנועה, משטרת ישראל
 אלוף (מיל.) **גיאורא איילנד**, חבר הנהלת המכון למחקרי ביטחון לאומי; לשעבר ראש המועצה לביטחון לאומי
 מר **נחום איצקוביץ**, מנכ"ל משרד התיירות
 פרופ' **בנימין איש-שלום**, רקטור בית מורשה בירושלים
 תא"ל (מיל.) **ח"כ אפרים איתם**, ועדת החוץ והביטחון, כנסת ישראל
 אלוף (מיל.) **יצחק איתן**, יו"ר האגודה למען החייל
 גב' **פולט איתן**, מנכ"ל פולט איתן – שרותי תכנון עסקי בע"מ
 השגריר **פרדי איתן**, מנהל מחלקת אירופה, המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה
 מר **רפי איתן**, שר לענייני גמלאים, משרד ראש הממשלה
 גב' **ענת איכר-שהם**, מרכזת אזורית, מצוינות 2000
 גב' **גליה אלבין**, מנכ"ל אלמדיה בע"מ
 אל"מ **רון אלדדי**, האגף הביטחוני-מדיני, משרד הביטחון
 פרופ' **רפי אלדור**, בית ספר אריסון למנהל עסקים, המרכז הבינתחומי הרצליה
 השגריר **יצחק אלדן**, ראש הטקס, משרד החוץ
 מר **ראובן אלה**, בעלים, מלון דניאל
 פרופ' **בת-שבע אלון**, המחלקה להוראת המדעים, מכון ויצמן למדע
 ד"ר **נמרוד אלוני**, ראש המכון למחשבה חינוכית, מכללת סמינר הקיבוצים
 מר **יאיר אלוני**, מנכ"ל רשות השידור
 מר **דוד אלחולי**, סגן חשב אגף הכספים, משרד הביטחון
 גב' **חן אלטשולר**, ראש מחלקת המחקר, מייסדת ומנהלת הקרן הירוקה אלטשולר שחם
 גב' **איריס אליה-שאול**, ראש יחידת התקשורות, מידענות ובקרה, משרד הביטחון
 ד"ר **יהודית אלימלך**, יו"ר אגף ארגון, תאום ומרחבים, נעמ"ת
 מר **אורי אליצור**, עורך ירחון "נקודה"
 ד"ר **גיאורא אלירז**, המכון למחקר ע"ש הרי ס. טרומן לקידום השלום, האוניברסיטה העברית בירושלים
 מר **רענן אלירז**
 אלוף (מיל.) **דורון אלמוג**, יו"ר הכפר השיקומי "עלי נגב"; לשעבר אלוף פיקוד דרום
 פרופ' **עוז אלמוג**, החוג ללימודי ארץ ישראל, אוניברסיטת חיפה
 מר **יוסי אלפר**, Bitterlemons
 מר **שרגא אלקלעי**, מנכ"ל החברה לפיתוח הרצליה בע"מ
 פרופ' **עליאן אלקרינאוי**, ראש המחלקה לעבודה סוציאלית, אוניברסיטת בן גוריון בנגב
 מר **רוני אלשיך**
 פרופ' **רחל אלתרמן**, הפקולטה לארכיטקטורה, הטכניון – מכון טכנולוגי לישראל
 מר **אהרן אמיר**, עורך ראשי, "קשת החדשה"
 עו"ד **נורית אמיתי**, רפא"ל – רשות פיתוח אמצעי לחימה בע"מ
 מר **חיים אסא**, מנכ"ל ארודן מערכות משולבות
 מר **שמאי אסיף**, מנהל מינהל התכנון, משרד הפנים

ד"ר **אפרים אסכולאי**, המכון למחקרי ביטחון לאומי
 אל"מ (מיל.) **אסעד אסעד**, יו"ר התנועה הדרוזית להבנה ושלוש
 רו"ח **אהוד אפק**, מנהל כספים, "תגלית" - birthright israel
 גב' **דבי אפרים**, ראש תחום קשרי חו"ל, העמותה למצוינות בחינוך
 מר **אופיר אקוניס**, יועץ תקשורת ליו"ר הליכוד
 גב' **רונית אקשטיין**, מנהלת יחסי הציבור, התעשייה הצבאית לישראל בע"מ (תע"ש)
 ד"ר **רות ארד**, בקר סיכונים ראשי, בנק לאומי לישראל בע"מ
 השגריר **משה ארד**, לשעבר שגריר ישראל בארה"ב
 מר **רם ארז**, עוזר בכיר למדיניות, הוועדה לאנרגיה אטומית
 מר **ירום אריאב**, מנכ"ל משרד האוצר
 גב' **בתיה אריאלי**, ראש תחום בתי ספר יסודיים, רשת אמי"ת
 מר **חזקי אריאלי**, מנכ"ל העמותה למצוינות בחינוך
 מר **גדי אריאלי**, מנכ"ל סיעת הליכוד
 פרופ' **אשר אריאן**, בית הספר למדעי המדינה, אוניברסיטת חיפה
 מר **יוסי אריה**, מנכ"ל המכון הישראלי לנפט ולאנרגיה
 גב' **יוכי ארליך**, רכזת מערכת, "מב"ט מל"מ – כתב העת לענייני מודיעין וביטחון"
 אל"מ (מיל.) ד"ר **ראובן ארליך-נאמן**, מנהל המרכז למורשת המודיעין - מל"מ
 מר **אבי ארמוזה**, מנהל שותף, Kolnoa-VC
 מר **אשל ארמוני**, משרד ראש הממשלה
 עו"ד **בני ארנון**, דירקטור, מלון דניאל
 מר **משה ארנס**, לשעבר שר הביטחון
 מר **אלן באומגרט**, לשעבר משרד רוה"מ
 מר **אמנון בארי-סוליציאנו**, מנכ"ל יוזמות קרן אברהם – ישראל
 מר **יוסף בהט**, יו"ר הרץ ישראל
 ד"ר **מאיר בוזגלו**, החוג לפילוסופיה, האוניברסיטה העברית בירושלים
 מר **שלמה בוחבוט**, ראש עיריית מעלות תרשיחא
 מר **זאב בויס**, השר לקליטת העלייה
 מר **שי בזק**, מנכ"ל סי. פי. אמ. אי. ישראל
 מר **אבי בטלהיים**, ממלא מקום וסגן עורך, "מעריב"
 פרופ' **גדעון ביגר**, החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם, אוניברסיטת תל אביב
 תא"ל **יוסי בידץ**, רח"ט מחקר, אמ"ן, צה"ל
 עו"ד **אורלי ביטי**, סגן יו"ר לדו-קיום, נעמ"ת
 פרופ' (אמריטוס) **מיכאל בייט**, המכון הגיאולוגי
 תא"ל (מיל.) **יוסי ביינהורן**, מבקר מערכת הביטחון, משרד הביטחון
 מר **זאב בילסקי**, יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית לארץ ישראל וההסתדרות הציונית העולמית
 גב' **אופירה בינו**, מנהלת מחלקת מפגשים, "תגלית" - birthright israel
 אלוף (מיל.) **אילן בירן**, לשעבר מנכ"ל משרד הביטחון
 השגריר **יואב בירן**, לשעבר מנכ"ל משרד החוץ
 מר **דני בירן**, נשיא כור סחר בע"מ
 ד"ר **יוסי בכר**, מנהל רשות המיסים בישראל

מר **אריק בכר**, עורך חדשות חוץ, "מעריב"
 גב' **נעמי בלומנטל**
 מר **אבי בלומשטיין**, הצנזורה, צה"ל
 הרב **מאוריצי בלטר**
 מר **נחום בלס**, מנהל בלס תכנון וייעוץ כינוכי
 מר **שלמה בלס**, עורך ראשי של האתר בעברית, המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה
 פרופ' **מיכל בלר**, מנכ"ל הרשות הארצית למדידה והערכה
 מר **אלוף בן**, "הארץ"
 אלוף (מיל.) **איתן בן-אליהו**, נשיא סנטרי טכנולוגי גרופ; לשעבר מפקד חיל האוויר
 ד"ר **יריב בן-אליעזר**, ראש התמחות תקשורת שיווקית-פוליטית, ביי"ס לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה, המרכז הבינתחומי הרצליה
 תא"ל (מיל.) **בנימין (פואד) בן-אליעזר**, שר התשתיות הלאומיות
 אלוף **דוד בן-בעש"ט**, מפקד חיל הים
 מר **דרור בן-דוד**, מטריקס
 ד"ר **דן בן-דוד**, החוג למדיניות ציבורית, אוניברסיטת תל אביב
 מר **כלב בן-דוד**, דירקטור, The Israel Project
 ד"ר **משה (מישקה) בן-דוד**, מנהל בית הספר למדעים ולאמנויות
 מר **איתן בן-דוד**, דירקטוריון, קק"ל
 פרופ' **גבריאל בן-דוד**, ראש בית הספר למדעי המדינה, אוניברסיטת חיפה
 גב' **גילה בן-הר**, מנכ"ל המרכז לטכנולוגיה כינוכית (מטי"ח)
 השגריר **יורם בן-זאב**, סמנכ"ל אגף צפון אמריקה, משרד החוץ
 פרופ' **אהרון בן-זאב**, נשיא אוניברסיטת חיפה
 מר **אייל בן-יוסף**, קבוצת שלמה SIXT
 פרופ' אלוף (מיל.) **יצחק בן-ישראל**, סגן ראש בית הספר לממשל ולמדיניות ע"ש הרולד הרטוך וראש התכנית ללימודי ביטחון, אוניברסיטת תל אביב
 עו"ד ד"ר **יהודה בן-מאיר**, ליפא מאיר ושות'
 מר **מרטין בן-מורה**, מנכ"ל מית"ר - המכללה ליהדות כתורות (ירושלים)
 מר **יוני בן-מנחם**, מנהל קול ישראל, רשות השידור
 מר **נפתלי בן-סימון**, הטלוויזיה הישראלית, הערוץ הראשון
 ד"ר **יהודה בן-סימון**, דיקאן הסטודנטים, המכללה האקדמית גליל מערבי
 מר **משה בן-עטר**, מנכ"ל המועצה הציונית בישראל
 מר **חיים בן-עמי**, סמנכ"ל שיווק ומכירות, ב.יאיר
 עו"ד **משה בן-פרץ**
 פרופ' (אמריטוס) **מרים בן-פרץ**, כלת פרס ישראל לחינוך; הפקולטה לחינוך, אוניברסיטת חיפה
 מר **חגי בן-צבי**, יועץ כינוכי
 פרופ' **נאוה בן-צבי**, נשיאת מכללת הדסה ירושלים
 אלוף **אייל בן-ראובן**, לשעבר מפקד המכללות, צה"ל
 מר **רימון בן-שואל**, מנכ"ל פולאר תקשורת בע"מ
 אלוף (מיל.) **אברהם בן-שושן**, מנכ"ל קרן תל-אביב לפיתוח
 מר **חיים בן-שטרית**, מרכז מגמת אמנות, בית הספר למדעים ולאמנויות
 מר **שמואל בן-שמואל**, ראש חטיבת תפוצות ודתות, משרד החוץ

ח"כ פרופ' **מנחם בן-ששון**, יו"ר ועדת חוקה חוק ומשפט, כנסת ישראל
 מר **אברהם בנדור**, לשעבר ראש השב"כ
 ד"ר **לאה בנוש**, מנהלת מרכז אישורי התרופות, מכבי שירותי בריאות
 אל"מ **אבי בניהו**, מפקד גלי צה"ל
 סא"ל **דוד בנימין**, ראש ענף ביטחון וקש"ח, מחלקת הדין הבינלאומי, מפקדת הפרקליט הצבאי הראשי, צה"ל
 ד"ר **יעל בנימיני**, ראש אגף ניהול סיכונים - חטיבת בנקאות בינ"ל ופרטית, בנק לאומי לישראל בע"מ
 פרופ' **יואב בנימיני**, בית הספר למדעי המתמטיקה, אוניברסיטת תל אביב
 מר **חזי בצלאל**
 מר **יורם בק**, מרכז מדעי הרוח, בית הספר למדעים ולאמנויות
 ד"ר **אבי בקר**, החוג למדע המדינה, אוניברסיטת תל אביב
 ד"ר **טל בקר**, יועץ מדיני לשר החוץ, משרד החוץ
 ד"ר **מיכה בר**, מנהל בכיר לתכנון ומחקר מדיניות אסטרטגית, הוועדה לאנרגיה אטומית
 ד"ר **יערה בר-און**, משנה לנשיא לעניינים אקדמיים, בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים
 ד"ר **רמי בר-אור**, יועץ מדעי, חטיבת המחקר, אמ"ן, צה"ל
 גב' **רינה בר-טל**, יו"ר שדולת הנשים בישראל
 פרופ' **אורי בר-יוסף**, המחלקה ליחסים בינלאומיים, בית הספר למדעי המדינה, אוניברסיטת חיפה
 תא"ל (מיל.) **אבריאל בר-יוסף**, מנהל ועדת החוץ והביטחון, כנסת ישראל
 מר **אבינועם בר-יוסף**, מנכ"ל המכון לתכנון מדיניות עם יהודי
 ניצב **אורי בר-לב**, מפקד המחוז הדרומי, משטרת ישראל
 ד"ר **בן ציון בר-לביא**, מנהל קרן קימת לישראל
 פרופ' **משה בר-ניב**, משנה לנשיא לעניינים אקדמיים ופיתוח, המרכז הבינתחומי הרצליה
 מר **משה בר-צבי**, נשיא ומנכ"ל "ג'רוזלם פוסט"
 מר **פתחיה בר-שביט**, כלכלן ראשי, חברת חיסונים פיננסיים
 תא"ל (מיל.) **פינחס בראל-בוכריס**, שותף עצמאי, אייפקס - קרן השקעות
 מר **רון ברגמן**, "ידיעות אחרונות"
 עו"ד **אורי ברגמן**, שותף בכיר ומנהל, וקסלר, ברגמן ושות' עורכי דין
 מר **מיוש ברדיצ'ב**, מנהל מצוינות 2000
 עו"ד **ריצ'רד ברדנשטיין**, משרדי קפלן, אלון
 מר **מולי ברוג**, מנהל פיתוח תוכניות, הערכה ובקרת איכות, "תגלית" - birthright israel
 ח"כ פרופ' **אבישי ברוורמן**, ועדת הכספים, כנסת ישראל
 גב' **קרן ברונווסר**, מנהלת תקשורת, מרכז שלם
 תא"ל (מיל.) **שי ברוש**, יועץ צבאי
 מר **איתן ברושי**, מנכ"ל משרד המדע, התרבות והספורט
 מר **יצחק ברזילי**, עוזר ליועץ שר הביטחון, משרד הביטחון
 ד"ר **אליס ברזיס**, המחלקה לכלכלה, אוניברסיטת בר אילן
 תת אלוף (מיל.) **אבנר ברזני**, נציב קבילות החיילים, צה"ל
 ח"כ פרופ' **שלמה ברזניץ**, ועדת החוץ והביטחון, כנסת ישראל
 גב' **נחמה ברין**
 ד"ר **דינה ברינקר**, יו"ר בפועל, קרן וולף; חברת הוועד המנהל, אוניברסיטת בר אילן
 מר **יבגני (בני) בריסקין**, מנכ"ל מרכז לשיתוף פעולה ישראל - אוקראינה

אלוף (מיל.) **יצחק בריק**, יו"ר הוועד המנהל, המכללה האקדמית עמק יזרעאל

ד"ר **ענת ברמל-בר**, בית ספר אפי ארזי למדעי המחשב, המרכז הבינתחומי הרצליה

ד"ר **איזבל ברמן**, רכזת אנגלית, בית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה, המרכז הבינתחומי הרצליה

גב' **ציפי ברנע**, משנה למנהל ורכזת משלחות, הוועד היהודי האמריקני

פרופ' **אמיר ברנע**, דיקן מייסד, בית ספר אריסון למינהל עסקים, המרכז הבינתחומי הרצליה

עו"ד **שלומית ברנע-פרגו**, יועצת משפטית, משרד ראש הממשלה

גב' **אורנה ברנר**, דירקטורית, קמור בע"מ

אל"מ (מיל.) **רוני ברנר**, מנכ"ל דלתא מערכות

ד"ר **איתן ברק**, המחלקה ליחסים בין לאומיים, האוניברסיטה העברית בירושלים

ד"ר **ענת ברקו**, המכון הבינלאומי למדיניות נגד טרור (ICT), המרכז הבינתחומי הרצליה

פרופ' **אלעזר ברקוביץ**, בית ספר אריסון למנהל עסקים, המרכז הבינתחומי הרצליה

מר **נמרוד ברקן**, ראש המרכז למחקר מדיני, משרד החוץ

גב' **אלונה ברקת**, יו"ר מכון ב.ר.מ. לטכנולוגיה וחברה

מר **אלי ברקת**, שותף-מנהל ב.ר.מ. קפיטל

מר **ניר ברקת**, חבר המועצה, עיריית ירושלים

ד"ר **מריון גייקובס**, סמנכ"ל משאבי אנוש, מרכז שלם

ד"ר **חיה ג'משי**, מנהלת אסטרטגיה, מדידה והערכה, חברת יניב

השגריר **צבי גבאי**, יועץ בכיר, חברת קו צינור אילת אשקלון בע"מ (קצא"א)

מר **חיים גבריאל**, עוזר יו"ר וסמנכ"ל פיתוח, אי.די.בי חברה לפיתוח בע"מ

מר **אסטבן גודפריד**, בית תפילה ישראלי

השגריר ד"ר **דורי גולד**, נשיא המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה

תא"ל ד"ר **דניאל גולד**, ראש מו"פ מפא"ת, משרד הביטחון

ד"ר **משה גולדברג**, ראש היחידה למחקר ותשתיות טכנולוגיות, משרד הביטחון

גב' **ורה גולובנסקי**, מנהלת יחסי ציבור וקשרי חוץ, המכון ללימודים אסטרטגיים, מרכז שלם

אל"מ (מיל.) **אחיאב גולן**

מר **חגי גולן**, עורך ראשי, "גלובס"

מר **יוסי גור**, ראש תחום כלכלה, משרד הביטחון

מר **שלמה גור**, מנכ"ל משרד מבקר המדינה

אל"מ **עודד גור-לביא**, משרד הביטחון

מר **סעדיה גורודצקי**, צה"ל

מר **נמרוד גורן**, מנכ"ל הפורום הישראלי הצעיר לשיתוף פעולה

מר **שמואל גורן**, דירקטור, קבוצת דנקנר

מר **עדי גיא**, חבר ההנהלה הציונית וחבר חבר-הנאמנים, הסוכנות היהודית לארץ ישראל

השגריר **אבי גיל**, עמית בכיר, המכון לתכנון מדיניות עם יהודי

מר **נאור גילאון**, ACC

גב' **איילת גילת**, מיקאל

גב' **תמנע גילת**, מיקאל

מר **מיקו גילת**, יו"ר קבוצת סולתם

ד"ר **רינת גימפל**, מנהלת כספים, קרן פרידריך אברט בישראל

פרופ' **יוסף גינת**, סגן נשיא מכללת נתניה

כבוד הרב **אברהם גיסר**
 גב' **מירלה גל**, לשעבר מנכ"ל המשרד לקליטת עלייה
 ד"ר **דורון גל**, אנרגטיקה
 ד"ר **ראובן גל**, מייסד מכון כרמל למחקרים חברתיים
 מר **יוסי גל**, המשנה למנכ"ל, משרד החוץ
 ניצב **גבי גל**, ראש אגף משאבי אנוש, משטרת ישראל
 גב' **אורלי גל**, מנכ"ל נט"ל
 תא"ל (מיל.) **עמוס גלבע**, יועץ לענייני מודיעין, משרד הביטחון
 מר **ניר גלילי**, מנכ"ל ניו קופל
 פרופ' **אמירה גלן**, הפקולטה לניהול, אוניברסיטת תל אביב
 גב' **קרולין גליק**, "ג'רוזלם פוסט"
 אלוף (מיל.) **עמוס גלעד**, ראש האגף המדיני-ביטחוני, משרד הביטחון
 מר **אלכס גלעדי**, חבר הוועד האולימפי הבינלאומי
 תא"ל (מיל.) **עיבל גלעדי**, מנכ"ל פורטלנד טרסט
 עו"ד **אלון גלרט**, יו"ר הוועדה המייעצת, רשות החברות הממשלתיות
 גב' **חנה גנאור**, ראש החטיבה לרכש מוצרי שירות, משרד הביטחון
 ד"ר **בועז גנור**, מנכ"ל המכון הבינלאומי למדיניות נגד טרור (ICT), המרכז הבינתחומי הרצליה
 ד"ר **אהוד גנני**, מנכ"ל Traceguard
 מר **דוד גפל**, מנכ"ל קרן שוסטרמן בישראל
 ד"ר **גבריאלה גפני**, השגרירה לשעבר לסבא"א, הוועדה לאנרגיה אטומית
 גב' **תהילה גפני**, יחסי ציבור, "תגלית" - birthright israel
 פרופ' **גדעון גרא**, עמית מחקר בכיר, מרכז דיין ללימודי המזרח התיכון ואפריקה, אוניברסיטת תל אביב
 גב' **פיליס גרבלי**, מנכ"ל הליגה נגד השמצה בישראל
 מר **שלמה גרדמן**, יו"ר פורום מנכ"לי ההייטק במ"ל
 עו"ד **צביה גרוס**, לשעבר היועצת המשפטית של שר הביטחון
 פרופ' **יוסף גרוס**, מנהל שותף, גרוס קליינהנדלר ושות'
 מר **דני גרוסמן**, מנכ"ל הקונגרס היהודי האמריקאי (ישראל)
 פרופ' **שלמה גרוסמן**, יו"ר הוועדה לתכנון ותקצוב, המועצה להשכלה גבוהה
 מר **שלמה גרופמן**, יו"ר גרופמן החזקות בע"מ
 רס"ן **יפעת גרינוולד**, רמ"ד פיתוח ארגוני, אגף משאבי אנוש, ממד"ה, צה"ל
 מר **גידי גרינשטיין**, מנכ"ל ומייסד, מכון ראות
 גב' **יעל גרמן**, ראש עיריית הרצליה
 מר **אבי גרנות**, יועץ מדיני, לשכת נשיא המדינה
 פרופ' **מנפרד גרסטנפלד**, יו"ר הנהלת המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה
 מר **משה דבי**, מנכ"ל דבי תקשורת
 מר **יצחק (איציק) דבש**, יו"ר ביונדוקס
 מר **אבי דגן**, לשעבר משרד ראש הממשלה
 מר **בני דגן**, רח"ט מז"ת- מרכז למחקר מדיני, משרד החוץ
 מר **עמרי דגן**, ראש צוות מכון ראות
 גב' **אוולין דואק**, חברת הוועד המנהל, המרכז הבינתחומי

ד"ר **סטפן דויטש**, ראש קש"ט, מפא"ת, משרד הביטחון
 מר **גיל דויטש**, מנכ"ל אקסלנס נשואה בע"מ
 תא"ל (מיל.) עו"ד **רחל דולב**, שותפה, אדם משרד עורכי דין
 מר **אמנון דור**, מנהל U.M.S
 מר **עמי דור-און**, מנכ"ל דוראון ייעוץ בע"מ
 מר **דניאל דורון**, מנהל המרכז הישראלי לקידום חברתי וכלכלי
 מר **חמי דורון**
 פרופ' **גדעון דורון**, החוג למדע המדינה, אוניברסיטת תל אביב
 מר **אורי דורי**, מנכ"ל א.דורי בע"מ
 גב' **טובה דורפמן**, מנהלת קרן שטיינהרט
 ח"כ תא"ל (מיל.) **עמירה דותן**, ועדת החוץ והביטחון, כנסת ישראל
 מר **חיים דיבון**, סמנכ"ל מש"ב, משרד החוץ
 אל"מ (מיל.) **יואב דייג**, לשעבר רמחב"ש, צה"ל
 מר **ג'ונתן דיוויס**, ראש בית הספר הבינלאומי ע"ש רפאל רקנאטי וסגן נשיא לקשרי חוץ, המרכז הבינתחומי הרצליה
 מר **יקי דיין**, פרויקטור לנושא סוריה, משרד החוץ
 מר **דן דייקר**, מנהל Institute for Contemporary Affairs (ICA), המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה
 מר **שולי דיכטר**, ראש עמותת סיכוי
 גב' **אריאלה דילייני**, דילייני בע"מ
 מר **רענן דינור**, מנכ"ל משרד ראש הממשלה
 גב' **אסתי דינור**, מנהלת מועצת הפיס לתרבות ולאמנות, מפעל הפיס
 מר **אמנון דיק**, חבר דירקטוריון פלאפון ו-YES
 מר **אבי דיקשטיין**, מנהל החטיבה לגיוס משאבים, קרן קימת לישראל
 מר **שייקה דליות-בלומברג**, יו"ר פרויקטים משולבים
 תא"ל **איתן דנגוט**, מזכיר צבאי לשר הביטחון, משרד הביטחון
 מר **יעקב דנון**, מנכ"ל בנק ישראל
 מר **רוני דניאל**, פרשן וכתב לענייני צבא, חברת החדשות של הערוץ השני
 מר **איתן דנציג**, עיתונאי ומראיין
 תא"ל **אודי דקל**, ראש החטיבה האסטרטגית, אג"ת, צה"ל
 מר **רביב דרוקר**, ערוץ 10
 גב' **ניצה דרורי-פרמן**, עורכת כתב העת "אלפיים", הוצאת עם עובד
 מר **מיקי דריל**, מנהל פרויקטים, קרן פרידריך אברט בישראל
 ד"ר **אביטל דרמון**, מנהלת היוזמה למחקר יישומי בחינוך
 מר **יוסי דשתי**, סמנכ"ל פיתוח עסקי, אינטרוטק
 מר **אריה האן**, מזכיר הכנסת
 השגריר **יעקב הדס-הנדלמן**, סמנכ"ל מזה"ת ותהליך השלום, משרד החוץ
 מר **מוטי הוד**, תדיראן - מוצרי צריכה
 מר **זאב הולצמן**, יו"ר מייסד, גיזה "הון סיכון"
 מר **אלי הורביץ**, יו"ר טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ
 מר **דוד הורוביץ**, עורך ראשי, "ג'רוזלם פוסט"
 תת ניצב **שייקה הורוביץ**, נציג משטרת ישראל במועצה לביטחון לאומי, משרד ראש הממשלה

תא"ל (מיל.) ד"ר **אריאל היימן**
 גב' **דרורה הייך**, בית ספר הוד לחינוך מיוחד
 הרב **אשר הירש**, יו"ר הוועד הפועל, הסוכנות היהודית לארץ ישראל
 מר **אברהם הירשזון**, שר האוצר
 אלוף **גרשון הכהן**, מפקד המכללה לביטחון לאומי, צה"ל
 מר **זהר הלוי**, יחידת דובר צה"ל
 מר **דן הלפרין**, מנכ"ל חב' איפטיק בע"מ
 מר **עירן הלפרין**, מתאם פרויקטים, המרכז לחקר הביטחון הלאומי, אוניברסיטת חיפה
 ד"ר **אריאל הלפרין**, מנכ"ל חברת טנרם השקעות בע"מ
 ח"כ **צחי הנגבי**, יו"ר ועדת החוץ והביטחון, כנסת ישראל
 מר **ישי העצני**, מנכ"ל מרכז שלם
 אל"מ (מיל.) **אבי הר-אבן**, יועץ בנושא פרויקט גלילאו, מתימו"פ, משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה; עמית מחקר בכיר, מרכז בגין-סאדאט (בס"א) למחקרים אסטרטגיים, אוניברסיטת בר אילן
 מר **שמואל הר-נוי**, ראש המטה ליישום התכנית הלאומית לחינוך, משרד החינוך
 גב' **יודפת הראל**, פיתוח עסקי, תמרס
 מר **בן הראל**, שותף מנהל, דלתא וונצ'רס
 מר **יהודה הראל**, יו"ר מכללת אוהלו
 מר **ירי הראל**, מנכ"ל CNC Technique
 מר **ישראל הראל**, ראש המרכז לציונות דתית
 תא"ל (מיל.) **רפאל הרלב**, יו"ר ונשיא, ארקיע - קווי תעופה ישראלים בע"מ
 מר **אלי הרס**
 פרופ' **תמר הרמן**, מנהלת מרכז תמי שטינמץ למחקרי שלום, אוניברסיטת תל אביב
 ד"ר **מרים (מיקי) הרן**, לשעבר מנכ"ל המשרד לאיכות הסביבה
 תא"ל (מיל.) **אלקנה הרנוף**, המטה ללוחמה בטרור, המועצה לביטחון לאומי, משרד ראש הממשלה
 גב' **אורה הרצוג**, נשיאה בינלאומית, המועצה לישראל יפה
 מר **יצחק הרצוג**, שר התיירות
 מר **חן הרצוג**, סמנכ"ל מודלים כלכליים
 תא"ל **מיכאל (מייק) הרצוג**, ראש מטה שר הביטחון, משרד הביטחון
 תא"ל **אילן הררי**, קצין חינוך ראשי, צה"ל
 תא"ל (מיל.) **שלום הררי**, המכון הבינלאומי למדיניות נגד טרור (ICT), המרכז הבינתחומי הרצליה
 ד"ר **צילה הרשקו**, מרכז בגין-סאדאט (בס"א) למחקרים אסטרטגיים, אוניברסיטת בר אילן
 גב' **חיה הרשקוביץ**, מנכ"ל המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה
 אל"מ **סימה ועקנין-גיל**, צנזור ראשי, צה"ל
 מר **יאיר וידה**, מנכ"ל חברת קו צינור אילת אשקלון בע"מ (קצא"א)
 עו"ד **נפתלי ויטמן**, יו"ר המכללה האקדמית צפת
 מר **רפי ויינר**, מנכ"ל רשת מלונות Tamares
 עו"ד **עדנה ויינשטוק-גבאי**, מנהלת מחלקת פרויקטים, המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה
 ח"כ אלוף (מיל.) **מתן וילנאי**, ועדת החוץ והביטחון, כנסת ישראל
 גב' **עינת וילף**, לשעבר יועצת מדינית של שמעון פרס
 מר **דוד ויינברג**, מנכ"ל ביד הלשון בע"מ
 מר **אלכסנדר ויסמן**, הוועדה לאנרגיה אטומית

גב' **לואיזה וליטסקי**, מנהלת קשרי חוץ וממשל, קרן נדב
 מר **דוד וסרמן**, מנהל מחוז צפון, משרד החינוך
 מר **משה (מוזי) ורטהיים**, יו"ר החברה המרכזית למשקאות קלים בע"מ
 פרופ' **יעקב ורצברגר**, המחלקה ליחסים בין לאומיים, האוניברסיטה העברית בירושלים
 מר **גד זאבי**, נשיא זאבי אחזקות בע"מ
 אלוף (מיל.) **אהרון (פרקש) זאבי**, לשעבר ראש אמ"ן, צה"ל
 פרופ' **עזרה זהר**, יו"ר ההנהלה, מרכז אריאל למחקרי מדיניות
 פרופ' **ענת זהר**, יו"ר המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך
 תא"ל (מיל.) **גדי זהר**, מנכ"ל Netacs (Security) Ltd.
 מר **קובי זוסמן**, קבוצת שלמה Sixt
 ד"ר **יהודית זוסמנוביץ**, יו"ר האגף לזכויות האישה, הנהלת נעמ"ת
 עו"ד **וופא זועבי-פאהום**, חברת הנהלה, יוזמות קרן אברהם
 גב' **מרים זיו**, סמנכ"ל האגף לעניינים אסטרטגיים, משרד החוץ
 מר **צבי זיו**, מנכ"ל בנק הפועלים
 מר **אריה זייף**, מנכ"ל דובק בע"מ
 גב' **ורדה זילברברג**, מכון זיו
 פרופ' **בן ציון זילברברג**, המחלקה לכלכלה, אוניברסיטת בר אילן
 גב' **וונדי זינגר**, The American Israel Public Affairs Committee (AIPAC)
 ד"ר **מקס זינגר**, עמית מחקר בכיר, מרכז בגין-סאדאת (בס"א) למחקרים אסטרטגיים, אוניברסיטת בר אילן
 מר **דני זינגר**, זינגר את זינגר ושות', רואי חשבון
 מר **מוטי זיס**, מנכ"ל טרנסמדיה יוניטל
 עו"ד **אליעזר (מודי) זנדברג**, שותף, קרן הון סיכון H2Tech
 פרופ' **ג'ק חביב**, מנהל מכון מאיר-סג"וינט ברוקדייל
 גב' **אניטה חביב**, מנהלת פרויקט, קרן פרידריך אברט בישראל
 אל"מ (מיל.) **אבי חודין**, פישר ריף בע"מ
 תא"ל (מיל.) **שאול חורב**, עוזר שר הביטחון וממלא מקום ראש אגף אמ"מ, משרד הביטחון
 אלוף במיל. **עמוס חורב**, יו"ר אגודת דורשי הטכניון
 אל"מ (מיל.) **גדעון חושן**, נשיא ומנכ"ל, חושן אליאב הנדסת מערכות בע"מ
 מר **דוד חזוני**, עורך ראשי, "תכלת", מרכז שלם
 עו"ד **עלי חידר**, מנהל שותף, עמותת סיכוי
 גב' **תמר חיימובסקי**, מנכ"ל טרנספלן יזמים בע"מ
 ד"ר **רמזי חלבי**, מנכ"ל חברת אמיר-פאן ליעוץ כלכלי וארגוני; חבר הנהלת יוזמות קרן אברהם; החוג ללימודי עבודה, אוניברסיטת תל אביב
 מר **ארז חלפון**, מנכ"ל המשרד לקליטת העלייה
 עו"ד **דבורה חן**, מ. זליגמן ושות'
 פרופ' **דוד חן**, בית הספר לחינוך, אוניברסיטת תל אביב
 מר **ליאור חנס**, משנה למנכ"ל, אי.די.בי חברה לפיתוח בע"מ
 ח"כ **יואל חסון**, ועדת הכנסת
 מר **נחמיה חסיד**, יועץ לנשיא, אוניברסיטת בן גוריון בנגב
 תא"ל (מיל.) **דבורה חסיד**, לשעבר יועצת הרמטכ"ל לענייני נשים
 גב' **ענת חפץ**, מרכזת אזורית, מצוינות 2000

גב' **רמה חפץ**, מנהלת אגף משאבי אנוש, קרן קימת לישראל
 מר **אלכס חפץ**, מנכ"ל הימנותא, קרן קימת לישראל
 תא"ל **שמעון חפץ**, מזכיר צבאי לנשיא המדינה, לשכת נשיא המדינה
 רנ"צ (בדימוס) **אסף חפץ**, חב' מרידיאן
 מר **חזי חרמוני**, מנכ"ל תדיראן קשר בע"מ
 ח"כ **שי חרמש**, חבר בוועדת הכנסת
 מר **מאיר חרש**
 מר **משה חרש**, מנכ"ל קבוצת סולתם
 מר **אמרי טוב**, המכון למחקרי ביטחון לאומי
 פרופ' **אלפרד טוביאס**, ראש המכון ליחסים בינלאומיים ע"ש לאונרד דיוויס, האוניברסיטה העברית בירושלים
 מר **מיכאל טוכפלד**, חדשות הערוץ השני; ערוץ הכנסת
 פרופ' **אהוד טולידאנו**, ראש בית הספר להיסטוריה, אוניברסיטת תל אביב
 מר **יצחק טוניק**, עורך ראשי, גלי צה"ל
 פרופ' **אפרים טורגובניק**, בית הספר לממשל ולמדיניות ע"ש הרולד הרטון, אוניברסיטת תל אביב
 ד"ר **דוד טטרסקי**, מפתח פרויקטים, התנועה למען איכות השלטון בישראל
 מר **רפי טטרקה**, מנכ"ל תשתיות נפט ואנרגיה בע"מ
 ד"ר **יהושע (ג'וש) טייטלבוים**, המכון למחקרי ביטחון לאומי
 ד"ר **נחמן טל**, המכון למחקרי ביטחון לאומי
 מר **שמעון טל**, מנכ"ל טל קונטנט - יעוץ וייזום בע"מ
 פרופ' **יחזקאל טלר**, סגן יו"ר המועצה להשכלה גבוהה
 תא"ל (מיל.) **מיכה טמיר**, ראש דסק ישראל ופיתוח עסקים בישראל, רפא"ל - רשות לפיתוח אמצעי לחימה בע"מ
 מר **צבי טרופ**, רפא"ל - רשות לפיתוח אמצעי לחימה בע"מ
 מר **יגאל יאסינוב**, סגן יו"ר קרן קימת לישראל
 עו"ד **רן יגנס**, שותף, יגנס, טויסטר, בירן ושות'
 אלוף **עמוס ידליו**, ראש אמ"ן, צה"ל
 מר **אהרון ידליו**, לשעבר שר החינוך
 עו"ד **יונה יהב**, ראש עיריית חיפה
 מר **עמוס יובל**, מנכ"ל מוסד ביאליק
 גב' **יהודית יובל-רקנאטי**, יו"ר נט"ל
 גב' **מיכל יודין**, יו"ר כ"ן - כוח נשי לישראל
 מר **דב יודקובסקי**, יו"ר מועצת המנהלים, כותרת - בית ספר לעיתונות ותקשורת
 ד"ר **אורלי יחזקאל**, בית ספר אריסון למנהל עסקים, המרכז הבינתחומי הרצליה
 מר **צבי ימיני**, יו"ר מרכז הירידים והקונגרסים
 אל"מ (מיל.) **אהובה ינאי**, מנכ"ל מתן-הדרך שלך לתת
 מר **יהונתן יסעור**, סגן וממלא מקום ראש עיריית הרצליה
 ד"ר **שולמית יעיש**, חברת דירקטוריון, קרן קימת לישראל
 רא"ל (מיל.) **משה (בוגי) יעלון**, עמית בכיר, מרכז שלם; רמטכ"ל לשעבר
 השגריר **גד יעקבי**, המרכז הבינתחומי הרצליה; לשעבר שגריר ישראל באו"ם
 סרן **מירב יעקובסון**, רמ"ד מערב אירופה, אג"ת, צה"ל
 ד"ר **אלכסנדר יעקובסון**, החוג להיסטוריה, האוניברסיטה העברית בירושלים

אל"מ (מיל.) **איתמר יער**, משנה לראש המועצה לביטחון לאומי, משרד ראש הממשלה
פרופ' **אפרים יער**, ראש התוכנית ליישוב סכסוכים וגישור, הפקולטה למדעי החברה, אוניברסיטת תל אביב
אלוף (מיל.) **אביעזר יערי**, לשעבר אחראי על מערכת הביטחון, משרד מבקר המדינה
מר **אהוד יערי**, חברת החדשות הישראלית בע"מ (הערוץ השני)
מר **אליעזר יערי**, מנכ"ל הקרן החדשה לישראל
מר **מאיר יפה**, מנכ"ל פנים - להתחדשות יהודית בישראל
גב' **עליזה יפו**, מנכ"ל משותף רמט בע"מ
פרופ' (אמריטוס) **שרה יפת**, המכון למדעי היהדות ע"ש מנדל, האוניברסיטה העברית בירושלים
אלוף (מיל.) **עמוס ירון**, דירקטור חיצוני, בססח-החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ
עו"ד **יעקב ישראלי**, שותף בכיר, שבלת, ישראלי, רוברטס, זיסמן ושות'
ח"כ אלוף (מיל.) **דני יתום**, ועדת החוץ והביטחון, כנסת ישראל; לשעבר ראש המוסד
גב' **ורדה כגן**, מנהלת בית ספר אליאנס
גב' **גאולה כהן**, יו"ר בית מורשת אורי צבי גרינברג
גב' **דייזי כהן**, בית מורשת אורי צבי גרינברג
ח"כ **אמנון כהן**, סגן יושב ראש הכנסת
מר **שלמה כהן**, משנה למנכ"ל וסמנכ"ל הנדסה ופיתוח, חברת קו צינור אילת אשקלון בע"מ (קצא"א)
עו"ד ד"ר **שלמה כהן**, יו"ר לשכת עורכי הדין; שלמה כהן ושות'
תא"ל (מיל.) **יאיר כהן**, סגן נשיא אלרון, קבוצת IDB
רס"ן **גליה כהן-רוזנברג**, ראש מדור פיתוח ארגוני, מטכ"ל, ממד"ה, צה"ל
גב' **עמליה כהנא-כרמון**, כלת פרס ישראל לספרות
מר **מיכאל כהנוב**, אוניברסיטת תל אביב
מר **דני כסיף**
מר **יעקוב כץ**, בית הספר לחינוך, אוניברסיטת בר אילן
מר **יוסף כצנלסון**, מבקר מנהל מפא"ת, משרד הביטחון
פרופ' **רבקה כרמי**, נשיאת אוניברסיטת בן גוריון בנגב
מר **עמוס כרמל**, "ידיעות אחרונות"
תא"ל (מיל.) **רון כתרי**, מנכ"ל בית הספר הריאלי העברי בחיפה
מר **דב לאוטמן**, יו"ר מועצת המנהלים, דלתא גליל תעשיות בע"מ
גב' **עידית לב-זכריה**, דוברת רשות המיסים
ד"ר **עליזה לביא**, המחלקה למדעי המדינה, אוניברסיטת בר-אילן
גב' **ציפי לבני**, ממלאת מקום ראש הממשלה ושרת החוץ
מר **יצחק לבני**, יו"ר חברת החדשות הישראלית בע"מ (הערוץ השני)
עו"ד **אתי לבני**, לשעבר ח"כ
עו"ד **טליה לבני**, יו"ר נעמ"ת
מר **אהרון לבנת**, קרן קרב
מר **עדי לבנת**, לימה החזקות
תא"ל (מיל.) **עוזי לבצור**, מנהל פרויקטים, תעבורה אחזקות בע"מ
אלוף (מיל.) **שלמה להט**, לשעבר ראש עיריית תל-אביב יפו
ד"ר **שבתאי לובל**, מנכ"ל אוניברסיטת בר אילן
גב' **רות לובנטל**, מנכ"ל משותף, סדן לובנטל בע"מ

מר **אורי לוברני**, יועץ שר הביטחון, משרד הביטחון

ד"ר **יגיל לוי**, המחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת, האוניברסיטה הפתוחה

מר **גבי לוי**, ראש האגף לקשרי חוץ, משרד התשתיות הלאומיות

אל"מ **ראובן לוי**, רמ"ח תוכן, מפא"ת, משרד הביטחון

מר **יעקב לוי**, ראש חטיבת תכנון מדיני, משרד החוץ

עו"ד פרופ' **יובל לוי**, שותף בכיר, פרופ' יובל לוי ושות', משרד עורכי דין ונוטריונים

גב' **דפנה לוי**, מרכזת אזורית, מצוינות 2000

ד"ר **אריאל (אלי) לויטה**, משנה למנכ"ל (מדיניות), הוועדה לאנרגיה אטומית

גב' **ענת לוין**, משנה למנכ"ל וראש תחום השקעות, מגדל

מר **בועז לויתן**, סמנכ"ל שיווק אסטרטגי, הבנק הבינלאומי הראשון

אל"מ (מיל.) **שמואל לטקן**, כנסת ישראל

מר **צבי לי-דר**, ראש אגף תקשורת ויחסי ציבור, קרן קימת לישראל

רו"ח **משה ליאון**, שותף מנהל, משרד ליאון, אורליצקי ושות' רואי חשבון

מר **איזי ליבלר**, יו"ר ועדת הקשרים עם התפוצות, המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה

עו"ד **יונתן ליבלר**, יהודה רוח ושות'

אלוף (מיל.) **זאב ליבנה**, יו"ר ליבנה יעוץ אסטרטגי בע"מ

מר **אמנון ליברמן**, ליברמן אהרונ יחסי ציבור

ד"ר **ורדה ליברמן**, סגן דיקן בית ספר אריסון למנהל עסקים, המרכז הבינתחומי הרצליה

מר **בנצי ליברמן**, יו"ר מועצת יש"ע וראש מועצה אזורית שומרון

מר **מנחם לייבוביץ**, סגן יו"ר דירקטוריון קרן קימת לישראל

מר **רוני ליכטנשטיין**, סגן נשיא לכספים, המרכז הבינתחומי הרצליה

אל"מ (מיל.) **שמואל לימונה**, יועץ בכיר לתכנון מדיניות ביטחונית ופיקוח נשק, משרד הביטחון

השופט **מיכה לינדנשטראוס**, מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור

תא"ל **משה ליפל**, ראש אגף תקציבים והיועץ הכספי לרמטכ"ל, משרד הביטחון

פרופ' **נדב לירון**, מנכ"ל מוסד שמואל נאמן

ד"ר **נעם למלשטריך-לטור**, דיקן בית ספר סמי עופר לתקשורת, המרכז הבינתחומי הרצליה

אל"מ (מיל.) **ניר למפרט**, מנכ"ל קבוצת דפי זהב

מר **יוסי לנגוצקי**, מנכ"ל גל חיפושים בע"מ

מר **בני לנדא**, מייסד ויועץ אסטרטגי, אינדיגו מערכות בע"מ HP

ד"ר **עוזי לנדאו**, לשעבר השר לביטחון פנים

ד"ר **אמילי לנדאו**, חוקרת בכירה, המכון למחקרי ביטחון לאומי

מר **דוד לנדאו**, עורך ראשי, "הארץ"

השגריר **ד"ר יהודה לנקרי**, נציג ליחסים בינלאומיים, כל ישראל חברים

מר **שמעון לנקרי**, ראש עיריית עכו

מר **איתן לסרי**, מנכ"ל אתגר - פתרונות אסטרטגיים ויזמות

אלוף (מיל.) **עמוס לפידות**, המועצה לשלום וביטחון

פרופ' (אמריטוס) **רות לפידות**, הפקולטה למשפטים, האוניברסיטה העברית בירושלים

גב' **שושנה לרמן**

אל"מ (מיל.) **ד"ר ערן לרמן**, מנהל משרד ישראל והמזה"ת, הוועד היהודי האמריקני

פרופ' **נתן לרנר**, בית ספר רדזינר למשפטים, המרכז הבינתחומי הרצליה

מר **אהרון לשנו-יער**, סמנכ"ל ארבי"ל ואו"ם, משרד החוץ
 גב' **ג'יל מארי-ריינד**, מנהלת מכון אספר
 מר **עמירם מגיד**, מנהל מחלקת אירופה 4, משרד החוץ
 גב' **ליאת מגיד**, קיבוץ תמוז, בית שמש
 מר **צבי מגן**, ראש מכון אירואסיה, המרכז הבינתחומי הרצליה
 עו"ד **יצחק מלכו**, שותף מנהל, א.ש. שמרון, י. מלכו, פרסקי ושות'
 מר **אהרון מונבליט**, נשיא קונגרס העיתונאים דוברי-רוסית
 ד"ר **אוסאמה מועלם**, מנהל בית הספר הבפטיסטי, נצרת
 מר **אריה מועלם**, ראש אגף משפחות והנצחה, משרד הביטחון
 אל"מ (מיל.) **שלמה מופז**, יעוץ ופרויקטים
 רא"ל (מיל.) **שאול מופז**, סגן ראש הממשלה ושר התחבורה והבטיחות בדרכים
 פרופ' **גבי מוצקין**, דיקן הפקולטה למדעי הרוח, האוניברסיטה העברית בירושלים
 השגריר **דניאל מוקדי**, לשעבר ראש אגף תכנון, משרד החוץ
 גב' **ורדה מור**, חברת מועצת עיריית הרצליה ויו"ר הוועדה לענייני ביקורת, עיריית הרצליה
 מר **אהרון מור**, מנהל בכיר, האגף הבינלאומי, משרד האוצר
 עו"ד **אורן מור**, דירקטור, קרן קיסריה אדמונד בנימין דה רוטשילד
 מר **ניסים מטלון**, מנכ"ל תוכנית קרב
 ד"ר **ג'ף מייסי**, ראש המחלקה למדע המדינה, האוניברסיטה העברית בירושלים
 פרופ' **סוניה מיכאלי**, מדענית ראשית, המשרד לקליטת העלייה
 מר **אפי מילוטין**, מנהל שיווק ומסחר דלקים, חברת קו צינור אילת אשקלון בע"מ (קצא"א)
 עו"ד **ישראל מימון**, מזכיר הממשלה, משרד ראש הממשלה
 מר **יוסי מימן**, נשיא חברת מרחב
 מר **יהודה מימון**, מנכ"ל מורשה
 גב' **מרי מינוסקין**, מנכ"ל מרכז לחינוך לשיתוף פעולה ויישוב סכסוכים
 מר **אריה מינטקביץ'**, ממלא מקום יו"ר, גזית גלוב בע"מ
 פרופ' **אלכס מינץ**, בית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה, המרכז הבינתחומי הרצליה
 מר **עדי מינץ**, סמנכ"ל שיווק Tadsec
 מר **שמואל מינץ**, אגף הצנזורה, צה"ל
 עו"ד **חגי מירום**, גזבר הסוכנות היהודית לארץ ישראל
 אלוף (מיל.) **עמוס מלכא**, לשעבר ראש אמ"ן, צה"ל
 גב' **בטסי מלמד**
 מר **אייל מלמד**, בעלים, מי גולן אנרגיית רוח בע"מ
 מר **שגיא מלמד**, סגן נשיא לקשרי חוץ, המכללה האקדמית תל-חי
 פרופ' **רפי מלניק**, דיקן בית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה, המרכז הבינתחומי הרצליה
 ד"ר **שרה מלצר**, חברת המועצה האקדמית, מית"ר - המכללה ליהדות כתרבות (ירושלים)
 מר **יאיר מנזלי**, עמית מחקר, המכון למדיניות ואסטרטגיה, המרכז הבינתחומי הרצליה
 פרופ' **משה מני**, נשיא המכללה האקדמית אשקלון
 פרופ' **דוד מנשרי**, החוג להיסטוריה של המזרח התיכון, אוניברסיטת תל אביב
 מר **ישראל מקוב**, לשעבר מנכ"ל טבע תעשיות פרמצביות בע"מ
 מר **עמיר מקוב**, יו"ר המכון הישראלי לנפט ולאנרגיה

מר **דן מרגלית**, "מעריב"
 מר **רמי מרדור**, דירקטור, אי.די.בי חברה לפיתוח בע"מ
 ד"ר **צבי מרוס**, מנכ"ל ב.א.ט.מ (1992) בע"מ
 מר **מילי מרוס**, ממונה ביטחון, משרד הביטחון
 אלוף (מיל.) **מנחם (מנדי) מרון**, מנכ"ל איפטיק מנדן בע"מ
 עו"ד **דן מרידור**, משרד עו"ד חיים צדוק ושות'
 הרב ד"ר **מיכאל מרמור**, דיקן המרכז הישראלי, Hebrew Union College
 מר **אהרון מרמרוש**, סמנכ"ל וראש מנה"ר, משרד הביטחון
 גב' **חמדה מרק**, יועצת כלכלית למערכת הביטחון, משרד הביטחון
 מר **גידי מרק**, מנהל שיווק בין לאומי, "תגלית" - birthright israel
 פרופ' **אריאל מררי**, החוג לפסיכולוגיה, אוניברסיטת תל אביב
 פרופ' **משה משה**, הפקולטה לפסיקה, הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל
 גב' **נאוה משיח-ימיני**
 פרופ' **שאול משעל**, החוג למדע המדינה, אוניברסיטת תל אביב
 פרופ' **דוד נבו**, אוניברסיטת תל אביב
 ד"ר **עמנואל נבון**, מנכ"ל הרשת העסקית לשיתוף בין לאומי
 תא"ל (מיל.) **אבנר נווה**, מנכ"ל נ.ג.א. סיוע בטחוני
 מר **דני נוימן**, מנכ"ל קרן חיפה
 גב' **אילנה נולמן**, מרכזת מצוינות בית-ספרית, העמותה למצוינות בחינוך
 מר **שלמה נחמה**, יו"ר הדירקטוריון, בנק הפועלים
 מר **רועי נחמיאס**, כתב לענייני העולם הערבי וערביי ישראל, "YNET"
 מר **עמי נחשון**, נשיא ומנכ"ל, יוזמות קרן אברהם
 מר **יעקב נמרודי**, נשיא כבוד, הכשרת הישוב בישראל בע"מ
 מר **עופר נמרודי**, מנכ"ל הכשרת הישוב בישראל בע"מ ומעריב אחזקות
 אל"מ (מיל.) **אורי נעמן**, מתאם לנאטו ולארגוני ביטחון אירופיים, משרד הביטחון
 מר **רוני נפתלי**, יו"ר מי עדן
 מר **מאיר נצר**, מרכז תל"מ-פורום לתשתיות לאומיות למו"פ
 מר **שלמה נקדימון**, עיתונאי
 מר **שלמה (מומו) נקוה**, יו"ר ארגון נכי ישראל
 אלוף (מיל.) **משה נתיב**, יו"ר מועצת המנהלים, עמיגור
 מר **עוזי נתנאל**, יו"ר דירקטוריון מ.ל.ל. תעשיות תוכנה ומחשבים
 ד"ר **רובי נתנזון**, יו"ר המכון הישראלי למחקר כלכלי וחברתי
 ח"כ **בנימין נתניהו**, ראש האופוזיציה ויו"ר תנועת הליכוד; ראש הממשלה לשעבר
 מר **ג'ונתן סבג**, יועץ מקצועי לשר, לשכת סגן ראש הממשלה, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים
 עו"ד **ברי סברסקי**
 גב' **דליה סגל**, אנוניס בע"מ
 ד"ר **מרדכי (מודי) סגל**, מנכ"ל אנוניס בע"מ
 פרופ' **זאב סגל**, החוג למדיניות ציבורית, אוניברסיטת תל אביב
 פרופ' **עזרא סדן**, מנכ"ל משותף סדן לובנטל בע"מ
 גב' **לאה סויבל**, יועצת בכירה למחקר ותקשורת, The Israel Project

גב' **ורד סויד**, יועצת ראש הממשלה לענייני חברה ורווחה, משרד ראש הממשלה
 ד"ר **אייל סולגניק**, משנה למנכ"ל, אי.די.בי חברה לפיתוח בע"מ
 ח"כ ד"ר **מרינה סלודקין**
 מר **אילן סוסניצקי**, מנהל מחלקת צפון אמריקה, האגף הבינלאומי, משרד האוצר
 מר **מרק סופר**, סמנכ"ל מרכז אירופה וארוסיה, משרד החוץ
 גב' **פרידה סופר**, מנכ"ל המועצה הלאומית למחקר ופיתוח
 ד"ר **ירון סוקולוב**, מנכ"ל מגזר ההתנדבות והמלכ"רים
 ד"ר **מאיר סיוון**, המרכז לחקר הביטחון הלאומי, אוניברסיטת חיפה
 ד"ר **רונית סילון**, שותפה, אוליבקס בע"מ
 מר **דניאל סימן**, מנהל לשכת העיתונות הממשלתית
 מר **רמי סימני**, מנהל סימני אחזקות בע"מ
 מר **שלום אדווין סלונים**, מנכ"ל מינולס בע"מ
 מר **גדי סלייד**
 גב' **אילה סמואלס**
 פרופ' **סמי סמוחה**, דיקן הפקולטה למדעי החברה, אוניברסיטת חיפה
 מר **ירון סמסון**, עוזר בכיר למנכ"ל, הוועדה לאנרגיה אטומית
 פרופ' **שמואל סנדלר**, המחלקה למדעי המדינה, אוניברסיטת בר אילן
 מר **ברנד סרינג**, מרכז מגמת מדעים, בית הספר למדעים ואמנויות
 עו"ד ור"ח **מיכל עבאדי-בויאנג'ו**, סמנכ"ל וראש אגף חשבות, הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ
 גב' **רחאב עבד אל חלים**, מנהלת בית הספר היסודי אל-רואא
 פרופ' **יאיר עברון**, החוג למדע המדינה, אוניברסיטת תל אביב
 אלוף (מיל.) **דוד עברי**, נשיא בואינג ישראל; ראש המועצה לביטחון לאומי; לשעבר משרד ראש הממשלה
 מר **גלעד עדין**, מנהל חברת החדשות, ערוץ 10
 מר **מוטי עדן**, מנהל הטלוויזיה הישראלית - הערוץ הראשון
 ד"ר **פניה עוז-זלצברגר**, בית הספר להיסטוריה והפקולטה למשפטים, אוניברסיטת חיפה
 מר **סמי עופר**, בעלים, אחים עופר השקעות בע"מ
 ד"ר **פייסל עזאיזה**, הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות, אוניברסיטת חיפה
 מר **מנשה עזרא**, שותף, ב.ר.מ. קפיטל
 אלוף (מיל.) **יעקב עמידור**, סגן נשיא מכון לנדר
 פרופ' **אפרים ענבר**, מנהל מרכז בין סאדאט (בס"א) למחקרים אסטרטגיים, אוניברסיטת בר אילן
 מר **פנחס ענברי**, עיתונאי
 אל"מ (מיל.) **אירית עצמון**, מנכ"ל עמותת מהות החיים
 מר **עמוס ערן**, יו"ר ביולייט וטיסרה
 השגריר ד"ר **עודד ערן**, שגריר ישראל ליד האיחוד האירופי, שגרירות ישראל, בריסל
 גב' **רוברטה פאהן-שופמן**, מנכ"ל Mindset Media and Strategy Group
 מר **מיכאל פדרמן**, יו"ר מפעלי פדרמן בע"מ
 גב' **טניה פוגל**, יוגה בע"מ
 מר **שלומי פוגל**, מנכ"ל קבוצת אמפא
 ד"ר **אבי פולג**, מנהל מחלקת פיתוח הדרכה, העמותה למצוינות בחינוך
 ד"ר **דניאל פוליסר**, נשיא מרכז שלם

עו"ד **מלי פולישוק-בלוך**, יו"ר תנועת דרך אחרת
 מר **עקיבא פולק**, מנכ"ל מרכז שלם
 מר **נח פולק**, עורך משנה – אנגלית, "תכלת", מרכז שלם
 גב' **ננסי פומגרין**
 גב' **מיה פופר**, מתאמת תקשורת, יוזמות קרן אברהם
 פרופ' **מיכה פופר**, החוג לפסיכולוגיה, אוניברסיטת חיפה
 מר **משה פוקס**, חטיבת תכנון מדיני, משרד החוץ
 מר **דוד פורר**, מנכ"ל ניאופרם בע"מ
 מר **שי פורת**, דובר מרכז שלם
 פרופ' **דינה פורת**, ראש המכון לחקר האנטישמיות והגזענות בימינו ע"ש סטפן רוט, אוניברסיטת תל אביב
 מר **אורני פטרושקה**, שותף, Precede Technologies
 מר **חנן פיינשטיין**, מרכז מגמת המוסיקה, בית הספר למדעים ואמנויות
 מר **שלמה (מומו) פילבר**, מזכיר החברה, רכבת ישראל בע"מ
 גב' **מלי פינטו**, יו"ר האגף להכשרה מקצועית, נעמ"ת
 מר **גיא פינקלשטיין**, מנכ"ל עמותת לשם לקידום השכלה גבוהה לסטודנטים עם לקווי למידה
 ד"ר **סא"ל (מיל.) גבי פיקר**
 גב' **סטפני פירסון**, דוברת תקשורת זרה, מרכז שלם
 גב' **רחל פישמן**, רכזת אירועים ומדיה, The Israel Project
 מר **גבי פישמן**, ראש המטה לנגיד בנק ישראל
 מר **אבי פישר**, מנכ"ל משותף, כלל תעשיות והשקעות בע"מ
 פרופ' **סטנלי פישר**, נגיד בנק ישראל
 תא"ל **אריאל פלג**, סגן צבאי למבקר מערכת הביטחון ורח"ט ביקורת מוכנות, משרד הביטחון
 מר **אלן פלד**, מייסד ושותף מנהל, Vintage Ventures
 אלוף (מיל.) **יוסי פלד**, יו"ר תדיראן - מוצרי צריכה
 ד"ר **אברהם (אייב) פלד**, נשיא אנ. די. אס טכנולוגיות ישראל בע"מ
 מר **חיים פלד**, יו"ר מועצת המנהלים, החברה העירונית לפיתוח תיירות בהרצליה בע"מ
 מר **אבי פלדר**, מנכ"ל התעשייה הצבאית לישראל בע"מ (תע"ש)
 פרופ' **דב פקלמן**, יו"ר Atera Networks Ltd.
 תא"ל (מיל.) **רן (רונן) פקר**, יו"ר ומנכ"ל, אקווריה בע"מ
 מר **אהוד פראוור**, ראש אגף תכנון מדיניות, המועצה לביטחון לאומי, משרד ראש הממשלה
 גב' **עפרה פרוויס**, דוברת בנק הפועלים
 גב' **אורלי פרומן**, מנהלת מחוז תל אביב, משרד החינוך
 מר **אייל פרופר**, ציר-יועץ, משרד החוץ
 מר **דן פרופר**, יו"ר אסם בע"מ
 מר **יעקב פרי**, יו"ר בנק מזרחי-טפחות
 ד"ר **אלי פריד**, בית הספר לממשל ולמדיניות ע"ש הרולד הרטוך, אוניברסיטת תל אביב
 מר **אסף פרידמן**, עוזר מנהל ועדת החוץ והביטחון, כנסת ישראל
 גב' **מירה פרידמן-חמו**, נשיאת כבוד, המועדון המסחרי והתעשייתי
 מר **סמי פרידריך**, יו"ר שלדור בע"מ
 פרופ' **קנת פרייס**, יו"ר הוועד המנהל, המרכז הישראלי לחינוך מדעי וטכנולוגי

השגריר **אבי פרימור**, המרכז ללימודי אירופה, המרכז הבינתחומי הרצליה
 מר **לי פרלמן**, מנהל תוכניות ומיזמים, יוזמות קרן אברהם
 עו"ד **נחמה פרלמן**, סגן בכיר ליועץ המשפטי, משרד הביטחון
 גב' **חגית פרנס**, מנהלת שיווק ופרסום, הבנק הבינלאומי הראשון
 מר **גדעון פרנק**, מנכ"ל הוועדה לאנרגיה אטומית
 ניצב **אהרון פרנקו**, ראש אגף קהילה ומשמר אזרחי, משטרת ישראל
 פרופ' **יעקב פרנקל**, סגן יו"ר (AIG) American International Group; לשעבר נגיד בנק ישראל
 מר **שמעון פרס**, המשנה לראש הממשלה והשר לפיתוח הנגב והגליל; ראש הממשלה לשעבר
 אל"מ (מיל.) **אתי פרץ**, יועצת למדיניות כלכלית, חברתית וזכויות חברתיות
 מר **עמיר פרץ**, סגן ראש הממשלה ושר הביטחון; יו"ר מפלגת העבודה
 ד"ר **דני פרץ**, סמנכ"ל למו"פ ופיתוח עסקי, התעשייה הצבאית לישראל בע"מ (תע"ש)
 מר **דניאל פרק**, סמנכ"ל מינהל וכספים, העמותה למצוינות בחינוך
 מר **דן פתיר**, יועץ בכיר, יוזמות קרן אברהם
 מר **יוסף צ'חנובר**, מנכ"ל קרן אתגר
 מר **אפרים צוק**, מנכ"ל טום-טק ניהול תעשייתי כחול לבן בע"מ
 תא"ל (מיל.) **דודו צור**, מנכ"ל מ.ל.מ - המרכז למורשת המודיעין
 מר **יוסי צוריה**, סגן נשיא לאסטרטגיה וטכנולוגיה, אנ. די. אס טכנולוגיות ישראל בע"מ
 עו"ד **איתן צחור**, איתן צחור ושות', משרד עורכי דין
 פרופ' **זאב צחור**, נשיא המכללה האקדמית ספיר
 ד"ר **אילנה ציגלר**, מנכ"ל האגודה הישראלית לתכנון המשפחה
 פרופ' **צבי ציגלר**, הפקולטה למתמטיקה, הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל
 עו"ד **יובל צלנר**, שותף, שגיא, צלנר, משרד עורכי דין
 עו"ד **מיכאל צלרמאייר**, צלרמאייר, פילוסוף ושות', משרד עורכי דין
 ד"ר **צבי צמרת**, מנכ"ל מוסד יד יצחק בן-צבי
 גב' **מירב צפרי**, מנהלת בק"ן, הוועדה לאנרגיה אטומית
 עו"ד **ידין קאופמן**, שותף מייסד, Veritas Venture Partners
 מר **יעקב (יאשה) קדמי**
 מר **אילן קובלסקי**, ראש מדור הספורט, המרכז הבינתחומי הרצליה
 ד"ר **עמוס קובץ**, מחצ"ב, רפא"ל
 עו"ד **חזי קוגלר**, מנכ"ל משרד התשתיות הלאומיות
 פרופ' **משה קווה**, נשיא אוניברסיטת בר אילן
 גב' **אריאלה קוטלר**
 מר **גד קומראן**, חבר ההנהלה הציונית וחבר חבר-הנאמנים של הסוכנות היהודית לארץ ישראל
 מר **אפרים קונדה**, דירקטור, מלון דניאל
 פרופ' **יעקב קופ**, מנהל מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל
 תא"ל **יוסף קופרווסר**, לשעבר רח"ט מחקר- אגף מודיעין- צה"ל
 מר **אבי קור**, מנהל אלוקור בע"מ
 מר **רן קוריאל**, סמנכ"ל אירופה, משרד החוץ
 גב' **איימי קורמן**
 גב' **פנינה קורן**, עוזרת אישית לראש עיריית הרצליה

מר **דנישי קורנבלוט**, עוזר ראש האגף הביטחוני-מדיני, משרד הביטחון
 ד"ר **ענת קורץ**, חוקרת בכירה, המכון למחקרי ביטחון לאומי
 מר **ויקטור קורצקי**, מנהל כללי, DSP Group Inc.
 ד"ר **מרדכי קידר**, המחלקה לערבית ומרכז בגין סאדאת (בס"א) למחקרים אסטרטגיים, אוניברסיטת בר אילן
 מר **יעקב קידר**, מנהל מחלקת תיאום שיחות השלום, משרד החוץ
 עו"ד **אורי קידר**, כבירי, נבו, קידר, משרד עורכי דין
 עו"ד **ד"ר צביקה קיים**, חבר הוועד המנהל, המרכז הבינתחומי
 מר **שמעון קינן**, עוזר נשיא, חברת קו צינור אילת אשקלון בע"מ (קצא"א)
 גב' **רבקה קיסרי**
 מר **מיקי קיסרי**, מנהל המרכז לטיפול המצוינות, העמותה למצוינות בחינוך
 פרופ' **אהרן קליימן**, החוג למדע המדינה, אוניברסיטת תל אביב
 גב' **נעמה קלמן**, יוזמות חינוך
 מר **אביגדור קלנר**, מנכ"ל ויו"ר פולאר השקעות בע"מ
 ד"ר **אפרים קם**, סגן ראש המכון למחקרי ביטחון לאומי
 תא"ל (מיל.) **צבי קן-תור**, סגן ראש נתיב, משרד ראש הממשלה
 ד"ר **דפנה קנטי-ניסים**, המרכז לחקר הביטחון הלאומי, אוניברסיטת חיפה
 מר **מיכאל קני**, מנכ"ל איסטרוניקס בע"מ
 מר **רפי קסטן**, סגן נשיא ומנכ"ל, אנ. די. אס. טכנולוגיות ישראל בע"מ
 גב' **שרה קפלן**
 ד"ר **צביקה קפלן**, מנהל סוכנות החלל הישראלית, משרד המדע, התרבות והספורט
 מר **אלכס קפלן**, יועץ ומרכז פרויקטים, המשרד לאיכות הסביבה
 מר **ישראל (איזי) קפלן**, אגף בינלאומי, משרד האוצר
 מר **קרל קפלן**, מנכ"ל קרנות קורת ישראל - עמותה לפיתוח כלכלי
 מר **רוני קצין**, מנכ"ל וילהלם רוזנשטיין בע"מ
 מר **מאיר קראוס**, מנהל תפעול בין לאומי, "תגלית" - birthright israel
 עו"ד **מוטי קריסטל**, מנכ"ל Nest Consulting
 מר **יצחק קריצבסקי**, חבר דירקטוריון, קק"ל
 פרופ' **מרטין קרמר**, עמית בכיר, מרכז שלם; עמית מחקר, מכון וושינגטון למדיניות המזרח הקרוב; מכון אולין, אוניברסיטת הרווארד
 תא"ל (מיל.) **שמואל קרן**, ראש מפא"ת, משרד הביטחון
 פרופ' **יעקב קרני**, ראש המרכז לחקר האנרגיה, מכון ויצמן למדע
 סא"ל **רון קרניאלי**, ממלא מקום הצנזור הראשי, צה"ל
 מר **בוריס קרסני**, נשיא פוליס
 מר **מתי קרפ**, שותף מנהל, Concord Ventures
 מר **שמואל רבאל**, מנהל מחלקת אירופה 3 (א"א), משרד החוץ
 מר **מנחם רביבי**, פרויקט "תגלית" - birthright israel
 גב' **גבי רביד**, לשעבר מנכ"ל פסגות-אופק בית השקעות
 ד"ר **יצחק רביד**
 עו"ד **דליה רבין**, יו"ר הוועד המנהל, מרכז יצחק רבין לחקר ישראל
 גב' **רוני רבינוביץ**, מנהלת להקת המחול ענבל פינטו
 גב' **יעל רביע**, מנהלת מחלקת תקשורת ישראלית, משרד החוץ

גב' **אסתר רגב**, מנהלת אגף החינוך, קרית אונו
 תא"ל **מירי רגב**, דוברת צה"ל
 פרופ' **פרנסיס רדאי**, הקתדרה ע"ש אליאס ליברמן, הפקולטה למשפטים, האוניברסיטה העברית בירושלים
 מר **צבי רובוביץ**, סמנכ"ל וראש אגף ארגון, בקרה ומנהל, משרד הביטחון
 מר **עוזי רובין**, מנכ"ל רובינקון בע"מ
 פרופ' **ברי רובין**, ראש המרכז למחקר גלובאלי בין לאומי "גלוריה", המרכז הבינתחומי הרצליה
 ד"ר **אליסה רובין-פלד**, בית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה, המרכז הבינתחומי הרצליה
 פרופ' **אמנון רובינשטיין**, חתן פרס ישראל למשפטים; נשיא המרכז הבינתחומי הרצליה
 מר **לן רוזן**, נשיא Lehman Brothers ישראל
 גב' **לאה רוזנברג**, סמנכ"ל ומנהלת המינהל הפדגוגי, משרד החינוך
 מר **חיים רוזנברג**, מנכ"ל אלרו יזמות
 מר **עדי רוזנפלד**, קונסול כבוד של סלובניה; אי.די.בי חברה לפיתוח בע"מ
 מר **טיראן רוטמן**, עמית מחקר, בית הספר לממשל ולמדיניות ע"ש הרולד הרטוך, אוניברסיטת תל אביב
 פרופ' **זאב רוטשטיין**, מנכ"ל המרכז הרפואי ע"ש חיים שיבא, תל השומר
 אלוף (מיל.) **דני רוטשילד**, נשיא המועצה לשלום וביטחון
 גב' **ציפי רון**, איגוד נשים אקדמאיות
 אלוף (מיל.) **יפתח רון-טל**
 ניצב **דן רונן**, מפקד המחוז הצפוני, משטרת ישראל
 גב' **רחל רועי**, מנהלת המטה לקידום השקעות, משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה
 גב' **לילי רוצין**
 מר **מנשה רז**, עיתונאי
 פרופ' **ברוך (בוקי) רז**, מנהל MTN Technology Ltd.
 גב' **אביבה רז-שכטר**, משרד החוץ
 גב' **שלומית רחמל**, מנהלת האגף למחוננים ומצטיינים, משרד החינוך
 רס"ן **נחמיה רייבי**, מנכ"ל גשר הירדן
 פרופ' **אוריאל רייכמן**, נשיא מייסד, המרכז הבינתחומי הרצליה
 גב' **עמית רייכר**, יועצת אסטרטגית בכירה ליו"ר הדירקטוריון, קרן קיימת לישראל
 מר **רוני רימון**, מנכ"ל רימון כהן / וובר שנדוויק
 מר **יאיר רינמן**, מזכ"ל הקיבוץ הדתי
 גב' **רייצ'ל ריסבי רז**, יועצת לענייני תפוצות, משרד ראש הממשלה
 מר **אורי רכב**, מהנדס מחקר, רפא"ל - רשות פיתוח אמצעי לחימה
 מר **אלכסנדר רכטר**, נשיא רכטר ייזום והשקעות בע"מ
 פרופ' **אלי רכס**, מרכז משה דיין לחקר המזרח התיכון
 אלוף (מיל.) **מיכה רם**, לשעבר מפקד חיל הים
 תא"ל (מיל.) **גלעד רמות**, מנכ"ל ציוד הנדסי דלתה בע"מ
 מר **יאיר רמתי**, סמנכ"ל שיווק, התעשייה האווירית לישראל בע"מ
 מר **לירן רנרט**, יחידת המדיניות, הוועדה לאנרגיה אטומית
 מר **שמאי רפפורט**, ראש אגף ארגון, הוועדה לאנרגיה אטומית
 מר **ליאון רקנאטי**, מנכ"ל גלנרוק
 מר **פלג רשף**, יו"ר התאחדות הסטודנטים היהודית העולמית - WUJS

מר **רונן שאול**, הוועדה לאנרגיה אטומית
 מר **ארי שביט**, "הארץ"
 מר **אנרי שבת**
 גב' **רחל שגב**
 מר **שלום שגב**
 מר **יצחק שד"ר**, קצין הכנסת, כנסת ישראל
 תא"ל **אופיר שהם**, מפקד לוט"ם, צה"ל
 גב' **כנה שובל**
 השגריר **זלמן שובל**, יו"ר הוועד המנהל, המכון למדיניות ואסטרטגיה, המרכז הבינתחומי הרצליה; לשעבר שגריר
 ישראל בארה"ב
 מר **אבי שוברט**, דובר חברת קו צינור אילת אשקלון בע"מ (קצא"א)
 מר **יורם שוויצר**, המכון למחקרי ביטחון לאומי
 ד"ר **ליאור שוחט**, בית הספר למדעי המדינה, אוניברסיטת חיפה
 מר **אברהם (בייגה) שוחט**, לשעבר שר באוצר
 פרופ' **חמונה שורק**, דיקן הפקולטה למתמטיקה ולמדעי הטבע, האוניברסיטה העברית בירושלים
 ד"ר **שמעון שושני**, מנכ"ל "תגלית" - birthright israel
 אלוף (מיל.) **אורן שחור**, נשיא ויו"ר מועצת המנהלים, חברת קו צינור אילת אשקלון (קצא"א)
 מר **עודד שחר**, מנכ"ל Calyon
 מר **עודד שחר**, עורך הדסק הכלכלי, הערוץ הראשון
 פרופ' **ג'ראלד שטיינברג**, ראש התכנית לשוב וניהול סכסוכים, אוניברסיטת בר אילן
 ח"כ ד"ר **יובל שטייניץ**, ועדת החוץ והביטחון, כנסת ישראל; לשעבר יו"ר ועחו"ב
 גב' **דליה שטנצלר**, מנהלת מכון יעדים
 מר **אפי שטנצלר**, יו"ר קרן קימת לישראל
 גב' **בת-שבע שטראוכלר**, סגנית יו"ר שדולת הנשים בישראל
 גב' **עפרה שטראוס**, יו"ר מועצת המנהלים, קבוצת שטראוס עלית בע"מ
 מר **יוסי שטראוס**, חשב לשכת היועץ הכלכלי למערכת הביטחון
 עו"ד **דרור שטרום**, מנכ"ל המכון הישראלי לתכנון כלכלי
 פרופ' **שמעון שטרית**, הפקולטה למשפטים, האוניברסיטה העברית בירושלים
 אלוף **אלעזר שטרן**, ראש אגף משאבי אנוש, צה"ל
 גב' **ג'ודי שטרן**
 מר **רוי שטרן**
 מר **נחמיה שטרסלר**, עורך בכיר לכלכלה, "הארץ"
 גב' **איריס שטרק**, יו"ר הדירקטוריון, חברת נמל אשדוד בע"מ
 פרופ' **אהרן שי**, החוג להיסטוריה כללית, אוניברסיטת תל אביב
 תא"ל (מיל.) **נחמן שי**, סגן נשיא בכיר ומנכ"ל, איחוד הקהילות היהודיות, United Jewish Communities (UJC)
 מר **אדם שי**, מתאם פרויקט Institute for Contemporary Affairs (ICA), המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה
 מר **משה שיאון**, מנכ"ל משרד הרווחה
 פרופ' **יוסי שיין**, ראש בית הספר לממשל ולמדיניות ע"ש הרולד הרטוד, אוניברסיטת תל אביב
 ד"ר **יעקב שיינין**, מנכ"ל מודלים כלכליים בע"מ; המכון הישראלי לתכנון כלכלי
 גב' **רחל שילה**, נציבת פניות הציבור, הסוכנות היהודית לארץ ישראל
 מר **יחיאל שילה**, מנהל החינוך ההתיישבותי, משרד החינוך

פרופ' **בן-עמי שילוני**, החוג ללימודי מזרח אסיה, האוניברסיטה העברית בירושלים
 רו"ח **ראובן שיף**, שותף בכיר, שיף-הזנפרץ ושות'
 ד"ר **דן שיפטן**, ראש המרכז לחקר הביטחון הלאומי, אוניברסיטת חיפה
 ד"ר **זלמן שיפר**, לשעבר היועץ הכלכלי של המל"ל
 מר **משה שיקלר**
 מר **ערן שיר**, חבר הנהלת העמותה למצוינות בחינוך
 ד"ר **קרני שיר**, מרכזת אזורית, מצוינות 2000
 מר **אביב שיר-און**, סמנכ"ל תקשורת והסברה, משרד החוץ
 גב' **אורית שירי**
 מר **ישי שכטר**, מנהל אגף תכנון ואסטרטגיה, קרן קימת לישראל
 גב' **במבי שלג**, עורכת מגזין "ארץ אחרת"
 עו"ד **אילן שלגי**, לשעבר יו"ר ועדת החינוך, כנסת ישראל
 תא"ל (מיל.) **אבנר שלו**, יו"ר הנהלת יד ושם
 מר **בנימין שלו**, Effective Philanthropy in Israel (EPI)
 ח"כ **סילבן שלום**, ועדת החוץ והביטחון, כנסת ישראל; לשעבר סגן ראש הממשלה ושר החוץ
 פרופ' **זכי שלום**, מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן גוריון בנגב
 גב' **רותי שלח**, בואינג ישראל
 מר **אלון שליו**, נציג קבוצת סבן - ישראל לוגיה ישראל
 מר **מאיר שלמה**, ציר חטיבת תכנון, משרד החוץ
 מר **שלמה שמלצר**, יו"ר ומנכ"ל תעשיות אפקון
 מר **גלי שמעוני**, מרכז אקדמי, תחום מתמטיקה, העמותה למצוינות בחינוך
 גב' **נעמי שמריהו-תור**, מנכ"ל עמותת "קהילה" לתיקון חברתי תרבותי
 ד"ר **יהודה שנהב**, דירקטור א. ורדינון בע"מ
 פרופ' **עליזה שנהר**, נשיאת המכללה האקדמית עמק יזרעאל
 תא"ל (מיל.) **יהושע (שיקי) שני**, מנהל לוקהיד מרטין בישראל
 מר **דורון שניידמן**, מנכ"ל ביטוח ישיר השקעות פיננסיות
 עו"ד **אלן שניידר**, מנהל מרכז עולמי, בני ברית
 פרופ' **יצחק שנל**, החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם, אוניברסיטת תל אביב
 פרופ' **משה שפיטלני**, דיקן ללימודי מוסמכים, הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל
 אל"מ (מיל.) **דב שפיר**, יו"ר ועדת הביקורת, טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ
 גב' **דורית שפיר-דיאמנט**, המרכז לטיפוח המצוינות, העמותה למצוינות בחינוך
 תא"ל (מיל.) **שמעון שפירא**, מנכ"ל הוצאת מעריב
 מר **מתניה שפירא**, ממלא מקום מנכ"ל מועצת יש"ע
 אלוף (מיל.) **גדעון שפר**, סמנכ"ל בכיר לתכנון אסטרטגי ומדיניות, אלביט מערכות בע"מ
 גב' **אלונה שפר (קארו)**, מנכ"ל חיים וסביבה- ארגון הגג של ארגוני הסביבה
 גב' **ריקי שפרינצק**, בית הספר לממשל ולמדיניות ע"ש הרולד הרטוד, אוניברסיטת תל אביב
 מר **שייקה שפיר**, מרכז אזורי, מצוינות 2000
 אל"מ (מיל.) **שמואל שקד**
 מר **מרדכי (מוטי) שקלאר**, מנכ"ל רשות השידור
 אל"מ **פנינה שרביט-ברוך**, רמ"ח הדין הבין-לאומי, מפקדת הפרקליט הצבאי הראשי, צה"ל

מר **משה שרביט**, אנליסט מטריקס
 תא"ל **אלי שרמייסטר**, קצין חינוך ראשי, צה"ל
 ד"ר **מרטין שרמן**, התוכנית ללימודי ביטחון והחוג למדע המדינה, אוניברסיטת תל אביב
 רס"ן (מיל.) **דוד שרון**, עוזר יו"ר ועדת החוץ והביטחון, כנסת ישראל
 מר **נתן שרנסקי**, יו"ר המכון ללימודים אסטרטגיים, מרכז שלם
 גב' **מרב שרעבי**, עוזרת מנכ"ל העמותה למצוינות בחינוך
 גב' **רות שרף**
 מר **אהרון שרף**, מנכ"ל חברת הכשרת הישוב אינטרנשיונל בע"מ
 ד"ר **מלה תבורי**, מנהלת תחום בכירה, קשרי חוץ, נתיב - משרד ראש הממשלה
 מר **דב תדמור**, שרידב השקעות בע"מ
 גב' **עאידה תומא סלימאן**, חברת ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל
 מר **עקיבא תור**, ראש מחלקת קהילות יהודיות, משרד החוץ
 ח"כ **רונית תירוש**
 פרופ' **יולי תמיר**, שרת החינוך
 מר **ישראל (איזי) תפוחי**, תפי השקעות בע"מ

Mr. **Asem Ababneh**, Political Officer, Embassy of Jordan
 Mr. **Kenneth Abramowitz**, Managing General Partner, NGN Capital
 Ms. **Nira Abramowitz**, Abramowitz Family Foundation
 Mr. **Yosef Israel Abramowitz**, Director, Arava Power Company
 Amb. **Ali Hamdan Alayed**, Ambassador of Jordan to Israel
 Amb. **Jon Allen**, Ambassador of Canada to Israel
 Mr. **Paul Amir**, CEO, Amir Development Company
 Ms. **Herta Amir**, Amir Development Company
 Mr. **Isaac Applbaum**, General Partner, Opus Capital
 Mr. **Bruce Arbit**, Co-Managing Director, A.B. Data Direct Marketing Services
 Mr. **Robert Asher**, Chairman, The Society for Excellence Through Education
 Dr. **Ronald Asmus**, Executive Director, Transatlantic Center, The German Marshall Fund of the United States
 Mr. **Jose María Aznar**, President, FAES; Former Prime Minister of Spain
 Ms. **Shula Bahat**, Associate Executive Director, American Jewish Committee
 Mr. **Rafael Bardaji**, Director, International Politics, FAES Foundation
 Mr. **Gary Beaton**, Vice President, The Lassa Foundation
 Ms. **Orly Benny-Davis**, Political Advisor, Pomegranate
 Dr. **Peter Berkowitz**, Senior Fellow, Hoover Institution, Stanford University
 Mr. **Howard P. Berkowitz**, President, The Washington Institute for Near East Policy
 Mr. **Paul Besnainou**
 Mr. **Pierre Besnainou**, President, European Jewish Congress
 Mr. **Christophe Bigot**, Deputy Head of Mission and Charge d' Affaires, Embassy of France
 Ms. **Catherine Bly Cox**, English Literature Instructor, Rutgers University

Mr. **Joern Boehme**, Director, Heinrich Boell Foundation

Mr. **David Borowich**, Senior Vice President, RAI Group

Ms. **Ana Botella**, Councilperson for Employment and Citizen Services, Madrid City Council

Prof. **Paul Bracken**, School of Management, Yale University

Dr. **Ian Bremmer**, President, Eurasia Group

Ms. **Gerda Brender**

Sir **Joseph Brender**, Founder, Katie's Clothing

Mr. **Matthew Bronfman**, Chair, Budget and Finance Commission, World Jewish Congress; Chairman and CEO, BHB Holdings

Mr. **Charles Bronfman**, Chairman, Andrea and Charles Bronfman Philanthropies Inc.

Mr. **Matthew Herbert Brooks**, Executive Director, Republican Jewish Coalition

Mr. **Ken Brower**, President, Spectrum Associates

Mr. **Hermann Bünz**, Director, Friedrich Ebert Stiftung (FES), Israel Office

Amb. **Nicholas Burns**, Under Secretary of State for Political Affairs, US Department of State

Mr. **Don Burris**, Senior Partner, Burris & Schoenberg LLP

Ms. **Claudia Camozzi**, Assistant to Ambassador Ronald Lauder

Mr. **Herve de Carmoy**, European Deputy Chairman, The Trilateral Commission

Mr. **Mark Chais**, Member of the Board, Chais Family Foundation

Amb. **Francois Chappuis**, Ambassador of Switzerland to Israel

Mr. **Henry J. Charrabe**, COO, W2W - Water 2 Water

Ms. **Jill Charrabe**

Ms. **Nadja Choeb**, Friedrich Ebert Stiftung (FES), Israel Office

Ms. **Alison Clarke**, Director, News International Ltd.

Mr. **Sean Cleary**, Faculty Member, Parmenides Foundation

Mr. **David Cohen**, Chairman, REIT Property Management India

Mr. **Efraim A. Cohen**, Cultural Affairs Officer, Embassy of the United States of America

Sir **Ronald Cohen**, Chairman, Portland Capital & Portland Trust

Mr. **Thomas M. Cohn**, Arcadis

Dr. **John Cohn**, Jewish Federation of Greater Philadelphia

Ms. **Sherry Cohn**, Jewish Federation of Greater Philadelphia

Mr. **Bruce Cole**, Vice Chairman, Morgan Stern Merchant Bank

Ms. **Nanette Cole**, Attorney and Beverly Hills Commissioner

Prof. **Irwin Cotler**, Member of Parliament; Former Minister of Justice, Canada

Mr. **Gene Cretz**, Deputy Chief of Mission, Embassy of the United States of America

Ms. **Monica Crowley**, Host, Westwood One Radio

Dr. **Robert Danin**, Deputy Assistant Secretary of State, US Department of State

Amb. **Sandro de Bernardin**, Ambassador of Italy to Israel

Amb. **A. Carsten Damsgaard**, Ambassador of Denmark to Israel

Mr. **Morris Dean**, Jewish Federation of Greater Philadelphia

Ms. **Beryl Dean**, Jewish Federation of Greater Philadelphia

Mr. **Samuel Delug**, Owner, ANI Networks

Ms. **Rosette Delug**, Owner, ANI Networks

Prof. **Alan M. Dershowitz**, Harvard Law School

Mr. **Knut Dethlefsen**, Director, Friedrich Ebert Stiftung (FES), East Jerusalem

Mr. **Chris Donnelly**, Senior Fellow, Defence Academy of the United Kingdom

Amb. **Milan Dubcek**, Ambassador of Slovakia to Israel

Mr. **Trevor Michael Dunbar**, Director, The Lassa Foundation

Mr. **David Edman**, Jewish Federation of Greater Philadelphia

Senator **John Edwards**, Head, One America Committee; Candidate for the 2008 Democratic Presidential Nomination

Dr. **Robert Einhorn**, Senior Advisor, Center for Strategic and International Studies

Rabbi Prof. **David Ellenson**, President, Hebrew Union College

Mr. **Alfred Ellis**, Managing Partner, Zimble & Brettler, LLP

Mr. **Gordon England**, United States Deputy Secretary of Defense

Mr. **Bain Ennis**, Senior Vice President of Operations, The Reffe Group

Mr. **Steven Erlanger**, Jerusalem Bureau Chief, *The New York Times*

Dr. **Salam Fayyad**, Minister of Finance, Palestinian Authority

Mr. **Joel Feerst**, Executive Director, Jewish Community Endowment Foundation

Dr. **Marvin C. Feuer**, Director of Policy and Government Affairs, AIPAC

Dr. **Helena Kane Finn**, Counselor for Public Affairs, Embassy of the United States of America

Mr. **Peter Fischer**, Deputy Head of Mission, Embassy of Germany

Dr. **Cheryl Fishbein**

Ms. **Erica Fishbein**, Jewish Service Corps

Ms. **Lorna Fitzsimons**, CEO, BICOM

Mr. **David Flaum**, National Chairman, Republican Jewish Coalition

Dr. **Hans-Georg Fleck**, Resident Representative of Naumann Foundation in Israel and the Palestinian Territories, Friedrich Naumann Stiftung

Prof. **Joel Fleishman**, Professor of Law and Public Policy, Terry Sanford Institute of Public Policy, Duke University

Amb. **Michael Finian Forbes**, Ambassador of Ireland to Israel

Mr. **William Fox**, Headmaster, Abraham Lincoln School

Dr. **Hillel G. Fradkin**, Senior Fellow, Hudson Institute

Ms. **Lorraine Friedman**, Realtor, Luxurybocahomes.com

Mr. **Troels Froling**, Secretary General, Atlantic Treaty Association

Lord **Robert Gascoyne-Cecil of Salisbury**, Marquess of Salisbury

Dr. **Jeffery Gedmin**, Director, Aspen Institute, Berlin

Ms. **Chaya Gil**, Columnist, *Daily Herald*

Mr. **Ephi Gildor**, Managing Partner, Argos Capital (Gildor Investments)

Mr. **Newt Gingrich**, Former US Speaker of the House of Representatives

Mr. **Gary L. Ginsberg**, Executive Vice President for Corporate Affairs, News Corporation

Mr. **Dean Godson**, Research Director, Policy Exchange

Mr. **Marc Gold**, Vice President, Maxwell Cummings and Sons Holdings Ltd.

Mr. **Mark Goldberg**, Founder, Unite Israel Foundation

Mr. **Jacob Goldfield**, JG Fund

Mr. **Neil Goldstein**, Executive Director and CEO, American Jewish Congress

Ms. **Laurel Grass**, Jewish Federation of Greater Philadelphia

Dr. **Stanley Greenberg**, Senior Polling and Strategic Consultant, The Israel Project

Mr. **Michael Gross**

Mr. **Andrew Groveman**, Senior VP, Belz Enterprises

Mr. **Bernard Groveman**, Senior Managing Director, First Manhattan Co.

Amb. **Danielle Guilbert del Marmol**, Ambassador of Belgium to Israel

General the Lord **Charles Guthrie of Craigiebank, GCB, LVO**, Former Chief of Defense Staff, United Kingdom

Mr. **Bob Guzzardi**, Jewish Federation of Greater Philadelphia

Amb. Dr. **Andras Gyenge**, Ambassador of Hungary to Israel

Amb. Dr. **Richard Haass**, President, Council on Foreign Relations

Mr. **Jonathan Hakakha**, Loan Consultant, Commercial Realty Consultants

Mr. **Ari Harow**, National Executive Director, American Friends of Likud

Ms. **Alexandra (Sasha) Havlicek**, Executive Director, Weidenfeld Institute for Strategic Dialogue

Mr. **David Hearst**, Associate Foreign Editor, *The Guardian*

Mr. **Stephen E. Herbits**, Secretary General, World Jewish Congress

Prof. **Margaret Hermann**, Director, Moynihan Institute of Global Affairs, Maxwell School at Syracuse University

Amb. **Bob Hiensch**, Ambassador of the Netherlands to Israel

Mr. **Malcolm Hoenlein**, Executive Vice Chairman, Conference of Presidents of Major American Jewish Organizations

Amb. Dr. **Robert E. Hunter**, President of the Atlantic Treaty Association; Senior Advisor, RAND Corporation

Mr. **Avraham Infeld**, President, Chais Family Foundation

Mr. **Baruch Ivcher**, Entrepreneur

Mr. **Bruce P. Jackson**, President, Project on Transitional Democracies

Mr. **Stephen C. Jacobs**, Attorney, Kramer, Levin, Naftalis and Frankel LLP

Mr. **James Jamerson**, Vice President for Business Development, Middle East/Africa, Lockheed Martin Corporation

Dr. **Alex Joffe**, Jewish Federation of Greater Philadelphia

Dr. **Josef Joffe**, Herausgeber/Publisher-Editor, *Die Zeit*

Amb. **Richard H. Jones**, Ambassador of the United States of America to Israel

Ms. **Karla Jones**, Europe Project Director, JINSA

Prof. **Karl Kaiser**, Kennedy School of Government, Harvard University; Former Head of Council on Foreign Relations

Ms. **Laura Kam**, Senior Advisor for European Affairs, The Israel Project

Ms. **Esther Kandel**

Mr. **Harvey Karp**, Co-Founder, Israel Up Close News Magazines

Mr. **Daniel Kaufthal**, Development Manager, Roseland Property Company

Mr. **Ilan Kaufthal**, Vice Chairman - Investment Banking, Bear, Stearns and Co. Ltd.

Ms. **Linda Kaufthal**

Mr. **Trevor Kavanagh**, Associate Editor, *The Sun*

Ms. **Jacqueline Kavanagh**, BICOM

Mr. **Craig Kennedy**, President, German Marshall Fund of the United States

Amb. **Harald Kindermann**, Ambassador of Germany to Israel

Mr. **Ariel Kor**, Israel Venture Network (IVN)

Mr. **Benoit Koukebene**, President, TELEMA

Amb. **Tarek El Kouny**, Charge d' Affaires, Embassy of Egypt

Ms. **Iryna Krasouskaya**

Mr. **Solly Krok**, CEO, Krok Group

Mr. **Harvey Krueger**, Vice Chairman, Lehman Brothers, Inc.

Mr. **Tom Kully**, President, Rail-Splitter Capital Management

Mr. **Daniel Lafayeedney**, BICOM

Dr. **Richard Landes**, Boston University; Director and Co-Founder, Center for Millennial Studies

Amb. **James Larsen**, Ambassador of Australia to Israel

Mr. **Jonathan David Larson**, Director, The Lassa Foundation

Amb. **Ronald S. Lauder**, Founder, Lauder School of Government, Diplomacy and Strategy, The Interdisciplinary Center (IDC) Herzliya; Founder and President, The Ronald S. Lauder Foundation

Mr. **Christian Leffler**, Director for Middle East and Southern Mediterranean, External Relations, European Commission

Mr. **Jay Lefkowitz**, Special Envoy, United States Department of State

Mr. **Marc Leland**, President, Marc E. Leland and Associates

Mr. **Bernard Leventhal**, Senior Vice President, The Washington Institute for Near East Policy

Ms. **Phyllis Leventhal**, Trustee, The Washington Institute for Near East Policy

Mr. **Jaromir Levicek**, Near East Unit, DG External Relations, European Commission

Mr. **Alvin Levitt**, Chair of the Board, Jim Joseph Foundation

Mr. **David Levy**, Private Investor

Prof. (Emeritus) **Bernard Lewis**, Department of Near Eastern Studies, Princeton University

Amb. **Jakken Biorn Lian**, Ambassador of Norway to Israel

Mr. **Doron Livnat**, President and CEO, Lima Holdings B.V.

Mr. **Jeffrey A. Lovitky**, Attorney, Law Office of Jeffrey A. Lovitky

Ms. **Lori Lowenthal Marcus**, President, Greater Philadelphia District of ZOA

Ms. **Ying Ma**, Associate, Simpson Thacher and Bartlett LLP

Mr. **Peter MacKay**, Minister of Foreign Affairs, Canada

Amb. **Agnieszka Magdziak-Miszewska**, Ambassador of Poland to Israel

Mr. **David Makovsky**, Director of the Project on the Middle East Peace Process, Washington Institute for Near East Policy

Mr. **Marvin Markowitz**, President and CEO, The Lenmar Companies

Rabbi **Levi Matusof**, Director for Public Affairs, European Jewish Community Center

Ms. **Isabel Maxwell**, Chair, Social Entrepreneurial Program, Israel Venture Network

Senator **John McCain**, Senior US Senator from Arizona; Candidate for the 2008 Republican Presidential Nomination

Mr. **Scott W. McHugh**, President, The Lassa Group

Mr. **Robert McNally**, Vice President, Tudor Investment Corporation

Ms. **Camilla Mellander**, Advisor to the EU Special Representative to the Middle East Peace Process, European Union

Mr. **David J. Menton**, Investment Manager, Tamares Group

Dr. **Julio Messer**, President, American Friends of Likud

Mr. **John Miller**, Director, International Business Development, Raytheon

Amb. **Eudaldo Mirapeix Martinez**, Ambassador of Spain to Israel

Ms. **Maureen Miskovic**, Chief Operating Officer, Eurasia Group

Dr. **Edward L. Morse**, Chief Energy Economist and Managing Director, Lehman Brothers

Ms. **Dorrit Moussaieff**

Mr. **Joel Mowbray**, Syndicated Columnist

Dr. **Rolf Muetzenich**, Head of Parliamentary Group on the Near and Middle East, German Bundestag

Mr. **Aziz Mulay-Shah**, Global Security Reporting Program

Ms. **Katja Muller**, The Friedrich Ebert Stiftung (FES), Israel

Dr. **Charles Murray**, W. H. Brady Scholar, American Enterprise Institute for Public Policy Research

Dr. **Ronny Naftaniel**, Centrum Informatie en Documentatie Israel

Mr. **Willy Nagel**, De Beers

Ms. **Amalia Negreponi**, Foreign Affairs Journalist and Editor, *Ta Nea*

Mr. **Sigurd Neubauer**, Graduate Student, Modern Jewish History, Yeshiva University

Mr. **Jeremy Newmark**, Director, Jewish Leadership Council

Mr. **Ben Novick**, Director of Media Relations, BICOM

Col. **David O'Meara**, Defense and Air Attache, Embassy of the United States of America

Ms. **Ana Palacio**, Former Minister of Foreign Affairs, Spain; Senior Vice President and General Counsel of the World Bank

Mr. **Jonathan Paris**, Adjunct Fellow, Hudson Institute

Mr. **Torkel Patterson**, President, Raytheon International

Ms. **Anne Penketh**, Diplomatic Editor, *The Independent*

Mr. **Richard Perle**, Resident Fellow, American Enterprise Institute for Public Policy Research

Mr. **Ross Perrone**

Mr. **Bruce Pezzlo**, Vice President of Investment Management, Product Development, Bowne and Co.

Mr. **Didier Pfirter**, Ambassador at Large for Special Assignments, Swiss Ministry for Foreign Affairs

Amb. **Tom Phillips CMG**, Ambassador of Great Britain to Israel

Amb. **Thomas Pickering**, Former United States Under Secretary of State

Dr. **Gerry Platt**, American Friends of Likud

Mr. **Daniel Posen**, Managing Director, Posen Foundation

Mr. **Felix Posen**, Founder and President, Posen Foundation

Amb. **John Price**, United States Ambassador to Mauritius

Mr. **Steven Price**, Senior Managing Director, Centerbridge Partners, L.P.

Ms. **Adrienne Price**, Managing Member, S.V. Price and Co., LLC

Mr. **Gary P. Ratner**, Executive Director, American Jewish Congress

Mr. **Paige Reffe**, President, The Reffe Group

Ms. **Cynthia Reich**

Mr. **Gideon Reichman**, Foreign Affairs Editor, *Financial Times*

Mr. **Ira Reiner**, Riley and Reiner Law Firm

Mr. **Paul Revay**, European Director, The Trilateral Commission

Mr. **Alexander Ritzman**, Visiting Fellow, Jerusalem Center for Public Affairs

Mr. **Berel Rodal**, Vice Chair, International Center on Non-Violent Conflict

Ms. **Alti Rodal**, Principal Consultant, Consulting and Audit Canada

Gov. **Mitt Romney**, Former Governor of Massachusetts; Candidate for the 2008 Republican Presidential Nomination

Mr. **Moshe Ronen**, Chairman, Canada-Israel Committee

Mr. **Jack Rosen**, Chairman, American Jewish Congress

Mr. **Godel Rosenberg**, Representative in Israel, Daimler Chrysler

Ms. **Nina Rosenwald**, Co-Chair of the Board, American Securities Holding Corporation

Ms. **Ingrid Ross**, Project Assistant, The Friedrich Ebert Stiftung (FES), Israel

Mr. **Stanley Roth**, Vice President for Asia and Middle East/International Relations, Boeing

Dr. **Colin Rubenstein**, Executive Director, AIJAC

Ms. **Janet Rubenstein**

Amb. **Robert Rydberg**, Ambassador of Sweden to Israel

Mr. **Michael I. (Motty) Sacks**, Chairman, Netcare

Dr. **Rachel Salamander**, Editor, *Die Literarische Welt*

Mr. **Steven Saltzman**, President, Arthur Freed Productions

Dr. **Gary Samore**, Vice President and Director of Studies, Council on Foreign Relations

Dr. **Robert Satloff**, Executive Director, Washington Institute for Near East Policy

Mr. **Stefan Sattler**, Senior Editor, *Burda*

Mr. **Randy Scheunemann**, President and Owner, Orion Strategies LLC

Mr. **Jacob Schimmel**, Director, IDB Group

Mr. **Yoni Schimmel**, UKI Investments

Mr. **Uwe Schmalz**, First Secretary, German Embassy

Mr. **Serge Schmemann**, Editorial Page Editor, *International Herald Tribune*

Ms. **Mary Schmemann**

Mr. **Steven Schneier**

Mr. **Jim Schreiber**

Dr. **Boaz Schwartz**, Managing Director, Head of Israel Office, Deutsche Bank

Mr. **Jacob Schwartz**, Embassy of the United States of America

Mr. **Danny E. Sebright**, Associate Vice President, The Cohen Group

Dr. **Roberta Seid**, Historian, American-Israel Demographic Research Group

Amb. **Melvin Floyd Sembler**, Former United States Ambassador to Italy

Mr. **Dan Senior**, Former Advisor to the United States Presidential Envoy to Iraq

Prof. **Haim Shaked**, Director, The Sue and Leonard Miller Center for Contemporary Judaic Studies, University of Miami

Mr. **Pinchas Shapiro**, Deputy Director, World Jewish Congress

Mr. **Daniel Shavit**, Director, Lorimar

Ms. **Shannon Shibata**, Israel Director, Standwithus.com

Mr. **Elad Shraga**, Managing Director - CIB Global Markets, Deutsche Bank

Mr. **Edwin Shuker**, Vice Chairman, World Sephardic Congress

Ms. **Orna Shulman**, Founder, OLS Ventures, LLC

Mr. **Bill Siegel**, Consultant, News America Marketing

Ms. **Blossom Siegel**, Co-Founder, Israel Up Close News

Mr. **Marc Sievers**, Political Counselor, Embassy of the United States of America

Mr. **Alan B. Slifka**, Chairman of the Board of Directors, The Abraham Fund Initiatives

Mr. **Charles Small**, Director, The Yale Initiative for Interdisciplinary Study of Anti-Semitism

Ms. **Ruth Smeeth**, Director, BICOM

Mr. **David Snyder**, Greater Philadelphia Director, AIPAC

Dr. **Jeffrey R. Solomon**, President, Andrea and Charles Bronfman Philanthropies

Ms. **Carole Solomon**, Chairperson of Board of Governors, Jewish Agency for Israel

Dr. **Sass Somekh**, President, Novellus Systems Inc.

Ms. **Eta Somekh**

Sec. **Margaret Spellings**, United States Secretary of Education

Mr. **Philip Stephens**, Associate Editor, *Financial Times*

Mr. **Jeffrey Stern**, Managing Director, Forum Capital Partners

Mr. **Steven Stern**, Chairman, Braver, Stern Securities Corp.

Ms. **Marilyn Stern**, Jewish Federation of Greater Philadelphia

Mr. **Ori Strassberg**

Mr. **Howard Sumka**, Mission Director, USAID - West Bank & Gaza

Amb. **Namik Tan**, Ambassador of Turkey to Israel

Dr. **Horst M. Teltschik**, Former National Security Advisor to the German Chancellor; Boeing International Corporation

Mr. **Owen Traylor**, Counselor, Embassy of Great Britain

Ms. **Sharon Tzur**, Founder and Executive Director, Media Watch International

Mr. **Alberto Ucelay**, Special Representative to the Middle East Peace Process, European Union

Mr. **Jan Willem van der Hoeven**, Director, International Christian Zionist Center

Mr. **Alexandr Vondra**, Deputy Prime Minister, Czech Republic

Mr. **Harry Wall**, CEO, Wall and Associates, Intl.

Ms. **Anne Walter**, Public Affairs Specialist, Embassy of the United States of America

Mr. **Shai Waxman-Abramson**, Saban Family Foundation

Ms. **Rachel Webber**, Corporate Communications Manager, News Corporation

Mr. **Larry Weinberg**, Executive Vice President, Israel 21C

Dr. **Kenneth R. Weinstein**, CEO, Hudson Institute

Mr. **Boaz Weinstein**, Managing Director, Deutsche Bank
Prof. **Gert Weisskirchen**, Spokesman on Foreign Affairs, SPD, German Bundestag
Mr. **Adrian Weller**, Private Investor
Ms. **Dina Wind**, Dina Wind Art
Prof. **Jerry (Yoram) Wind**, Lauder Professor and Professor of Marketing, The Wharton School, University of Pennsylvania
Dr. **Michael Wise**, American-Israel Demographics Research Group
Mr. **James Woolsey**, Former Director, CIA; Vice President, Booz Allen Hamilton
Dr. **David Wurmser**
Dr. **Meyrav Wurmser**, Director, Center For Middle East Policy, Hudson Institute
Dr. **Glenn Yago**, Director, Capital Studies, Milken Institute
Mr. **Michael Yudin**, Partner, Madison Partners, LLC
Mr. **Poju Zabłudowicz**, Chairman and CEO, Tamares Group
Amb. **Michael Zantovsky**, Ambassador of the Czech Republic to Israel
Mr. **Bennett Zimmerman**, Project Leader, American-Israel Demographic Research Group
Mr. **Dror Zoreff**, Member of Advisory Council, Ariel Center for Policy Research
Amb. **Vadim Zverkov**, Ambassador of Kazakhstan to Israel

הוקרות

תומכים עיקריים

השגריר רונאלד ס. לאודר

השגריר רונאלד ס. לאודר הוא איש עסקים ופילנתרופ ומכהן כנשיא קרן קימת לישראל. כיהן כיו"ר ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים המרכזיים בארצות הברית. מונה על ידי הנשיא רייגן לשגריר ארצות הברית באוסטריה, ושימש סגן עוזר מזכיר ההגנה לעניינים אירופיים ולנאט"ו. ייסד ועמד בראש "קרן רונלד ס. לאודר" שעיקר עיסוקה בקידום החינוך היהודי. פעיל בתחומים נוספים הקשורים בחיי קהילות וארגונים יהודיים וישראלים. מכהן כיו"ר הקרן היהודית הלאומית, כגזבר הקונגרס היהודי העולמי וכיו"ר התכנית לשימור המורשת היהודית במסגרת הקרן העולמית לשימור אתרי מורשת. מעורב בתחומי המדיה ובתעשיית הטלקומוניקציה. סגן נשיא תאגיד אסתי לאודר, יו"ר תאגיד אסתי לאודר העולמי ויו"ר מעבדות קליניק. בוגר בית-ספר וורטון באוניברסיטת פנסילבניה במנהל עסקים בינלאומי. השתלם באוניברסיטאות פריז ובריסל.

קרן פרידריך אברט (FES)

קרן פרידריך אברט (FES) היא מוסד ללא כוונת רווח, ששורשיו נטועים בסוציאל-דמוקרטיה הגרמנית והבינלאומית. נציגות הקרן בישראל תורמת לקידום היחסים בין ישראל לבין גרמניה ואירופה. כמו-כן פועלת הנציגות למען דו-קיום בשלום בין ישראל לבין שכנותיה ולמען חיזוק החברה האזרחית בישראל.

למידע נוסף: www.fes.org.il

משרדי ממשלה

משרד הביטחון

משרד החוץ

קרנות

קרן קימת לישראל (קק"ל)

קרן קימת לישראל נוסדה בשנת 1901 ביוזמתו של הרצל, לפי הצעתו של צבי הרמן שפירא בקונגרס הציוני החמישי שהתקיים בבאזל. היא הוקמה כקרן לאומית שנועדה להגשים את הרעיון הציוני באמצעות רכישת קרקעות וקידום מפעל ההתיישבות היהודית בארץ ישראל. ייעוד זה מהווה גם כיום את הבסיס האידאולוגי למכלול פעולותיה של הקק"ל.

למעלה ממאה שנות פעילותה של קק"ל, כנאמנת העם היהודי על אדמתו בארץ ישראל וכארגון הירוק הגדול במדינה, באות לידי ביטוי ב-2.6 מיליון דונם הקרקע שרכשה; ב-1,000 היישובים שקמו בעזרתה על אדמותיה; ב-1.5 מיליון דונם אדמה שהכשירה ופיתחה; ב-229 מיליון העצים שנטעה; ב-180 מאגרי מים שהקימה; בעשרות נחלים שהשיבה להם חיים; במאות חניונים ופארקים שהקימה, בפעולותיה הנמרצות לדחיקת המדבר ובהנחלת מורשת וחינוך לאהבת הארץ.

פעולותיה של קק"ל ממחישות את תרומתה האדירה לפיתוחה של מדינת ישראל. בעתיד תמשיך קק"ל במשימתה ליישב, לבנות, לפתח ולטפח את הארץ, ולהדק את הקשר של העם היהודי עם אדמתו. למידע נוסף:

www.kkl.org.il

קרן שוסטרמן - ישראל

משפחת שוסטרמן פעילה בישראל למעלה מעשור. לפני שנה היא הקימה את קרן שוסטרמן-ישראל בירושלים. הקרן פועלת לקידום יוזמות לטובת ילדים שהם קורבנות להתעללות ולהזנחה חמורה, לקידום היהדות הפלורליסטית, ולהרחבת המשותף והייחודי בעולם היהודי. הקרן פעילה גם במפעלי תרבות ואומנות בישראל. למידע נוסף:

www.schusterman.org

קרן פוזן

קרן פוזן עוסקת בקידום החינוך היהודי למגזר היהודי חילוני. פעילויות הקרן נועדו לפיתוח תכניות לימודים, שיטות הוראה וספרי לימוד ולהכשרתם המקצועית של מורים יהודים חילוניים להוראת היהדות כתרבות בבתי הספר. תכניות הלימודים שיוזמה הקרן נלמדות עתה בכשלושים אוניברסיטאות ומכללות בארצות הברית ובישראל. הקרן גם תומכת בכתיבת ספרי עיון, בפרויקטים ספרותיים, במחקרים אקדמיים בהיבטים השונים של הזהות היהודית, ומעניקה מלגות מחקר לחוקרים בתחומים אלה. הנשיא המייסד של הקרן הוא פליקס פוזן, ומנכ"ל הקרן הוא דניאל פוזן.

קרן ראסל ברי

The Russell Berrie Foundation carries on the values and passions of the late Russell Berrie through promoting the continuity of Jewish communal life, fostering religious understanding and pluralism, supporting advances in diabetes and humanistic medical care, recognizing unsung heroes and elevating the profession of sales.

For additional information: www.russellberriefoundation.org

קרן אלן ב. סליפקא ויוזמות קרן אברהם

יוזמות קרן אברהם הנו ארגון לשינוי חברתי הפועל לקידום חיים משותפים, דו-קיום ושוויון בין יהודים וערבים אזרחי ישראל.
למידע נוסף: www.abrahamfund.org

יוזמות קרן אברהם
مبادرات صندوق إبراهيم

The Abraham Fund Initiatives

Joseph and Harvey Meyerhoff Family Charitable Funds

The “Joseph and Harvey Meyerhoff Family Charitable Funds” is a group of Baltimore-based family foundations whose philanthropic contributions have had significant impact not only on the city of Baltimore, but nationally and internationally as well.

Joseph Meyerhoff, a premier Baltimore businessman, philanthropist and fundraiser, most well known for his leadership of the Baltimore Symphony Orchestra and his work in the creation of the state of Israel, began the tradition of giving in his family that continues to be a legacy today through his children, grandchildren and great grandchildren.

Joseph's son, Harvey (Bud) Meyerhoff, was instrumental in the building of the United States Holocaust Memorial Museum in Washington, D.C. and the foundation's gift still remains the single largest gift to the Museum. Bud Meyerhoff is also a long standing supporter of the Johns Hopkins University, Johns Hopkins Hospital, and the Johns Hopkins Health System, where he was Chairman of the board and currently a Trustee emeritus.

The Meyerhoff family funds have always recognized the value of higher education and have made contributions to nearly every university or college in the Baltimore Metropolitan area, and to every major university in Israel. In addition, they are involved in supporting the cultural arts, health care, and community redevelopment. In Israel, their funds have built projects from Kiryat Shemona to Eilat, including museums, youth enrichment centers, hospital emergency rooms, libraries, daycare centers, and currently, the Performing Arts Center in Beersheva.

Bud Meyerhoff's daughter, Terry Meyerhoff Rubenstein, is now the Executive Vice President of the family's funds. His other children and grandchildren serve as Trustees on several family foundation boards and his sister, Eleanor Meyerhoff Katz, and her children are all actively involved in family foundations, as well as in their own communities.

JOSEPH AND HARVEY MEYERHOFF
FAMILY CHARITABLE FUNDS

מוסדות

הוועד היהודי האמריקני

הוועד היהודי האמריקני מגן על זכויות היהודים ברחבי העולם; לוחם בדעות קדומות ובאנטישמיות ומקדם זכויות אדם לכל. הוועד פועל גם למען ביטחונה של ישראל ולהעמקת ההבנה בין אמריקאים לישראלים. הוועד מקדם עמדות מדיניות ציבורית הנטועות בערכי הדמוקרטיה האמריקנית ובמורשת היהודית, ומעודד את החינוכות היצריתית של העם היהודי. הוועד היהודי האמריקני נוסד בשנת 1906 כארגון חלוצי בתחום יחסי האנוש בארה"ב, וכמוביל בתחום הפעילות המדינית היהודית ובדיפלומטיה הבינלאומית. למידע נוסף: www.ajc.org

המרכז לחקר הביטחון הלאומי באוניברסיטת חיפה

המרכז עוסק בחקר המכלול הרחב של תחומי הביטחון הלאומי – מדיניים, ביטחוניים, חברתיים, כלכליים ואחרים – בניסיון לתרום להבנת יחסי הגומלין המורכבים ביניהם. המרכז מאגד חוקרים מישראל ומחוצות הרחב, ממגוון רחב של דיסציפלינות רלוונטיות, בניסיון לשלב את מחקריהם הספציפיים בתמונה האינטר-דיסציפלינארית הכוללת של הביטחון הלאומי. הדגש במחקריו של המרכז בשנים האחרונות הושם על תחומי האסטרטגיה המדינית של ישראל ושל הגורמים האזוריים והעולמיים במזרח התיכון, על חקר הטרור ועל עמדותיה והתנהגותה של החברה הישראלית. מאז ראשית העשור מנהל המרכז שורת מחקרים רציפה ושיטתית על מרכיביו השונים של החוסן הלאומי של החברה הישראלית בעימות המתמשך עם גורמים החותרים לקעקע את החוסן הזה. למידע נוסף: nssc.haifa.ac.il

הסוכנות היהודית לארץ ישראל בשליחות העם בארץ ובעולם

הסוכנות היהודית היא ארגון כלל עולמי הפועל מכספי תרומות, ובשותפות עם יהדות העולם. הארגון מתמקד בעידוד עלייה וסיוע בקליטה, חינוך יהודי ציוני בקהילות העולם ובקידום החברה הישראלית, תוך התמקדות בצמצום פערים ובהשקעה בנגב ובגליל. למידע נוסף: www.jewishagency.org

"תגלית" - birthright israel

"תגלית" - birthright israel פורצת דרך ביחסי ישראל והתפוצות: 120,000 משתתפים, סטודנטים מ-50 מדינות, שהגיעו עד היום לסיור חינוכי ראשון בארץ, פורשים רשת תמיכה בישראל, מחזקים את זהותם היהודית ומביאים רוח חדשה לקהילות בתפוצות. "תגלית" - birthright israel הינה יוזמה חדשנית של ממשלת ישראל בשיתוף עם פילנתרופים יהודים מובילים והקהילות היהודיות בתפוצות (איחוד הקהילות היהודיות, הסוכנות היהודית, קרן היסוד). למידע נוסף: www.birthrightisrael.com

העמותה למצוינות בחינוך

העמותה למצוינות בחינוך נוסדה בשנת 1987 במטרה לטפח מצוינות, יצירתיות ומנהיגות חינוכית בקרב ילדים ונוער במדינת ישראל, תוך מתן הזדמנות שווה לכל שכבות האוכלוסייה. העמותה ייסדה ומפעילה את ביה"ס התיכון למדעים ולאמנויות בירושלים ותוכניות חינוכיות ייחודיות לתלמידים מצוינים בכל רחבי הארץ ובארה"ב. פעילויות העמותה כוללות גם את תוכנית "מצוינות 2000"; מכון צייס להכשרת מורים ולפיתוח תוכניות לימוד לתלמידים מצוינים; והמרכז לטיפול המצוינות, במסגרתו שואפת העמותה להנחיל את ערכי המצוינות בחינוך, הן ברמת ביה"ס כולו, והן כיעד קהילתי-יישובי כולל. העמותה פועלת בשיתוף משרד החינוך ובחסותו. המושב של מצוינות בחינוך בחסות קרן קרילון, שיקגו, אילינוי.

למידע נוסף: www.see.org.il

המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה

המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה הוא מוסד מחקר עצמאי ללא כוונת רווח, הפעיל משנת 1976 ועוסק בחקר מדיניות. המרכז הירושלמי מתמקד בהעברת מידע ובניתוחים אסטרטגיים באמצעות ניירות עמדה וספרים. קהל היעד של פרסומי המרכז הוא מעצבי דעת קהל ומקבלי החלטות בארץ ובחו"ל. מחקריו של המרכז הירושלמי בעת האחרונה עסקו, בין היתר, בזכויותיה של ישראל על פי המשפט הבינלאומי, בטרור הגלובלי ובבחינת רעיונות חדשים לפתרונות אזוריים במזרח התיכון. המרכז הירושלמי גם עורך תדרוכים קבועים בנושאים מדיניים וצבאיים לבכירי הסגל הדיפלומטי והעיתונות הזרה. כמו כן עוסק המרכז הירושלמי למעלה מעשור בפרויקט בנושא הפרטה וצמיחה כלכלית בסקטורים שונים במשק הישראלי. למידע

נוסף: www.jcpa.org.il

המכון הישראלי לנפט ולאנרגיה

המכון הישראלי לנפט ולאנרגיה הוקם ב-1964, במטרה לקדם ולהגביר את הידע הטכנולוגי והכלכלי בנושאי נפט ואנרגיה בישראל. במכון חברות כל חברות האנרגיה, הכימיה והתשתית הגדולות במדינה. פעילות המכון כוללת ועדות מקצועיות, מרכז מידע, מעבדה כימית הבודקת דלק, קרקע ומים, מרכז לטיפול ברגולציה ונושאי סביבה, יחידה למניעת זיהום מקורות מים על ידי דלקים ומרכז הדרכה העורך סמינרים וקורסים בנושא אנרגיה, דלק וסביבה.

למידע נוסף: www.energy.org.il

שגרירות ארה"ב, תל-אביב

Office of Public Affairs, United States Embassy, Tel Aviv

תורמים

יוסי הולנדר

רוג'ר הרטוג

וולטר סטרן

דליה וד"ר מרדכי סגל

אטה וד"ר ששון סומך

ברוס פזלו

ניוטון בקר

פרופ' יואב שוהם

קנת' ונירה אברמוביץ'

הווארד פ. ברקוביץ'

סטיבן פרייס

דוד לוי

שריל פישביין ופיליפ שאטן

חסויות עיקריות

קבוצת אי.די.בי

קבוצת אי.די.בי הינה חברת אחזקות הפועלת בתחומי ההשקעות ואחת החברות הגדולות בישראל. לקבוצה תיק השקעות מגוון הכולל את החברות המובילות במשק הישראלי. הקבוצה מרכזת את השקעותיה באמצעות ארבע חברות עיקריות: דיסקונט השקעות בע"מ, כלל תעשיות והשקעות בע"מ, כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ וכור תעשיות. באמצעות חברות אלה משקיעה אי.די.בי במגוון פעילויות בתחומים שונים ובהם תקשורת, ביטוח ופיננסים, טכנולוגיה, ביו-טכנולוגיה, נדל"ן, תעשייה, מסחר ותיירות. למידע נוסף: www.idb.co.il

הבנק הבינלאומי

הבנק הבינלאומי הוא הבנק החמישי בגודלו בישראל. קבוצת הבנק הבינלאומי מספקת מבחר של מוצרים ושירותים פיננסיים כגון: אשראי, פיקדונות, ניירות ערך, מטבע חוץ, נגזרות פיננסיות, מסחר בינלאומי, משכנתאות, קופות גמל, קרנות נאמנות, ניהול תיקים, חותמות, ליסינג ובנקאות בינלאומית. לקבוצת הבנק 140 סניפים ושלוחות בישראל כולל סניפי שלושת חברות הבת הבנקאיות: אוצר החייל - בנק המתמקד בשירות לקוחות מהמגזר הקמעונאי ובמשקי בית, תוך התמחות באוכלוסיית לקוחות מכוחות הביטחון; בנק פועלי אגודת ישראל (פאג"י) - בנק מסחרי המשרת בעיקר את האוכלוסייה החרדית – דתית; UBank - בנק המתמחה בפעילות בשוק ההון ובבנקאות פרטית. לאחרונה מוזגו הבנקים למשכנתאות (הבינלאומי למשכנתאות ובנק עצמאות) והפכו ליחידה אחת בבנק הבינלאומי למשכנתאות. לבינלאומי שתי שלוחות בחו"ל: FIBI BANK (UK) בלונדון ו-FIBI BANK (SWITZERLAND) בציריך. למידע נוסף: www.fibi.co.il

בואינג

ליצרנית המטוסים בואינג מסורת של 100 שנות תעופה, והיא מספקת מוצרים ושירותים ללקוחות ב-145 מדינות ברחבי העולם. בואינג היא היצרנית המובילה של מטוסים אזרחיים מזה למעלה מ-40 שנה, והיא המובילה העולמית במטוסים צבאיים, לוויינים, טילי הגנה, טיסות חלל מאוישות ומערכות ושירותי שיגור. הכנסות החברה בשנת 2005 הסתכמו ב-55 מיליארד דולר. לבואינג וישראל קשר ייחודי הנובע מעבודה משותפת של 58 שנים. בואינג בחרה בתעשיות הישראליות בשל התמחותן בטכנולוגיות ובייצור מוצרי תעופה, והסכמי רכש הגומלין הסתכמו ב-1.9 מיליארד דולר. בואינג היא הספקית של מטוסי ה-F-15I, מסוקי האפאצ'י לונגבאו "שרף" והפצצות החכמות לחיל האוויר הישראלי. בנוסף, בואינג היא הספק של מטוסים אזרחיים לחברות התעופה הישראליות – "אל-על", "ארקיע" ו"ישראיר". למידע נוסף: www.boeing.com

רייתאון

רייתאון היא חברה מובילה בהיקף גלובלי בעולם התעשייה הביטחונית. היא מתמחה במתן פתרונות טכנולוגיים מתקדמים, ומספקת ללקוחותיה מערכות משימה משולבות ומתקדמות. רייתאון מובילה בתחומים של אספקת מוצרי אלקטרוניקה מתקדמים לשוק הביטחוני, במתן שירותי טכנולוגיית מידע וביצור מטוסי מנהלים ומטוסי משימה. רייתאון מעסיקה למעלה מ- 80,000 עובדים, ומכירותיה בשנת 2005 הסתכמו ב- 21.9 מיליארד דולר. לרייתאון נציגות מרכזית בישראל – חברת "דלתה מערכות", המשמשת מוקד פניות עבור כל לקוחותיה של רייתאון בישראל.

למידע נוסף: www.raytheon.com

Raytheon

בנק הפועלים

בנק הפועלים הוא הבנק המוביל בישראל, ולאחרונה נבחר ע"י חברת "דן אנד ברדסטריט" לחברה החזקה ביותר בישראל לשנת 2007. לבנק הפועלים 248 סניפים ברחבי ישראל, והוא מוביל גם בטיפול בבנקאות העסקית בישראל. הבנק מספק ללקוחותיו שירותים ומוצרים בנקאיים באיכות הגבוהה ביותר הקיימת בענף. בנק הפועלים השתלב בהצלחה בתהליך הגלובליזציה שעוברת הבנקאות העולמית. לבנק 28 סניפים, חברות-בנות ומשרדי נציגות הפועלים במרכזים פיננסיים ברחבי העולם, ביניהם ניו-יורק, לונדון, ציריך, הונג קונג, סינגפור ועוד. בנוסף, בנק הפועלים הוא גם בעלים של בנקים בשווייץ ובטורקיה. קבוצת בנק הפועלים כוללת עוד 2 בנקים מסחריים וכן חברות-בנות, העוסקות בתחומים פיננסיים אחרים.

למידע נוסף: www.bankhapoalim.co.il

בנק הפועלים

לוקהיד מרטין

לוקהיד מרטין היא חברה גלובלית מגוונת ביותר, העוסקת במחקר, תכנון, פיתוח, ייצור, שילוב ותמיכה של מערכות, מוצרים ושירותים בטכנולוגיה עילית. החברה מעסיקה כ-140,000 עובדים, והיקף המכירות שלה בשנת 2005 עמד על כ-37.2 מיליארד דולר. ללוקהיד מרטין נציגות בישראל, ולה מערכת ענפה ורבת-שנים של שיתופי פעולה עם תעשיות ההיי-טק והתעשייה הביטחונית בארץ.

למידע נוסף: www.lockheedmartin.com

LOCKHEED MARTIN

חסויות

Tamares

Tamares Hotels, Resorts and Spas is part of the Tamares group which was founded nearly 60 years ago, and currently owned solely by Poju Zabłudowicz. Tamares is a private investment group with significant interest in real estate, technology, manufacturing, leisure and media in many parts of the world. For additional information: www.tamareshotels.co.il.

Tamares
Hotels, Resorts & Spas

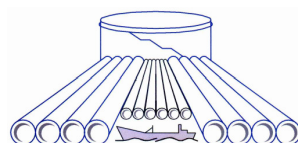
בתי זיקוק לנפט בע"מ (בז"ן)

אנו מניעים את הכלכלה הישראלית עוד מתחילתה. סיפקנו את האנרגיה שדרשה לשימון גלגלי הקידמה באמצעות מגוון מוצרים, אשר מכסים את כל קשת הדלקים מבוססי הנפט, שמני סיכה והמוצרים הנלווים. כיום נמצאים בקנה פיתוחים חדשים. מערכות וטכנולוגיות מן השורה הראשונה מיושמות ללא הרף, זאת על מנת לשפר את תהליכי הייצור ולספק דלקים בעלות נמוכה עוד יותר. במקביל לפיתוחים אלו, בתי הזיקוק ממשיכים במאמציהם לנקוט בצעדים החיוביים להגנה על איכות הסביבה, על ידי הפחתת זיהום אויר ומים באמצעות טכנולוגיה מתקדמת.

חברת קו צינור אילת-אשקלון בע"מ (קצא"א)

קצא"א עוסקת בפריקה, אחסון והולכה של נפט גולמי לשוק המקומי והבינלאומי. בנוסף, עוסקת החברה בקליטה, אחסון וניפוק של תזקיקים וגפ"מ. קצא"א מפעילה נמלי נפט וחוות אחסון באילת ובאשקלון ובבעלותה תשתית קווי צינור, הפרוסה לאורכה של מדינת ישראל.

סימנס

סימנס היא חברת ענק בתחום הנדסת החשמל והאלקטרוניקה המעסיקה 461,000 עובדים ב-190 מדינות ברחבי העולם. החברה, אשר נוסדה לפני 159 שנה, מספקת טכנולוגיות חדשניות וידע מקיף ללקוחותיה בתחומי התקשורת, האבטחה, הבקרה וההינע, האנרגיה, התחבורה, הרפואה והתאורה. בשנת הכספים 2005, הסתכמו מכירותיה של סימנס ב-75.4 מיליארד יורו, ורווחיה נטו הסתכמו ב-2.248 מיליארד יורו.

SIEMENS

חברת סימנס ישראל בע"מ

סימנס ישראל הינה חברת בת של קונצרן סימנס העולמי, ועיקר עיסוקה הוא בתחומים של ייצור והולכת אנרגיה, מכשור, בקרה והינע, מערכות רכביות ופתרונות לתחום שירותי הבריאות. משרדה של חברת סימנס ישראל בע"מ, בניהולו של אורן אהרונסון, ממקמים בראש העין. חברת סימנס ישראל מעסיקה כ-180 עובדים. בסה"כ מעסיקה סימנס מעל 400 עובדים בישראל. למידע נוסף: www.siemens.co.il

דיסקונט

קבוצת דיסקונט היא הקבוצה הבנקאית השלישית בגודלה בישראל. עיקר פעילותה בארץ מתבצעת באמצעות רשת של 124 סניפים, המעניקים ללקוחות שירותים בנקאיים מקיפים בכל תחומי הפעילות הפיננסית. לדיסקונט, שהוקם בשנת 1935, פעילות בנקאית, מסחרית ועסקית עניפה, ובשנים האחרונות הוא שואף להוביל את פלח הבנקאות הקמעונאית בישראל. לבנק שתי חברות בנות בנקאיות בישראל – בנק מרכנתיל ובנק דיסקונט למשכנתאות, וכן חברה כלולה: הבנק הבינלאומי הראשון. עיקר פעילות הבנק בחו"ל מתבצעת באמצעות אי.די.בי ניו יורק, דיסקונט בנק (לטיין אמריקה) הפועל באורגוואי, בנק דיסקונט לישראל (שווייץ), המתמקד בבנקאות פרטית והסניף בלונדון. לבנק נציגויות גם בפריז, ברלין, בואנוס איירס, סנטיאגו וסאו פאולו. למידע נוסף: www.discountbank.co.il

דיסקונט

החברה המרכזית למשקאות קלים

NEWS CORPORATION

News Corporation is a diversified entertainment company with operations in eight industry segments: filmed entertainment; television; cable network programming; direct broadcast satellite television; magazines and inserts; newspapers; book publishing; and other. The activities of News Corporation are conducted principally in the United States, Continental Europe, the United Kingdom, Australia, Asia and the Pacific Basin.

For additional information: www.newscorp.com

 News Corporation

אנ.די.אס. טכנולוגיות ישראל בע"מ

קבוצת NDS (נאסד"ק: NNDS) מקבוצת News Corp, היא ספקית מובילה של פתרונות קצה-אל-קצה למפעילי טלוויזיה דיגיטלית בתשלום ולספקי תוכן.

למידע נוסף: www.nds.com

קבוצת שלמה Sixt

קבוצת שלמה Sixt הינה קבוצת הרכב המובילה בתחומה בשוק הישראלי ומספקת מגוון רחב של שירותי רכב, החל בשירותי השכרת רכב וליסינג וכן במכירות, תחזוקה, תיקונים ושירותי דרך. הקבוצה מייצגת את קבוצת Sixt הבינלאומית, שהינה אחת מחברות השכרת הרכב הגדולות בעולם. לקבוצה צי משולב הכולל כ- 50 אלף כלי רכב, והיא כוללת מספר חברות המעניקות שורה ארוכה של שירותים בתחום הרכב, ביניהן שלמה Sixt השכרת רכב - המציעה שירותי השכרת רכב מקיפים בארץ ובעולם; ניו קופל החזקות - חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה בתל-אביב הכוללת את ניו קופל Sixt ליסינג תפעולי המחזיקה ב- 30% מנתח שוק הליסינג בישראל; ניו קופל Sixt מכירת רכב, שהיא זרוע המכירה של כל רכבי ההשכרה והליסינג התפעולי של הקבוצה מיד ראשונה, וניו קופל כאל-חברה העוסקת בליסינג פרטי. כמו כן כוללת הקבוצה את שלמה Sixt שירותי רכב - מרכז שירות התיקונים והפחחות הגדול ביותר במדינה, והחברה השנייה בגודלה בישראל בתחום שירותי הדרך. למידע נוסף: www.shlomo.co.il

ב.יאיר

קבוצת ב. יאיר - חברה קבלנית לעבודות בנייה, בבעלות היזמים יאיר ויוסי ביטון, נמנית עם חברות הבנייה הגדולות בארץ, ונחשבת לחברה הגדולה והמובילה בירושלים. החברה החלה את פעילותה העסקית בשנת 1988, ועוסקת בייזום ובבנייה של פרויקטים נדל"ניים - בנייה למגורים, מבני ציבור, מבנים מסחריים ובהקמה והשכרה של נדל"ן מניב. לפני כשנתיים הרחיבה החברה את פעילותה לכיוון השפלה, והיא בונה כיום בערים ראשון-לציון, נתניה, בית-שמש ומודיעין. באחרונה רכשה הקבוצה מגרשים בעיר אילת, עליהם היא מתעתדת לבנות שכונות קוטג'ים. החברה, הנסחרת בבורסה של תל-אביב, דורגה אשתקד במקום ה-12 בדירוג BDI בענף קבלנות ובניין בישראל ובמקום ה-16 בענף בנייה, יזמות ותשתיות בדרוג של דן אנד ברדסטריט. יאיר ביטון, יו"ר דירקטוריון החברה ומנכ"ל משותף, מכהן כיו"ר ארגון הקבלנים של ירושלים והסביבה וחבר הנשיאות של התאחדות הקבלנים הארצית. למידע נוסף: www.b-yair.co.il

קבוצת סולתם

קבוצה תעשייתית ביטחונית העוסקת בפיתוח ובייצור מערכות לכוחות הקרקע בתחום הארטילריה, ראיית לילה, מערכות חי"ר משולבות, השבחות רק"מ, שו"ב, והסוואה.

קבוצת אמפא

קבוצת אמפא, אשר נוסדה בשנת 1933, פעילה כיום במגוון תחומים: מתן שירות לבתי אב - למוצרי הצריכה ושירותים משלימים, וכן פיתוח, ייצור, שיווק והפצה של מוצרי צריכה בארץ ובעולם; שירותים פיננסיים - קשת רחבה של פתרונות מימון חוץ בנקאיים למגזר העסקי ולמשקי הבית; נדל"ן - ייזום, פיתוח, בינוי, השבחה, שיווק וניהול פרויקטים; תעשייה - ייצור של מוצרי אריזה לתעשיות המזון, המשקאות, התרופות והכימיה בארץ ובעולם. למידע נוסף: www.ampa.co.il

אמפא בע"מ
Ampa Ltd. Since 1933

נותני סיוע

עיריית הרצליה

מלון דניאל הרצליה

מלון דניאל הינו מהמלונות המובילים בתחום העסקי ובעל ניסיון רב באירוח ועידות וכנסים. בקומפלקס של מלון דניאל נמצא מלון ספא SHIZEN שהינו מלון ספא וסגנון חיים באווירת המזרח הרחוק. קבוצת מלונות Tamares גאה להודיע שהחל מה-1 בינואר 2007 יפתח מלון נוסף באזור ים המלח, שיקרא מלון "דניאל ים המלח". למידע נוסף: www.tamareshotels.co.il

שידורי אינטרנט

חברת שידורי אינטרנט בע"מ מתמחה בשידור וידאו ובפתרונות Streaming Media. בעלת ניסיון רב בתחום השידורים החיים (Video On Line) עם ביצוע שידורים מורכבים לאלפי ורבבות צופים. חברת שידורי אינטרנט בע"מ שמחה להציג את היכולות החדשות בהפקות: וידאו, מולטימדיה ופתרונות Streaming Media. לאחרונה פיתחנו מספר יכולות חדשניות ובלעדיות המסייעות לקבלת חשיפה גבוהה ואיכותית ע"י שידור מדיה באינטרנט. למידע נוסף: www.webby-casting.net

שידורי אינטרנט

גל"צ

תדרי גלי צה"ל:

באצבע הגליל FM 93.9

בחיפה והסביבה ובבאר שבע והסביבה FM 102.3

בירושלים והסביבה FM 96.6

במצפה רמון FM 100.7

במרכז ובאילת FM 104

יפעת המרכז למידע תקשורתי בע"מ

קבוצת יפעת היא תאגיד המידע הגדול בישראל. החברה פועלת משנת 1947 וחברה ב-FIBEP, האיגוד הבינלאומי של חברות מידע ותקשורת. בקבוצה מועסקים למעלה מ-280 עובדים, והיא מכילה את החברות הבאות אשר מספקות שירותי מידע וניתוח בתחומים שונים: יפעת מידע תקשורתי, יפעת בקרת פרסום, יפעת מחקרי מדיה מתקדמים, יפעת הון דיסק, יפעת מכרזים, דקל יפעת, יפעת מבוקי שלטון.

יפעת מידע תקשורתי

ניופאן

חברת ניופאן, נוסדה לפני כ-20 שנה, והיא החברה המובילה בישראל בתחום היבוא, השיווק, ההפצה והשירות של מוצרי אלקטרוניקה וחשמל ביתיים. ניופאן נבחרה על ידי יצרנים בינלאומיים להיות היבואנית והמפיצה הבלעדית של שורה ארוכה של מותגים, ביניהם: Toshiba, Delonghi, Kitchenaid ועוד. חברת ניופאן מתגאה במערך שירות איכותי ומתקדם, הכולל עשרות טכנאים מיומנים ומקצועיים ונציגי שירות הנותנים מענה ל-2,500 לקוחות פרטיים בכל יום.

זוכת פרס השירות
ניופאן
שמות גדולים. אחריות גדולה.

דולפין פרסום ויחסי ציבור

פדרמן ובניו (אחזקות) בע"מ

הקבוצה בבעלותו המלאה של שלי פדרמן (מבעלי עלית לשעבר), ועוסקת בשני תחומים עיקריים - חקלאות ומזון. בתחום המזון הקבוצה פועלת באמצעות "קפה לנדוור בע"מ", יצרנית הקפה הוותיקה בישראל. בשנים האחרונות שידרגה החברה את כל מערכי הייצור שלה והעמיקה את חדירתה, בנוסף לשוק הקמעונאי, גם לשוק המוסדי (בתי קפה, בתי מלון, קייטרינג, וכדומה). בנוסף לפעילותה היצרנית, החברה מנהלת ומשווקת מותגים בינלאומיים ומקומיים איכותיים כמו: אספרסו- "אילי", פילטר "רומבוטס" וטורקי- "דרך הקפה".

סמרטנט

smartnet הינה ספקית האינטרנט האלחוטי הראשונה והמובילה בישראל. החברה מספקת שירותי אינטרנט אלחוטי בלמעלה מ-100 נקודות ברחבי הארץ. בין לקוחותינו נמנים בתי מלון מהמובילים בארץ, כגון מלון דניאל, רשת מלונות דן, רשת מלונות שרתון מוריה, רשת מלונות ישרוטל, מרכזי כנסים, בתי קפה, מרכזים אקדמיים ועוד. smartnet גם מספקת שירותי מנויים לאינטרנט בינלאומי המאפשר גלישה בלמעלה מ-100,000 נקודות חמות ברחבי העולם ומגוון שירותים משלימים.

כמובילת שוק האינטרנט האלחוטי בישראל smartnet מתגאה בסטנדרטים גבוהים של שירות, טכנולוגיה וחדשנות. תכונות אלה מסייעות לה לתפעל בהצלחה את הרשת האלחוטית הגדולה בישראל, ורשת של עשרות אלפי נקודות חמות בעולם באמצעות הסכמי נדידה עם מפעילי תקשורת בין לאומיים. אלפי משתמשים גולשים ברשתות האלחוטיות של smartnet מדי יום ונהנים מהמקצוענות ומרמת השירות הייחודיים של smartnet. למידע

נוסף : www.smart-net.co.il

אקספרס טורס

חברת אקספרס טורס הינה חלק מקבוצת דיזנהויז-יוניטורס, החברה המובילה בתחום הנסיעות העסקיות והתיירות בישראל לרחבי העולם. החברה מעסיקה כ-500 עובדים והיקף המכירות שלה בשנת 2006 עמד על כ-268 מיליון דולר. החברה מעניקה מגוון רחב של שירותים בכל תחומי התיירות, הנוסע העסקי, כנסים ואירועים מקומיים ובינלאומיים. יתרונה של החברה הוא במבנה הארגוני היעיל שלה, בשרות המקצועי, האמין, האדיב והאישי של עובדיה 24 שעות ביממה ובכוח הקנייה והמיקוח שלה בפריסה עולמית.

